

KATOLIČKI LIST

ZVONIK

GODINA: V

BROJ: 7 (45)

Subotica, srpanj (juli) 1998.

Cijena: 6,00 N. din.

**Marija je odabrala
najbolji dio**

DUH SVETI ODMARA

U ovim danima ljetne žege svako osvježenje dobro dođe. Sjećam se iz svoga djetinjstva ovih vrelih dana i radova na njivi. Nepregledna ravnica. Sunce prži a nigdje hlada. Kako smo se radovali blagom povjetarcu koji je sušio znojna čela. Još smo se više radovali ako je u blizini njive bilo koje stablo pa smo se mogli bar na kratko skloniti u hladovinu. I blagi lahor i hladovina i svježi napitak u vrućini su dragocjenosti koje nas jako obraduju...

Usporedimo li ljetnu žegu sa "žegom dana i noći" našeg svakodnevnog života, možemo lako uvidjeti da u našoj svakodnevici ima puno toga što nas prži, žeže, što nam usta suši, i srce... Koliko napetosti, koliko jurnjave, koliko nervoze... Sve to razara ljudsko biće i čini ga tužnim i nesretnim, nesređenim... No i to nije ništa u usporedbi s onim kad zapeče savjest. Savjest je takva. Ona uvijek peče čovjeka kad počini grijeh. I taj osjećaj ne da se usporediti ni sa kakvom tjelesnom vrelinom ili mukom! Savjest čovjeka muči, proganja, ne da mu mira, peče ga... I kako je divan osjećaj ako čovjek može umiriti svoju savjest, ako može ugastiti njezin žar. Mirna savjest je blago neprocjenjivo i sve blago ovoga svijeta nije ništa u usporedbi s njom.

Mi kršćani vrlo lako možemo pronaći i dobiti to blago. Evo kako: SNAGOM DUHA. Duh Sveti je onaj koji nas odmara, rashlađuje, tješi, smiruje, zalijeva... U duhovskoj posljednici kliče-mo mu: pun miline HLADE tih; umornima ODMORE; u vrućini LAHORE; TJEŠITELJU tako blag. I molimo ga: suha srca ZALIVAJ; VIDAJ rane ranjenim...

Sve to Duh čini. Ali, da bismo to mogli osjetiti, moramo POĆI U OSAMU. Isus je često svoje učenike umorne i opterećene slao u osamu. Nije li ih zapravo slao k Duhu?! "Pođite malo u osamu i otpočinite malo!" I sam je činio tako. Povlačio se na samotna mjesta i "ondje se moljaše". Bijaše to molitva Duhu i molitva u Duhu. To je molitva koja istinski odmara i liječi; osvježava i tješi...

Čovjek je tako sazdan da mu je potreban odmor svaki dan. I čovjek si svaki dan pronađe bar nekoliko sati za odmor (lagan san je najbolji tjelesni odmor). Ali čovjek je tako sazdan da mu je potreban duševni odmor. Duša se najbolje odmara kad je naslonjena na svoga Tvorca! Zato dok se ovih vrelih dana budete tjelesno odmarali i osvježavali, nemojte zaboraviti na svoju dušu. I njoj treba odmora, osvježenja, nove snage... Potražite Duha Svetoga. On vas čeka da vam sve to podari velikodušno, besplatno! Na more ne možete otići a da ne potrošite puno novca. U moru, pak, beskrajne ljubavi Duha Svetoga, možete uživati svaki dan besplatno i koliko hoćete... Ako volite svoje tijelo, ako volite svoj život, ako želite biti sretni, pođite svaki dan u "osamu", pronađite svaki dan svoj "kutak i trenutak" za molitvu. DUH SVETI će vas ODMORITI, OSVJEŽITI, UTJEŠITI, OSNAŽITI za daljnji put k ISTINSKOJ SREĆI!

I dok se budete tako odmarali, slobodno uzmite u ruke i ovaj ZVONIK. Tekstovi u njemu napisani su dok su se kod DUHA odmarali i napajali oni koji su ih pisali!

Svima u vrelini ovoga ljeta želim puno časova osvježenja na čudesnom VRELU DUHA! A ako Vas jako peče savjest, Duh Sveti će vas poslati na ispovijed. Poslušajte ga! I bit će vam dobro...

Vaš urednik

BLAGDAN

Volim gledati lica... Lica koja volim... Mogu ih promatrati dugo, dugo... Šutke... Na njima iščitavam ljubav, ali i bol, sve dublju i ustrajnu. I nikad mi ne dosadi... Uistinu, dobro kaže pjesnik:

"Zvezdanog neba i ljudskog lica nikad se čovjek neće moći nagledati."

(I. Andrić)

Susresti drugoga licem i srcem - to je blagdan. Blagdan je preobilje prisutnosti, Božje i ljudske. Čovjeku je potreban blagdan ne samo da se odmara, jede i pije, nego zato da susretne Boga, sebe i druge, da osjeti jače prisutnost. Ako su ljudi danas nesretni, tužni, nezadovoljni - to nije zbog krize, siromaštva, teškog života. To je zato jer ljudi nemaju Boga, sebe i druge.

Čovjeku je potreban blagdan. No nije svaki dan blagdan. I Crkva zna za tu čovjekovu potrebu i veseli ga mnogim velikim i manjim blagdanima. A kad nema tih velikih blagdana, Crkva svaki sedmi dan slavi kao blagdan, i to ništa manje nego kao najveći blagdan - Uskrs. Upravo zato slavi da se čovjek nasiti prisutnošću Boga i čovjeka, pa da od toga živi; da može izdržati napor i žegu svojih dana.

I ono što ljudi zovu godišnji odmor (ako ga sebi mogu priuštiti), to je produženi blagdan. To je kada svi zajedno nekamo odu, ostave svoje obične dane i darivaju se međusobno preobiljem prisutnosti i ljubavi. Kako bi rado ostali još i kako je teško prekinuti taj blagdan! Jer to je istinski život: živjeti od dara prisutnosti.

No, mnogi će naši ljudi provesti i ovo ljeto u teškom i napornom radu. I neće znati ni kad je dan ni kad je noć; ni kad je nedjelja ili blagdan. I unatoč stečenom neće biti sretni. Ne zato što ne plaćaju žito, što su male plaće. Nije to zanemarivo. Treba priskrbiti kruh svagdašnji. ALI LJUBAV NAM JE POTREBNIJA OD KRUHA. I DAR PRISUTNOSTI. I MIR. I ZAJEDNIŠTVO.

Slavit ćemo blagdan kruha, zahvale za žetvu - naše dužijance. Na našem stolu mirisat će kruh od novog brašna. I svete hostije na našim oltarima imat će okus svježine i novosti. Za koga?

Ako u tome prepoznamo blizinu Boga i čovjeka, doživjet ćemo istinski blagdan.

I nećemo pitati za cijenu LJUBAVI i PRISUTNOSTI.

s. Blaženka Rudić

Uređuje: Andrija Kopilović

05. 07. 1998.
14. nedjelja kroz godinu

Iz 66,10-14c
Gal 6,14-18
Lk 10,1-12.17-20

**NAVJEŠTAJ
U SLOBODI**

Gospodin se suočava s činjenicom da će njegovo poslanje trajati do konca svijeta. On dobro zna da će za to svoje poslanje pozvati suradnike za ljude između ljudi. Zna da će ih slati u svoje ime često puta kao janjce među vukove. Stoga ih želi za to učiniti sposobnima i slobodnima. Prvi uvjet je sveopća molitva zajednice da gospodar žetve i pozove i osposobi dostojne žeteoce. Drugi uvjet je u samim žeteocima: biti slobodan od svake ovisnosti, napose robovanja novcu, probitku i imetku. Navjestitelj je slobodan. On dolazi navješćivati oslobođenje prvom željom i prvom molitvom: Mir kući ovoj! Ako se u zajednici takvog navjestitelja nađu oni koji su dostojni spasenja, Gospodin će obilno nagraditi trud i rad navjestitelja. No, postoji i druga stvarnost. Događa se, naime, da unatoč uvjeta koji se traže i unatoč bogomdanog navjestitelja, navještaj ne uspije. I tada navjestitelj mora biti slobodan. Mora poći dalje onima koji ga čekaju. Ali ne zaboravimo u tom slučaju: jao onima koji ga ne primiše. Luka u ovom tekstu opisuje radost zbog uspjeha učenika, napose jer im se "pokoravahu zli duši". Isus proročki navješćuje da je upravo to poslanje učenika i svakog kršćanina: uništavati moć zloga duha.

19. 07. 1998.
16. nedjelja kroz godinu

Post 18,1-10a
Kol 1,24-28
Lk 10,38-42

III - III

Kratkim odlomkom i događajem današnjega evanđelja Isus nam daje odgovor na jedno vrlo bitno kršćansko i ljudsko pitanje. To je pitanje odnosa rada i molitve. Isus ulazi u kuću svojih prijatelja u kojoj su dvije sestre: Marta i Marija. Marta aktivna, Marija kontemplativna. Marta sva u srcu, gostoljubiva i radina, a Marija sva u duhu, sabrana i molitvena. Rekli bismo da se ove dvije sestre savršeno nadopunjuju, ali pred Isusom izbija njihov sukob. Istina, prva reagira žena srca i rada, a podnosi žena duha i molitve. I tako je to u svakom od nas. Prisutna je radinost koju diktira razum i srce i prisutna je molitvenost koju diktira duhovnost i sabranost. Redovito onaj prvi "ja" u nama prigovara ili se ispričava da za onaj dublji "ja" nema vremena i potrebe. A Isus se vrlo jasno opredjeljuje i daje prednost onom dubljem "ja", tj. sabranom, duhovnom i molitvenom. I kao da je evanđelje pisano danas i za danas, kada su Crkvom zasjali veliki likovi poput Leopolda Mandića, Majke Terezije, Rogera Schutza i tolikih drugih koji svjedoče da ništa ne bi mogli učiniti da prethodno nisu molili. Stoga je i nama danas - užurbanima i preopterećenima - jasna Isusova poruka: iz duše molitvene i sabrane rađaju se djela ljubavi i dobrote te je jedino uravnoteženi kršćanin pravi kršćanin.

12. 07. 1998.
15. nedjelja kroz godinu

Pnz 30,10-14
Kol 1,15-20
Lk 10,25-37

**DJELOTVORNA
LJUBAV**

Nakon prvog uspjeha učenika i radosti zbog njega, Isus nastavlja svoju pouku i upozorava svoje učenike da zlog duha moraju pobijediti najprije u sebi. I stoga Luka opisujući dijalog zakonoznanca indirektno, vrlo jasno, poučava svoje učenike - nas da nam je izići iz okvira Zakona i ući u praksu, napustiti slovo i prijeći na djelo. Osnovno pitanje ovoga evanđelja koje Crkva danas razmatra jest: Što nam je činiti?! Budući da je Gospodin posve jasno rekao da je za to činjenje potrebno srce, postoji opasnost da iz tog srca prebacimo odgovornost na razum i "tražimo svoje bližnje". Gospodin, međutim, poručuje da su naši bližnji nama na putu i da se samo trebamo sagnuti onoga časa kad ga primjetimo. Jerihonski stradalnik ostat će trajni spomen i upozorenje i krik čovjeka u nevolji. Jednako tako će ostati trajna opomena svima nama da se baš ničim i nikada ne možemo ispričati od obveze: svakome činiti dobro. Bio to levit, bio to svećenik - ni svojim poslom, ni svojim zvanjem, ni svojom čašću ne smije izbjeći ono najosnovnije: ponajprije čini, pa ćeš živjeti. Za sve učenike Kristove, za sve vjernike vrijedi i ostaje zakon: za dobro djelo nema odgode i za obvezu činiti nema isprike jer tako i samo tako može se ostvariti ono Isusovo: "Idi i živjet ćeš!"

26. 07. 1998.
17. nedjelja kroz godinu

Post 18,20-32
Kol 2,12-14
Lk 11,1-13

MOLITVA

U kršćanskom životu jedno od osnovnih načina življenja vjere svakako je molitva. No, pojam molitve u mnoga srca unosi zabunu. Molitvu, naime, puno puta sužavamo samo na takozvanu prozvenu molitvu, tj. kada mi od Boga nešto tražimo. I zato nije čudno što su apostoli promatrajući Isusa osjetili potrebu moliti kao on. Pa su ga zamolili: Gospodine, nauči nas moliti! I Gospodin je udovoljio njihovoj želji, ali im nije dao formulu molitve nego samo okvir. Molitva je ponajprije proslava Boga. Unapređenje njegova kraljevstva. Dakle, molitva je uvijek izražaj poštovanja i priznanja Božjega autoriteta a u kršćanstvu ispovijest svoga djetinjstva prema Bogu kao svome Ocu. Molitva je izgradnja Kraljevstva Božjega ali ponajprije u našoj svijesti i savjesti, a onda je to kraljevstvo Božje i gospodstvo na cijelom svijetu. Molitva je stoga razgovor i unapređivanje Božjega djela među ljudima. I tek nakon toga molitva može biti i prozvena, tj. iznošenje Bogu onoga što nam je potrebno, mada On zna što nam je potrebno, ali logika razgovora očekuje da to i sami kažemo. I vrlo važna dimenzija molitve, bez koje i nema molitve, jest mirotvorni duh čovjeka koji se moli. Molitva je dakle disanje naše duše u Božjoj blizini.

DAN SLUGE BOŽJEGA O. GERARDA TOME STANTIĆA

Karmel u Somboru stjecište hodočasnika

U somborskom karmelićanskom samostanu 24. lipnja održan je DAN SB O. GERARDA TOME STANTIĆA. Bila je to proslava 42. obljetnice njegove smrti.

Slavlje je započelo u 17 sati pokorničkim bogoslužjem koje je predvodio Andrija Anišić, župnik subotičke župe sv. Roka. Slijedila je krunica uz meditaciju. Krunicu su predmolili mladi iz Subotice. Za vrijeme krunice bila je prigoda za osobnu ispovijed.

Svečanu sv. misu u 18,30 sati predvodio je subotički biskup mons. dr. János Péntzes. S njim je suslavilo 16 svećenika među kojima je bio i provincijal hrvatske provincije karmelićana iz Zagreba o. Vjekoslav Mihetec.

Prigodnu homiliju održao je katedralni župnik Stjepan Beretić.

Prigodnu molitvu vjernika sastavili su i predmolili mladi iz subotičke župe Isusovog Uskrsnuća.

Na misi je pjevao zbor "Sv. Roko" iz Subotice pod ravnanjem s. Silvane Milan, uz orguljsku pratnju mr. Ervina Čelikovića.

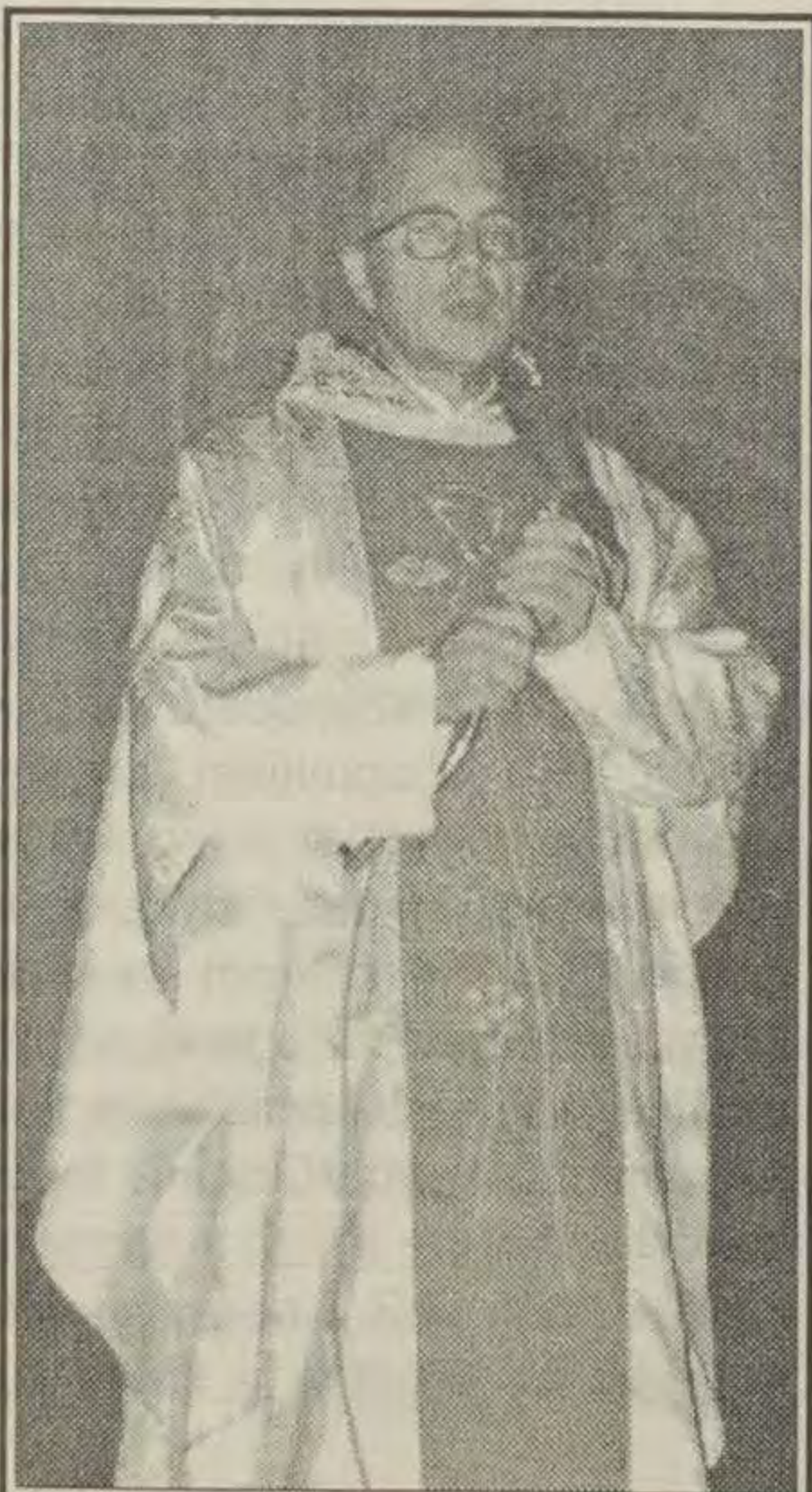

Subotički zbor "Sv. Roko" na grobu o. Gerarda

Na koncu mise svi su se okupili kod groba o. Gerarda gdje je molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim kao i preporuke u njegov zagovor predmolio biskup Péntzes.

Na koncu slavlja sve je pozdravio provincijal Mihetec (na slici desno) i tom prigodom zahvalio biskupu, svećenicima i vjernicima što promiču štovanje Sluge Božjega o. Gerarda ukazujući također na primjer njegovog života koji može biti poticaj i svima nama danas. Stoga je naglasio potrebu još boljeg upoznavanja njegovog lika kako bismo mogli slijediti primjer njegove čvrste vjere, silnog ufanja i velike ljubavi prema Bogu. Potrebno je također što više utjecati se u njegov zagovor, jer javno i povećano štovanje ubrzat će postupak njegovog proglašenja blaženim.

Za ovo slavlje Đula Milođanović napisala je pjesmu

"Ocu Gerardu" koju je otpjevao zbor na melodiju hodočasničke pjesme. U svojoj pjesmi ona pjeva: "Hrvatskoga roda, bunjevački sine, sve nas blagoslovi iz rajske visine. Srca će nam naša plamtiti sva u žaru kad Te ugledamo na našem oltaru".

Na kraju slavlja sve hodočasnike koji su došli iz Subotice s tri autobusa kao i iz drugih mjesta biskupije srdačno je pozdravio domaćin ovog slavlja prior o. Mato Miloš.

I ovogodišnji Dan o. Gerarda veliki je doprinos promicanju kauze za njegovo proglašenje blaženim i svetim.

Iz propovijedi preč. Stjepana Beretića

Što nam poručuje o. Gerard?

Gerard je čovjek koji ima pravo učiti. Stalno je bio u hladnoj crkvi. To ga nije koštalo života kao subrata mu patra Ambrušu Bašića. Osjetio je otac Gerard samostansku studen kad je satima ispovijedao. Ipak je ostao čovjek djetinje toploga srca. Dva je svjetska rata propatio, dva je puta dijelio sa Somborcima ratnu koricu kruha, osam godina njegovoga života bile su godine suza, grijeha, ubijanja i stradanja. A on je bezbrojne majke i očeve tješio, bezbrojnoj siročadi pokazao svjetlo Božje. I nakon svega ostao je vedar i toliko malen da je imao vremena za svakoga. Ispisao je tisuće stranica jezikom svoje nane i svoga baće. Teško se izražavao hrvatskim jezikom. Ipak je Somborcima pružio radosno svjedočanstvo Božjeg čovjeka. Toliko je činio i pisao, a onda cijeli svoj život prozvao igrom. Otac Gerard se igrao pred Gospodinom. /.../

Maleno stado

Dragi Somborci, kako su nam crkve prevelike postale! Subotičani, gdje su ona vremena kad je u katedrali nedjeljom u šest sati bilo mnoštvo koje je preplavilo katedralu kao sada na Duhove? Malo nas je. Zato nam treba otac Gerard da nam kaže da se i u maloj zajednici može govoriti čovjeku, da se i u zgradi koja nije samostan može redovnički živjeti, da se i u neprikladnim prostorijama može napredovati. Kroz njegov lik nam Bog govori: "Ne boj se, stado malo! (Lk 12, 32)" Puno vam nedostaje, ali imate najslađi kruh - Euharistiju. Imate najvećeg i svesmogućeg Brata: Gospodina Isusa. Ne očajavajte ni zbog svojih grijeha. Voli vas vaš Bog. Znade on da smo srcem voljni, a tijelo nam slabo. Imamo priliku za novi početak u svakoj svetoj ispovijedi. Pred Bogom smo samo djeca. Djeca smo koja žele uspravno hodati. Malo dijete će bezbroj puta pasti. I plakati će. Ali će ustati i neće odustati od namjere da prohoda. Neka nas Sluga Božji o. Gerard nauči radosti života. Puno vrijedimo. Imamo brata Isusa. Vrijedni smo. Imamo i Majku koja svojim škapularom nije ogrnula samo karmelićane. Voljeni smo i nošeni ljubavlju Očevom. Poželimo svi ono što je o. Gerard poželio: "Golube najlipši! Nosi me. Oživi me i nosi me po najlipšem vrtu. Hrani me najlipšim voćem: Euharistijom!"

I kad ne znamo što i kako da molimo, o. Gerard će nam pomoći. Zato su u katedrali u Subotici stalno prisutne sličice s molitvom o. Gerardu. I on nas voli. I on je naš zagovornik. U malim i velikim nevoljama zamolimo i njega, neka i on podupre naše potrebe. "Mnogo može žarka molitva pravednikova" (Jak 5,16). Neka Bog proslavi među nama svoga slugu Gerarda...

/Zv/

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

DUH SVETI U MISLIMA SLUGE BOŽJEGA O. GERARDA TOME STANTIĆA (4)

U igri s Duhom i Malenim

Djeca vole svoje igračke. I majka se raduje kad svome djetetu može dati lijepu lutku. Raduje se i mati i dijete. Nema majke koja svome djetetu ne bi dala najljepšu igračku. I tu se otac Gerard sjetio jednog poznatog motiva. Obilazeći bolesnike po Somboru, otac Gerard je u kućama često mogao vidjeti sliku koja prikazuje Gospu s malim Isusom. Takva se slika još uvijek može vidjeti u vjerničkim kućama. Za mlade ljude nije više privlačna. Izgleda odveć sladunjavo. O toj dakle slici sluga Božji iskreno priznaje: "Mila mi slika: mali Isus u krilu Majke Božje. U ruci

mu lip golub (Duh Sveti), koji iz svoga kljuna ispušta svitile kaplje milosti, da ja - golupče dobijem svitlosti i jakosti" (Tp 140. str.). Taj poznati motiv mu je polazište za razmatranje. Gospodin Isus, eto, ima čudesnu lutku. Ta lutka je Isusova igračka. Njegova lutka je Duh Sveti. On ima živu lutku. Raduje joj se. Raduje se zato što njegov Golub oblijeće cijeli svijet. Isus ga šalje u svijet da u jedno jato okupi sve Božje ljude. Taj Isusov Golub će ljude stalno krijeviti otkupiteljskom krvlju, da tako bolje rastu. Isus se raduje kad vidi kako njegovi golubići (braća mu i sestre) bolje rastu. Isus se raduje i kad vidi kako to jato bezbrižno i brzo leti. Raduje se zato što ih sve predvodi, okuplja i hrani veliki Golub - Božji Duh. Tako je u Gerardovo "sigranje prid Bogom" uključen i Sin i Duh. Otac Gerard doživljava Duha Svetoga kao Parakleta. To se vidi iz toga što on preporuča vjernicima da se u svojim potrebama obrate na Gospodina Isusa. Kad Isus čuje potrebe svoje braće i sestara, on će potaknuti Velikog Goluba - Duha Svetoga, a ovaj će ispuniti Isusovu želju. Tako uz Isusa Gerard pri-ziva (ad - vocat) i Duha Svetoga. Isusu je pri-zvan i Duh Sveti. Po Duhu Svetom se širi jato Isusovih golubova - njegove braće i sestara sve dok ne uđu u nebo. O tome sluga Božji ovako: "Srićna majka ako ima lipu bebu. Nabavi je djetetu. Kad bi mogla, čudnovatu bi nabavila. Mali Isus ima ovakvu bebu: Duha Svetoga. A da bude Malog Isusa radost veća, ovaj čudnovati golub leti po svem svitu pa kupi golubice - male dušice. Liva im na glavu kapi Krvi Isusove. Po toj krvi oni rastu bolje. I hitrije lete da se što većma veseli Isus Malo Dite. Kad kojem golubiću nešto pomanjka, neka se Malom Isusu obrati. Isus će najvećeg Goluba opomenuti, a ovaj će Isusa želju ispunit. Tako će biti društvo malog Isusa veliki čopor (jato) golubova koje čeka nebo i nebeska slava" (Tp 135. str.). I mi se radujemo kad nas Duh Sveti okuplja i hrani Krvlju Gospodnjom. Otac Gerard je sretan od same pomisli na presvetu Euharistiju. U svojoj sreći ovako moli: "Duše Sveti, daj mi misao na Euharistiju, pa sam već u zemaljskom raju. Iz ovoga raja teče svaka slast, svaki divni događaj. Otvorimo oči! Gledajmo darežljivu ruku. Ona nam odbija svaku muku, ona: Eu-, Eu-, Eu-, Euharistija! Srića najmilija" (Tp 136. str.).

(nastavlja se)

Stjepan Beretić ✍

HRVATI IZ VOJVODINE U ZAGREBU

BITI MOST KOJI UJEDINJUJE I POVEZUJE

Zahvalnost matične države hrvatskim kulturnim djelatnicima u Vojvodini

Tjedan Hrvata iz Vojvodine u Zagrebu održan je od 15. do 21. lipnja. Seriju kulturnih manifestacija organizirala je Hrvatska matica iseljenika (HMI) a njezin ravnatelj Ante Beljo je istaknuo da je ta manifestacija "izraz zahvalnosti matične države hrvatskim kulturnim djelatnicima iz Vojvodine koji ondje čuvaju sve bogatstvo hrvatskoga jezika i kulture koje su bački, srijemski i banatski Hrvati stoljećima obogaćivali, a danas ih ljubomorno čuvaju u prilično složenim okolnostima".

Uz Maticu, tjedan je pomogao organizirati Forum hrvatskih institucija i organizacija iz Vojvodine. Koordinator Odbora bio je preč. Andrija Kopilović, predsjedavajući Katoličkog instituta "Ivan Antunović".

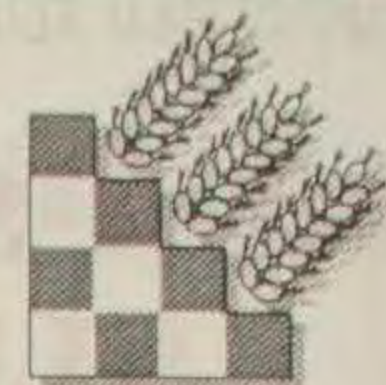

Tjedan, kojemu je bio pokrovitelj predsjednik dr. Franjo Tuđman, svečano je otvorio u ponedjeljak 15. lipnja u HMI izašlanik predsjednika Tuđmana ministar povratka i useljeništva Marijan Petrović, a prisutne je pozdravio i potpredsjednik vlade dr. Ivica Kostović. Istoga je dana otvorena izložba fotografija "Draga moja zemljo, zavičajni mio" s etnografskim motivima Hrvata iz Vojvodine. Bilo je izloženo dvadeset fotografija Augustina Jurige iz Subotice, Zvonka Sajferta iz Zemuna te Petra Kalšanja iz Srijemske Mitrovice.

Na otvorenju Tjedna pjevao je zbor zagrebačkih studenata Hrvata iz Vojvodine "Iuventus Mariatheresipolis".

TJEDAN HRVATA IZ VOJVODINE U ZAGREBU

Politika i umjetnost

U utorak 16. lipnja održana je u HMI tribina "Društveno-politički život Hrvata u Vojvodini". O povijesnim i suvremenim aspektima društvenog i političkog života Hrvata, koji su na području između Dunava, Tise i Save autohtoni narod, govorili su mr. Bela Tonković, Gabrijel Hladni, Josip Sabljak, Tomislav Žigmanov i Stanka Kujundžić, a vodio ju je Naco Zelić. Istaknuto je da je hrvatski narod u Vojvodini raspadom SFRJ postao nacionalna manjina, prvi put u svojoj povijesti odvojen državnom granicom od svog naroda i svoje matične države. "To je nova povijesna situacija koju još moramo psihčki apsorbirati i intelektualno osmisliti", zapisao je mr. Bela Tonković za prigodnu publikaciju.

Istoga dana je na Jezuitskom trgu u Klovićevim dvorima otvorena izložba šesnaestak suvremenih likovnih umjetnika iz Vojvodine, različitih orijentacija i tehnika. Tako su izložene slike Stipana Kopilovića, Jelene Čović, Ivana Balaževića, Stipana Šabića, Katarine Tonković-Marijanski, Ivica Kovačića, Vere Đanke te izabrana djela Josipa Skenderovića Age, Šime Peića, Cecilije Milanković, Rudolfa Brkića, Jasmine Vidaković-Jovančić, Laure Peić, Spartaka Dulića, Roberta Tillyja i Dragana Rumencića. Na izložbi nije predstavljen Bogomil Karlavariš zbog pripremanja izložbe u Rijeci. Na izložbi su također predstavljeni naiva i rukotvorine. Svoje radove su izložili keramičari Ivan Jandrić, Irena Tođeraš i Stevan Andrašić. Posebno je bila zapažena izložba slamarki. Od slamarki svoje radove izložile su Jozefina Skenderović, Marija Dulić, Ana Milodanović i dr.

O izložbi su govorili Olga Šram, ravnateljica Galerije u Subotici i preč. Andrija Kopilović, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović" a svečano ju je otvorio Ante Beljo, ravnatelj Matice iseljenika.

Književnici

U srijedu 17. lipnja održan je susret s hrvatskim književnicima iz Vojvodine u prostorijama Društva hrvatskih književnika. Književno stvaralaštvo hrvatskih pisaca u Vojvodini predstavio je Lazar Merković a svojim su se djelima predstavili Vojislav Sekelj, Milovan Miko-
vić, Lazar Merković, Milivoj Prčić, Ilija Žarković, Josip

Buljovčić i Marko Kljaić. Pozdravne riječi uputili su im dr. Ante Stamać, predsjednik DHK, dr. Ante Sekulić te Anđelko Novaković, voditelj stručnih i promotivnih djelatnosti DHK.

Tko su i odakle dođoše?

Ovaj svoj kratki pozdrav započimam parafrazirajući velikog i nadahnutog Vidioca i Pisca knjige Otkrivenja: "Tko su ovi i odakle dođoše? A glas mu govoraše: Ovo su oni koji dođoše iz nevolje veoma velike i ubijeliše svoje haljine u krvi Jaganjčevoj." Da, k vama u hrvatsku metropolu dođoše Hrvati iz Vojvodine, iz nevolje veoma velike, koji snagom duha svoje kulture i poštenja u vremena veoma teška sačuvaše pošten obraz i svoje hrvatstvo na prostorima gdje to nije bilo lako. Stižemo kao narod svoji svojima, ali prvi puta kao gosti vama domaćinima jer smo prvi puta u povijesti izvan granica zajedničke Domovine. No, nismo došli ni kao prognanici ni kao izbjeglice ni kao iseljenici, nego kao autohtoni narod Hrvata koji nastanjuje prostore gdje stoljećima Dunav i Sava oplođuju bogate njive i lijepe vinograde. Došli smo s onim što jesmo i s onim što stvaramo i s onim što živimo.

Nismo došli iz prošlosti, nego dolazimo u sadašnjosti sa svojom suvremenosti: s kulturnim radnicima koji sada siju sjeme riječi uma i pera, s književnicima koji pišu ovim vremenom, sa slikarima koji sada ostavljaju vremenu i povijesti svoje ideje i vizije, sa svojim političarima koji se sada bore za ostvarenje uvjeta života u slobodi i dostojanstvu čovjeka, sa svojim ekonomistima i privrednicima koji se sada zalažu za bolje uvjete života, sa svojim duhovnim pastirima koji sada bdiju i ne napuštaju svojega stada, s mladima - raspjevanima i razigranima koji su naša budućnost. Ovdje smo kao narod koji sada živi i stvara i vlastitu kulturu, društveno-politički život, gospodarsku radinost i crkvenu stvarnost.

Dolazimo sa željom da predstavljamo bogatstvo onoga što jesmo i što stvaramo. Želimo ovdje gostovati više srcem nego razumom i živjeti s vama isječak svoga života ne bi li tako poručili onima preko Dunava da barem razumom shvate što mi srcem osjećamo, tj. da smo narod. Da shvate kakav smo narod, da shvate da nas srce zato boli što nam se ne priznaje da imamo pravo biti narod. Stoga je naše gostovanje poruka i krik ne bi li mogli ostvariti ono što sada nemamo, a to je pravo na ime, na postojanje, na djelovanje, na kulturu i slobodu, jer smo narod koji ima svoju poštenju i časnu prošlost, koji ima svoju tešku i dramatsku sadašnjost, ali koji želi graditi svoju budućnost ljepšu i sigurniju iz jednostavnog razloga jer hoćemo, jer jesmo; i nismo siročad i nismo tuđinci ondje, nego svoji na svome.

Očekujemo od vas da nas takve prihvatite ovog tjedna, takve susrećete i na takve kakvi jesmo budete ponosni. Očekujemo od vas danas da shvatite i da prihvatite dio odgovornosti i potrebne pomoći da jedna grana hrvatskog naroda, svježja i živa ali isturena i stoga šibana vjetrom i vihorom, ne bude slomljena. Ovaj tjedan gledajte u naša srca i u djelić naše stvarnosti koju vam možemo pokazati da bi naši susreti iza svih događanja urodili plodom osvježenja za tu granu koja na stablu Hrvata nosi drevni i časni naslov Hrvata Bunjevaca i Šokaca. Meka razgovori koje ćemo imati i planovi koje ćemo stvarati budu suodgovornost za očuvanje svega onoga što je časno i dosad sačuvano da tako časno još bolje može biti nastavljeno.

Iz pozdravnog govora Andrije Kopilovića

Na susretu u Matici hrvatskoj predstavljene su dvije knjige dr. Ante Sekulića: "Rasprave o jeziku bačkih Hrvata" i "Umjetnost i graditeljstvo bačkih Hrvata", objavljene u Maloj knjižnici Matice hrvatske. Na ovom susretu sudjelovali su dr. Josip Bratulić, predsjednik Matice hrvatske, Krešimir Mikolčić, glavni tajnik Matice hrvatske, Viktorija Grunčić, predsjednica Matice hrvatske u SRJ, Stjepan Sučić, potpredsjednik Matice hrvatske te dr. Ante Sekulić i dr. Marko Samardžija.

- ❖ O povijesti, jeziku i običajima Hrvata iz Vojvodine
- ❖ Koncert Subotičkog tamburaškog orkestra

U četvrtak 18. 06. na tribini o povijesti, jeziku i običajima Hrvata iz Vojvodine u prostorijama Hrvatske Matice iseljenika govorili su dr. Ante Sekulić, mr. Josip Buljovčić, vlč. Marko Kljaić, vlč. Andrija Anišić (koji je pročitao izlaganje odsutnog prof. Bele Gabrića) i Alojzije Stantić.

U večernjim satima Subotički tamburaški orkestar predstavio se Zagrepčanima bogatim dvosatnim programom.

Pod ravnanjem Zorana Mulića i umjetničkim rukovodstvom Stipana Jaramazovića orkestar je oduševio nazočne kako narodnim skladbama tako i klasičnim djelima. Može se doista reći da su subotički tamburaši te večeri iz tamburice izvukli ono najviše i najbolje što tambura može. Solisti Antonija Piuković i Marin Kopilović također su pozdravljeni burnim pljeskom.

- ❖ Polaganje vijenca na "Oltar domovine" (Medvedgrad)
- ❖ Susret s predsjednikom Hrvatskog sabora
- ❖ Susret sudionika Tjedna sa zavičajnim udrugama Hrvata iz Vojvodine u Zagrebu
- ❖ Večer domaće bunjevačke kuhinje - kušanje jela i pića
- ❖ Glazbeni program: Tamburaški sastav "Hajo" iz Subotice

U petak, 19. lipnja u prostorijama Matice iseljenika sudionicima Tjedna Zavičajne udruge Hrvata iz Vojvodine u Zagrebu predstavili su njihovi predsjednici. Tako su se upoznali s Društvom vojvođanskih i podunavskih Hrvata (predsjednik Marijan Brčić Kostić), Udrugom zajednice prognanih i izbjeglih Hrvata iz Srijema, Banata i Bačke (predsjednik Franjo Orlović), Zavičajnim klubom studenata bačkih Hrvata "Kolo mladeži" (predsjednik Darko Ivković) dok je Forum hrvatskih institucija i organizacija koji objedinjuje sve hrvatske udruge iz Vojvodine predstavio preč. Andrija Kopilović.

Nakon ovog susreta na kojem je bilo dosta prijedloga o konkretnoj suradnji, druženje se nastavilo u restoranu "Frankopan" u kojem je restoran "Elza" iz Subotice priredio kušanje mnogih specijaliteta bunjevačke kuhinje. Više od 300 gostiju s užitkom je kušalo ove večeri "prisnac", "skorupaču", "ovčju kiselnu", "pogaču" s makom i orasima. A bilo je i puno "konkretnih" specijaliteta: "krumpirača", šunka, "divenica", "kokošiji paprikaš"... A svima je dobar tek još više poboljšao svojim muziciranjem tamburaški sastav "Hajo" iz Subotice.

U prijedpodnevnim satima delegacija Foruma položila je vijenac na "Oltar domovine" na Medvedgradu, a predsjednik Hrvatskog državnog sabora akademik Vlatko Pavletić primio je

izaslanstvo vojvođanskih Hrvata u kojem su bili: mr. Bela Tonković, predsjednik DSHV-a, Andrija Kopilović, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović", Lazo Vojnić Hajduk, direktor HKC "Bunjevačko kolo", Mato Groznica u ime HKC "Srijem" i Milivoj Prčić.

- ❖ Susret s nadbiskupom

U subotu 20. 06. sudionici Tjedna imali su bogat i sadržajan program. Dan je započeo sv. misom u zagrebačkoj katedrali koju je predvodio nadbiskup mons. Josip Bozanić u koncelebraciji s mons. Antom Jurićem, nadbiskupom splitsko-makarskim i mons. Marinom Srakićem, biskupom đakovačkim i srijemskim. S njima su u koncelebraciji bili i svećenici iz Vojvodine koji su sudjelovali na Tjednu: Andrija Kopilović, Josip Matanović, Josip Duspara, Marko Kljaić, Željko Augustinov i Andrija Anišić. Koncelebrirao je također i o. Antun Stantić, karmelićanin rodnom iz Subotice koji sada živi u Zagrebu.

(Zbog obilja događanja u Zagrebu ovu našu reportažu nastavljamo slikom i riječju u sljedećem broju.)

Priredio: Andrija Anišić

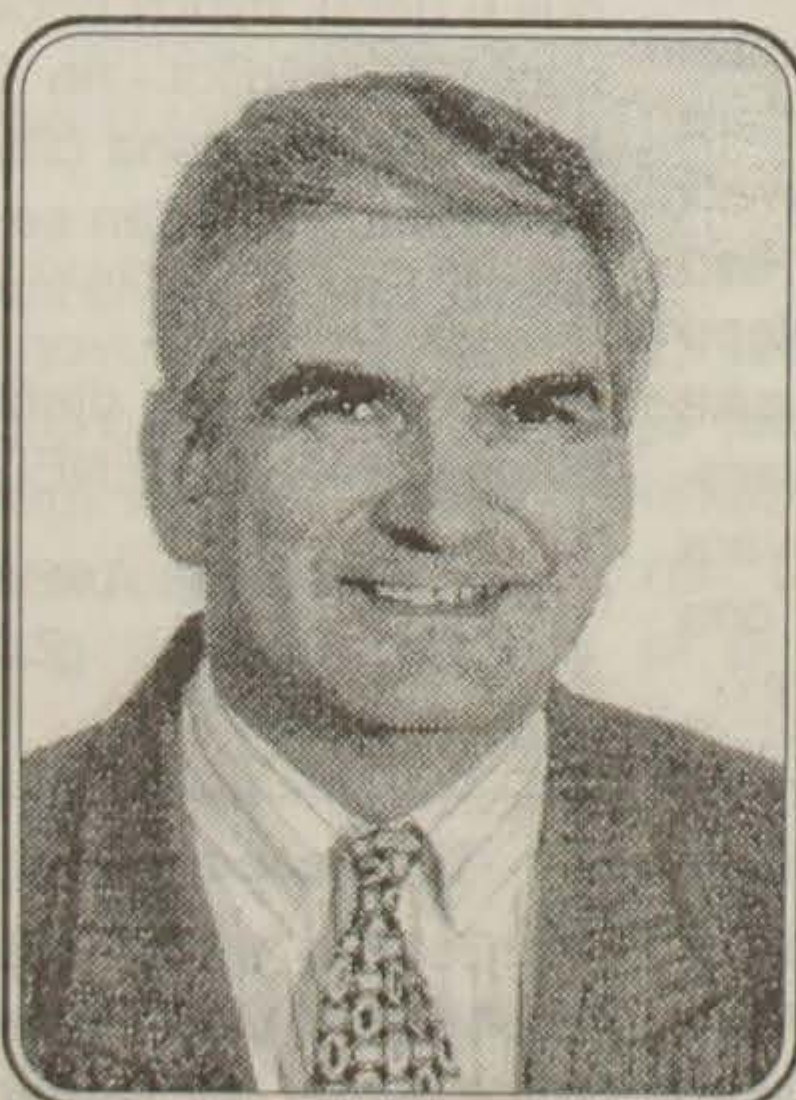
Dragi prijatelji,

Zadaća Hrvatske matice iseljenika je uvezivati sve Hrvate u čitavom svijetu u jedno jedinstveno nacionalno biće. Autohtono hrvatsko pučanstvo u Vojvodini, Boki Kotorskoj i na Kosovu nam je posebno pri srcu zbog svega što je značilo u povijesti hrvatskog naroda i njegovoj duhovnoj i kulturnoj sadašnjosti.

Prostori na kojima živimo proživljavaju danas sve one baštinjene nedaće prošlosti za koje vjerujemo da će ostati opomenom za budućnost, te da će Hrvati u Vojvodini uskoro postati korisnicima svih onih plodova moderne civilizacije u prijelazu u treći milenij na području ljudskih i nacionalnih prava.

Ante Beljo, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika

iz prigodne publikacije, str. 5/

11. srpnja

SVETI BENEDIKT, OPAT - ZAŠTITNIK EUROPE

(* oko 480. g. + 21. 03. 547.)

* bogati sin imućnih roditelja * rimski student otvorenih očiju * mladić koji je osluškiavao duhovne veličine kršćanskog istoka *
 * drastično strog prema sebi - blag sa svakim * otac i velikan zapadne kulture * čovjek koji izgrađuje *
 * otac zapadnog redovništva * osnivač benediktinskog reda * velikan zapadnoeuropske kulture * imendan mu premjestiše *

Da li biste svome sinu dali ime BABILON ili kćeri ime BABILONIJA?

Tako nešto ne bi učinili ni Jehovini svjedoci. Ne vjerujem da bi takvo, za kršćane i Židove odvratno, ime dao svome djetetu Židov, ali ne vjerujem da bi to ime djetetu dali pravoslavni, katolički ili bilo koji kršćani. U centru srpskog sela Deronje nalazi se seoska krčma koja nosi ime "Vavilon". Nisam mogao zamisliti da će itko ikada tim imenom zvati kršteno čeljade. Ali, nema šta nema u Subotici. Za djevojčicu odabraše ime BABILONIJA. Neki kažu da su to ime čuli na nekom filmu. Ipak sam se iznenadio kad mi je ovih dana u župni ured došla mlada majka koja je svome novorođenčetu nadjenula ime BABILONIJA! Kod matičara nema teškoća. Ali tražiti da se na krštenju djevojčici dade takvo ime! Što bi na to rekao župnik Blaško Rajić? Ta Babilon je u Svetom pismu postao hramom opačine. Babilon je malj koji mlati po svoj zemlji. Na obalama njegovih rijeka Izraelci od plača ne mogu pjevati. Ulogu starozavjetnog Babilona u Novom zavjetu preuzima poganski Rim. Za taj pokvareni grad Sveto pismo kaže da je Babilon, pa kaže da je "sramna razbludna žena - ona sjedi na Zvijeri pijanoj od ljudske krvi. Ona je u savezu sa Zmajem koji je Sotona i Antikrist". Tako pišu o Babilonu francuski poznavatelji Biblije (vidi: Xavier Leon-Dufour, Rječnik biblijske teologije, Zagreb, 1969, str. 35-38). A mlada majka iz Subotice ne nađe drugog imena za svoje prvorođeno dijete nego BABILONIJA! Gdje su od nas vremena kad se ime za dijete tražilo među divnim likovima svetaca iz bliže ili dalje kršćanske ili biblijske tradicije. Da je bar izabrala koje lijepo narodno ime za svoje dijete.

Benedikt - čovjek lijepoga imena

Nekada među bačkim Hrvatima nije bilo tako rijetko ime Benedikt. Među Mađarima se još uvijek, doduše rijetko, čuje ime Benedek. U Somboru i u Subotici se to ime čulo kao Beno. O svetom Benediktu i o ljepoti njegovoga imena piše poznati papa sveti Grgur Veliki: "Bio je jedan čovjek časnoga života po imenu Benedikt, a to znači blagoslovljen i po milosti i po imenu. U sebi je već od mladosti nosio ozbiljnost jednog starca. Prije je dozreo po karakteru nego po godinama. Svojoj duši nije pružao nikakve užitke. Boraveći na ovoj zemlji, prezreo je ovaj svijet sa svim njegovim čarima kao ocvao, premda ga je mogao slobodno uživati." I smrt mu je lijepa bila. "Dao se odnijeti u crkvu i svoje slabe udove naslonio je na ruke svojih učenika. Ondje ustade i ruke podiže prema nebu te izgovarajući riječi molitve predade duh." Latinski se njegovo ime izgovara kao Benedictus, a znači Blagoslovljen. Ne bi li bilo ljepše da je ona nesretna djevojčica nazvana imenom Benedicta - Blagoslovljena?

Čovjek koji izgrađuje

Mladi Benedikt je bio sin imućnih roditelja. Tako je i mogao dospjeti na studij u Rim. Imao se prilike upoznati s rimskim svećentvom 498. godine, kad se birao novi papa. Lakoumnost i pohlepa se zapažala i u duhovnom staležu. Zato je Benedikt ostavio "sjajni" život velegrada i studij, pa je otišao u samoću. Nadahnjivao se pokorom, postom, pobožnošću, čovjekoljubljem, dobrotom i učenošću pustinjača i redovnika kršćanskoga istoka. Dobro je proučio redovničko pravilo svetoga Bazilija Velikoga. Tri godine je molio, postio i samovao. Tako je drugovao s Bogom. Bio je mlad. Dani mu nisu prolazili bez napasti. Protiv napasti se borio drastično. Kažu da se gol bacao

u kupine. U pravila benediktinskog reda uveo je uravnoteženu i čovjeku primjerenu askezu. Napisao je pravila za redovnički život. Za tu knjigu ja rečeno: "Knjiga vrijedna za stoljeća, odgojna knjiga za sva vremena". Život benediktinaca je "škola služenja Gospodinu". Poslušnost, molitva i rad se slila u benediktinsko geslo ORA ET LABORA - MOLI I RAD. Benedikt je okupio oko sebe zajednicu koja je na mahove bila zlonamjerna prema njemu. Htjedoše ga ubiti. Duh Božji nije odustajao od velikog djela. Poslužio se Benediktom.

**RODITELJI, AKO STE KATOLICI, AKO STE KRŠĆANI,
PAZITE KAKO ĆETE NAZVATI SVOJE DIJETE!**

Monte Cassino

Ipak je Benedikt uspio. Podigao je znamenitu opatiju Monte Cassino kao pravi "grad na gori". Bez benediktinaca ne bi bilo uljudbe i kulture zapadne Europe. Od najstarijih vremena su njegovali sjajnu liturgiju i lijepo pjevanje kojim su slavili ne samo svetu misu već i božanski časoslov. "Sveti Benedikt je stvorio idealne liturgijske obitelji, koje su liturgijsku hvalu Bogu stvarno pjevale, a s njome povezivale i najozbiljniji rad na svim područjima" - piše Pius Parsch. "Božjem djelu ili Božjoj službi ništa drugo ne smije se pretpostaviti" - govorio je sveti Benedikt. Kako bez istočnoga monaštva ne bi bilo kulture istočnoeuropskih zemalja, tako bez benediktinaca ne bi bilo ni hrvatske ni mađarske kulture. Oni su na zapadu "stvorili kršćansku povijest time što su počeli provoditi svoj život u bratskoj zajednici na jednome čvrstom i stalnom mjestu". Oni nam sačuvaše umjetnost, znanost i književnost antike. Oni su uspjeli zaustaviti razaranja i pustošenja za seobe naroda. Uvijek su živjeli od rada svojih ruku. Takvi su i danas. Razvili su se u više grana i postali su temeljem svakog oblika redovničkog života u zapadnih kršćana. Počeci hrvatske i mađarske kulture vezani su neraskidivo uz benediktince. Hrvatska je bila puna benediktinskih opatija. Hrvatski su benediktinci njegovali i hrvatski oblik glagoljice. Tako je Pravilo svetoga Benedikta prevedeno na hrvatski jezik i izvorno pisano glagoljicom. Papa Pavao VI proglasio je svetoga Benedikta zaštitnikom staroga kontinenta.

Svece slavimo na dan njihove smrti. To je dan kad su oni osvanuli u nebu, njihov nebeski rođendan. Sveti se Benedikt donedavna slavio 21. ožujka - na dan svoje smrti. No, kako je u to vrijeme korizma, kad su misna čitanja i liturgija obilježeni pokorom i krštenjem, Benediktov blagdan se premjestio na 11. srpnja kako bi se mogao u čitavoj Europi slaviti kao pravi blagdan.

Hoće li se koji dječak ili djevojčica podićiti imenom BENEDIKT - blagoslovljen ili BENEDIKTA - blagoslovljena?

Prema: Josipu Antoloviću, *S duhovnim velikanima kroz srpanj*, Zagreb 1978, str. 130-136.

U mjesecu srpnju slave imendan:

1. Estera, Stela, Zvezdana 3. Toma, Tomislav, 4. Elizabeta, Izabela, 5. Ćiril, Metod, 6. Marija, 9. Veronika, 10. Amalija, Ljubica, Alma, 11. Benedikt, Olga, Rahela, 12. Suzana, Mislav, 13. Henrik, Hinko, 14. Miroslav, 15. Bonaventura, Dobroslav, Vladimir, Roland, 16. Karmela, Elvira, 17. Hedviga, Jadviga, 19. Justina, 20. Ilija, Margareta, 21. Lovro, Danijel, 22. Magdalena, Manda, 23. Brigita, Birgita, 24. Kristina, 25. Jakov, 26. Ana, Joakim, 27. Klement, Natalija, 28. Viktor, 29. Marta, 30. Petar, 31. Ignacije, Vatroslav

PROGLAS HRVATSKIH BISKUPA ZA PAPIN DOLAZAK

Hrvatski biskupi okupljeni na 16. plenarnom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije, od 16. do 18. lipnja u Zagrebu, na kraju zasjedanja uputili su javnosti sljedeći Proglas u povodu Papina pohoda Hrvatskoj, koji će se u svim crkvama pročitati na blagdan sv. Petra i Pavla, a koji donosimo u cijelosti:

"Vijest o ponovnome pastirskom pohodu pape Ivana Pavla II Crkvi u hrvatskom narodu službeno smo vam objavili u Krašiću, 8. svibnja 1998. o stotoj godišnjici rođenja Sluge Božjeg kardinala Alojzija Stepinca. Svi katolički vjernici i građani dobre volje Republike Hrvatske primili su tu vijest s neskrivenom radošću. U tome prepoznajemo veliku ljubav Svetog oca prema nama.

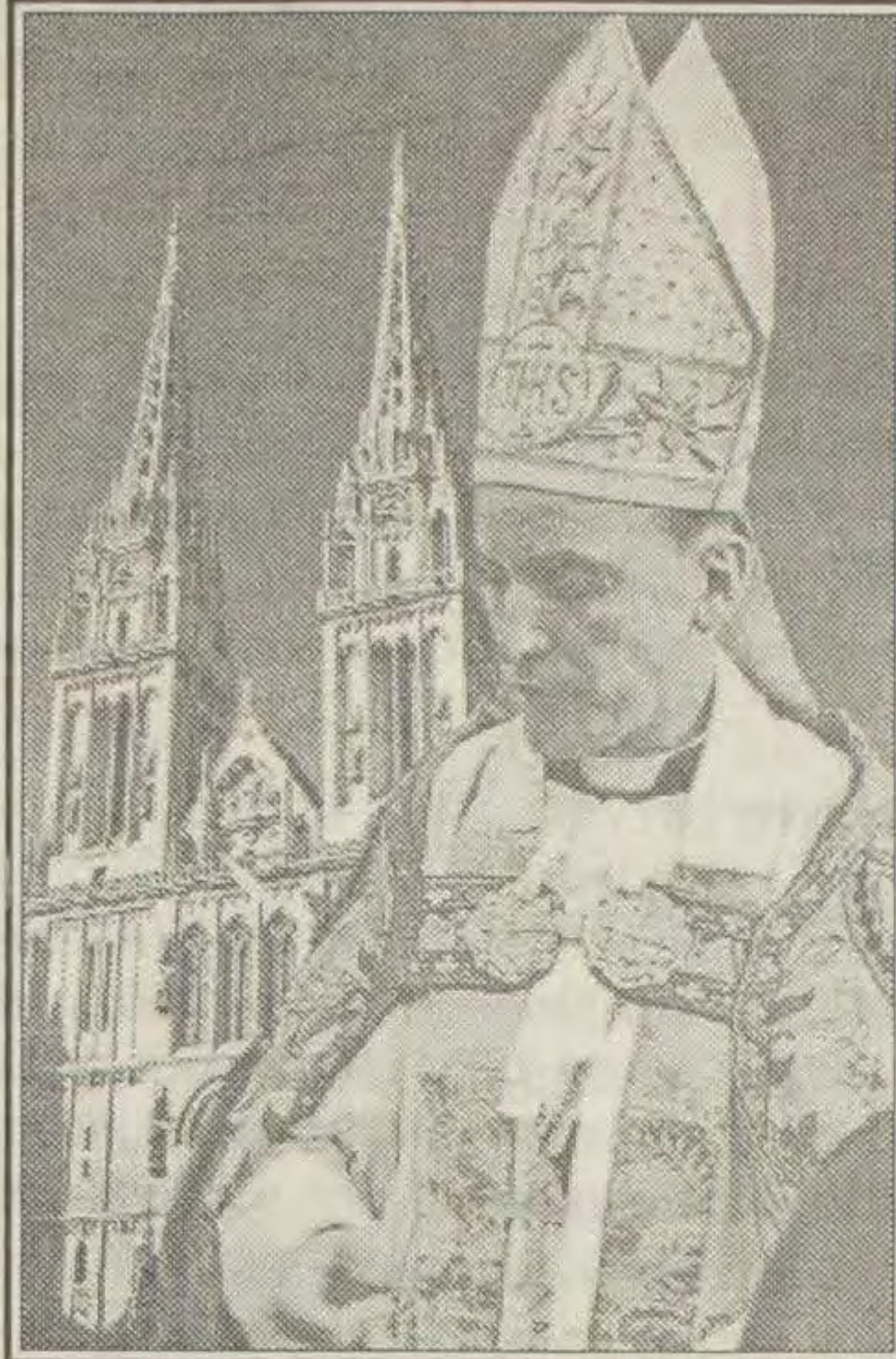
Papa je pohodio Hrvatsku za vrijeme rata, u rujnu 1994. godine o devetstotoj obljetnici zagrebačke nadbiskupije. U travnju 1997. posjetio je Sarajevo i ohrabrio našu braću u Bosni i Hercegovini. U ovoj jubilejskoj godini Duha Svetoga, od 2. do 4. listopada, Papa ponovno dolazi u Hrvatsku. Trećeg listopada proglasit će blaženim Slugu Božjega kardinala Alojzija Stepinca u našem nacionalnom marijanskom svetištu Mariji Bistrici. Pohodit će i Split u povodu tisuću sedamstote godišnjice njegovog postojanja te Solin, gdje su naši vjerski i narodni korijeni. Tisućljetno čašćenje mučenika svetog Dujma i proglašenje blaženim mučenika Alojzija Stepinca znakovit je sadržaj Papinog pastoralnog pohoda. Stoga smo mi biskupi na XVI. plenarnom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu s posebnom pozornošću razmotrili taj povijesni događaj za našu Crkvu.

Zahvalni smo Svetom ocu za veliku pozornost, brigu i ljubav koju nam iskazuje svojim ponovnim pastirskim pohodom. Posebno smo mu zahvalni što će proglasiti blaženim Slugu Božjega kardinala Alojzija Stepinca, koji je u teškim vremenima za našu Crkvu svojim mučeništvom potvrdio ne samo vjernost Kristu, Crkvi i narodu, nego je svojim herojskim činom i sve nas podržao u toj istoj vjernosti.

Milosni događaj Papinog pohoda Crkvi u hrvatskom narodu poziv je svima nama na duhovnu obnovu. Sigurni smo da će Papin dolazak našu vjeru umnožiti, nadu učvrstiti i ljubav usavršiti. Stoga vas pozivamo, dragi vjernici, da se molite osobno i zajednički, u obiteljima i na liturgijskim sastancima, za uspjeh Papinog pastoralnog pohoda našoj Domovini.

Pripravimo svoja srca kako bismo s ljubavlju prihvatili očinsku, učiteljsku riječ koju će nam Papa i tom prigodom uputiti. Poput Marije, budimo otvoreni Božjoj riječi koja nam dolazi preko Petra naših dana, pape Ivana Pavla II. Neka poraste u nama isti vjernički duh nade kojim je bio ispunjen Sluga Božji kardinal Alojzije Stepinac. Svoje biskupsko služenje Bogu i Crkvi - suđen, progonjen i mučen - on je proživio pod geslom: 'U Tebe se, Gospodine, uzdam.'

U ovoj povijesnoj prigodi za naš narod zazivamo na vas Božji blagoslov i zagovor Bogorodice Marije, naše vjerne odvjetnice." /IKA/

KARDINAL ALOJZIJE STEPINAC, NAŠ NOVI BLAŽENIK

U prošlom broju našeg Lista objelodanili smo vijest da će Sveti otac 3. listopada ove godine u Mariji Bistrici proglasiti pokojnog zagrebačkog nadbiskupa kardinala Alojzija Stepinca novim blaženikom. Smatramo da je to posebno važan događaj u životu Crkve u našem narodu i zato će u više narednih brojeva našeg Lista biti riječi o svijetlom liku kardinala Stepinca.

Kratka biografija kardinala Stepinca

Alojzije Stepinac rodio se u Krašiću, malom mjestu nedaleko od Jastrebarskog, 8. svibnja 1898. godine. Alojzije je bio peto dijete roditelja Josipa i Barbare Stepinac od ukupno osmoro djece. Otac Josip bio je vrlo zahtjevan i trudio se da sva djeca budu odgojena u pravom kršćanskom duhu. Alojzije je na krštenju u župnoj crkvi u Krašiću dobio ime Alojzije-Viktor. Majka Barbara bila je vrijedna i pobožna žena koja je posebno štovala Blaženu Djevicu Mariju.

U svojim ranim godinama života Alojzije pokazuje znakove dobrog odgoja. Majka Barbara molila je i postila na nakanu da joj sin Alojzije postane svećenik. Kasnije će se i pokazati da ta majčina želja i molitva nije bila uzaludna. Za tu majčinu želju Alojzije je saznao tek kada se vratio kući iz Rima kao svećenik. Tako majka nije htjela direktno utjecati na njegov životni poziv.

Godine 1909. mladi Alojzije odlazi na školovanje u Zagreb. Budući da je bio iz bolje stojeće obitelji, za Alojzija je plaćano izdržavanje u zavodu gdje je stanovao.

Izbijanjem svjetskog rata 1914. godine započinju teški dani. Naredne, 1915. godine, Alojzije se upisao u sjemenište u Zagrebu. Poslije polaganja mature odlazi u vojsku. Na Rijeci je završio oficirski kurs te bio poslan na talijanski front. Stepinac se kao zapovjednik nalazi u trajnoj smrtnoj pogibelji, ali on ne prestaje vjerovati da će ga Bog živa i zdrava izbaviti iz svih ratnih događanja. U velikoj austrijskoj ofenzivi na rijeci Piavi, 15. lipnja 1918. godine zbio se težak gubitak za austrijsku vojsku zbog izdaje jednog vojnika. Iste godine, zbog nereda u austrijskoj vojsci dolazi do zatvaranja mnogih vojnika. Tako je i Stepinac bio zatvoren. U to doba pročula se vijest među njegovima da je mrtav jer mu je netko pronašao dokumente na obali rijeke Piave dok se on kupao. Ipak, Alojzije je uspio javiti svojim da je živ ali da se nalazi u zatvoru. Stepinac je bio prebačen na solunski front. No, rat je završio, a Stepinac je 1919. godine demobiliziran i vraćen u Krašić. Godinu dana kasnije bio je promaknut u rezervnog poručnika. Stepinac je upisao studij na agronomskom fakultetu u Zagrebu, kako bi se kasnije mogao posvetiti stručnom poslu na očevu imanju. Prekida studij i vraća se u Krašić. Nastavlja poljodjelstvo, kojim se bavio i ranije. Nije mu jasno što da izabere. Godine prolaze i mora se odlučiti. /nastavlja se/

Alojzije kao učenik

Literatura:

M. Landercy: "Kardinal Alojzije Stepinac", Đakovački Selci, 1989.
"Proces Alojziju Stepincu", Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1997.

Austrija

TREĆI PASTORALNI POHOD PAPE IVANA PAULA II AUSTRIJI

U petak 19. lipnja Papa je stigao u austrijski grad Salzburg koji ove godine obilježava 1200. obljetnicu nadbiskupije. U svom pozdravnom govoru Papa je govorio o Europi i njejoj budućnosti. U salzburškoj katedrali Papa je slavio svečanu misu, a prigodnu propovijed posvetio je temi poslanja.

Drugoga dana svoga boravka u Austriji Papa je pohodio austrijskog predsjednika Thomasa Klestila i članove austrijske vlade. U svom govoru Papa je naglasio važnost poštivanja svakog čovjeka i istakao pravo na rad i pravo na život koje pripada svakom pojedincu.

Najvažniji događaj Papina pohoda Austriji zbio se u nedjelju 21. lipnja kada je na Heldenplazu služio svečanu misu i pri tom proglasio troje novih blaženika: s. Restitutu Kafka, o. Jakova Krena i o. Antona Mariju Schwartzta. Poslije sv. mise Papa se susreo s austrijskim biskupima, a u poslijepodnevnim satima pohodio je bolesnike u hospitaliju "Caritas socialis". (GK)

Zagreb

XVI. PLENARNO ZASJEDANJE HRVATSKE BISKUPSKJE KONFERENCIJE

U Zagrebu je u nadbiskupskom dvoru od 16. do 18. lipnja ove godine održano XVI. plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije. Zasjedanju su prisustvovali svi biskupi Hrvatske biskupske konferencije, kao i biskup Franjo Komarica i nuncij u Republici Hrvatskoj Giulio Einaudi.

Dvije glavne teme o kojima je najviše bilo riječi su: pripreme za doček Svetog oca i pastoral mladih.

U svojoj pozdravnoj riječi nadbiskup Bozanić, predsjednik HBK izrazio je zabrinutost zbog štrajka prosvjetnih radnika.

U povodu posjeta Svetog oca Hrvatskoj biskupi Hrvatske biskupske konferencije izdat će prigodnu poslanicu. Biskupi su izabrali geslo Papina posjeta i ono glasi: "Bit ćete mi svjedoci" (Dj 1,8).

Duhovna priprema za dolazak Svetog oca već je počela, a neposredno vrijeme duhovne pripreme bit će od Velike Gospe do Papina pohoda.

Drugoga dana svoga zasjedanja biskupi su raspravljali o pastoralu mladih i o nekim drugim predloženim temama. Biskupi su dali suglasnost za osnivanje teološkog fakulteta u Splitu. Ujedno je na zasjedanju biskupa HBK izražena zabrinutost glede sudbine prognjenih na Kosovu. (GK)

Vatikan

RASPORED SLAVLJA ZA VELIKI JUBILEJ

U Vatikanu je objelodanjen glavni raspored svih najvažnijih događanja povodom Velikog jubileja 2000. obljetnice kršćanstva. Tako se iz sadržaja i programa jasno vidi da su najvažniji događaji duboko prožeti ekumenskim duhom i nastojanjem da se u ovo slavljje uključe sve Crkve i vjerske zajednice na svijetu.

Središnji događaj Velikog jubileja bit će simbolično otvaranje vrata bazilike sv. Petra u Rimu na polnoćku 24. prosinca 1999. godine, a ona će ostati otvorena sve do svetkovine Triju kraljeva 2001. godine.

Prve godine novog tisućljeća u Rimu će biti priređeni mnogi značajni skupovi vjerskih sadržaja. (GK)

Vatikan

PRVI SUJETSKI KONGRES GRKVENIH POKRETA

U Rimu se 30. svibnja, uoči Duhova, na poziv Svetog oca okupilo oko pola milijuna sljedbenika novih crkvenih pokreta i novih zajednica. Geslo susreta bilo je: "Dar Duha - nada za ljude". Došli su predstavnici iz svih krajeva svijeta. Brojnost je iznenadila i same

organizatore. Prostrani Trg Svetog Petra bio je premali da bi primio sve okupljene. Tako su bile ispunjene sve okolne ulice hodočasnicima koji su se odazvali pozivu Svetog oca.

Uoči samog značajnog skupa održan je trodnevni prvi svjetski kongres crkvenih pokreta na kojem je sudjelovalo 350 delegata 56 pokreta i novih zajednica. Središnji dio susreta bila je svečanost na Trgu Svetog Petra u subotu 30. svibnja sa Svetim ocem. Poruka ovog susreta je vrlo živa i aktualna današnjem vremenu. Unutar Crkve Duh i danas čini veličanstvena djela koja se moraju uvažavati. (GK)

PRIPREME ZA PAPIN DOLAZAK

U nadbiskupskom dvoru u Zagrebu održana je konstitutivna sjednica Odbora zagrebačke nadbiskupije za pripremu pohoda Svetog oca Hrvatskoj. Sjednicom je predsjedao zagrebački nadbiskup mons. Josip Bozanić. Ovaj drugi pohod Pape Hrvatskoj bit će novi poticaj Crkvi u Hrvata za duhovnu obnovu. Beatifikacija kardinala Stepinca je završetak jednog povijesnog razdoblja u kojem je ipak pobijedilo dobro. Ono za što se zauzimao pokojni kardinal Stepinac napokon je i ostvareno.

Predsjednik odbora za doček Svetog oca je prelat Vladimir Stanković, a njegov zamjenik je dr. Stjepan Balovan. Tajnici Odbora su dr. Zvonimir Kurečić i dr. Juraj Batelja. Dogovoreno je i povjereno tko će voditi koji pododbor. Na sjednici je raspravljano i o prijedlogu programa Papinog boravka u Zagrebu i na Mariji Bistrici.

U Splitu su u tijeku bliže pripreme za dolazak Svetog oca ovom gradu koji slavi svoj značajan jubilej - 1700. obljetnicu svoga postojanja. Predsjednik odbora u Splitu je pomoćni biskup mons. Marin Barišić. Uređuje se prostor gdje će biti misno slavlje i želi se da taj prostor i dalje ostane funkcionalan. Nadbiskup Ante Jurić uputio je svojim svećenicima, redovnicima, redovnicama i cijelom narodu u nadbiskupiji molbu da se mole za sretan Papin dolazak u Hrvatsku i Split. (GK)

Đakovo

ZAPOČELA BISKUPIJSKA SINODA

U subotu 30. svibnja ove godine u Đakovu je službeno započela radom Druga biskupijska sinoda đakovačka i srijemska. Na svečanom misnom slavlju bili su nazočni biskupi Marin Srakić, Đuro Gašparović i Ćiril Kos, oko 150 svećenika, veliki broj redovnika, redovnica i vjernika. Biskupijska sinoda je pripremana više od godinu dana. U svojoj propovijedi biskup Srakić je naveo četiri osnovna razloga sazivanja Sinode. Prvi razlog je želja biskupa da mu u upravljanju biskupijom pomognu sinodalni sudionici kako bi ispunio očekivanja vjernika. Drugi razlog je pristup novim mogućnostima suvremenog apostolata. Treći razlog je obnova biskupije koja je bila najviše pogođena nedavnim ratnim zbivanjima. Četvrti razlog je uključivanje u obnovu sveopće Crkve.

Geslo druge Sinode biskupije đakovačko-srijemske je: "Ti si Krist za nas i za sve ljude". Biskup Srakić je naglasio kako je Sinoda otvorena svima i zato su pozvani svi da na svoj način doprinose radu i uspjehu.

Tajnik Sinode dr. Đuro Hranić iznio je plan rada Sinode koja će se odvijati na tri razine: župskoj, nadžupskoj i biskupijskoj. Predviđa se da će sinoda trajati nekoliko godina. (GK)

Vatikan

UMRO KARDINAL CASAROLI

Nekadašnji državni tajnik Svete Stolice kardinal Agostino Casaroli preminuo je u utorak 9. lipnja u jutarnjim satima. Pogrebni obredi pokojnog kardinala obavljani su tri dana kasnije, 12. lipnja u bazilici sv. Petra u Vatikanu.

Pokojni kardinal Casaroli bio je vrstan diplomata koji je vjerovao da se i pored najtvrdje ideologije može doći do ljudskog srca. On je nastojao da se Katolička Crkva otvori zemljama Istoka i zato je nastojao diplomatskim putem tražiti nove mogućnosti dijaloga. Nastojao je uspostaviti diplomatski kontakt i tamo gdje je to izgledalo nemoguće. Njegovo uporno zauzimanje za prava čovjeka urodilo je plodom kada su usvojena prava na vjersku slobodu. (GK)

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

OŠTEĆENI OBNOVLJENI KIPOVI U SRIJEMSKOJ KAMENICI

Nepoznati napadači kamenjem su oštetili novoobnovljene kipove Kalvarije u noći između 23. i 24. svibnja u župnoj crkvi Našašća sv. Križa u Srijemskoj Kamenici. Kipovi su u prirodnoj veličini i nekoliko dana prije incidenta bili su obnovljeni, a u napadu su im otkinuti dijelovi koje će ponovno trebati popravljati. Tamošnja policija izišla je na očevid te uzela potrebne podatke te slikala oštećenja. Kako je istaknuo mitrovački župni vikar Ivan Lenić, održavanje crkvenih objekata za male i siromašne katoličke zajednice u Srijemu iziskuje veliko odricanje i zato su i najmanja oštećenja za njih velika. Kako ističe Lenić, takvi napadi snažno uznemiruju malobrojne preostale katolike, posebno Hrvate koji nisu i ne mogu napustiti svoja stoljetna ognjišta i domove. /I.L./

Kotor

PODJELA GOSPE NA KATOLIČKU I PRAVOSLAVNU!?

Župni ured Budva izvijestio je da je 3. lipnja ove godine postavljen, na poticaj budvanske parohije Srpske Pravoslavne Crkve, a bez znanja katoličke zajednice, u niši katoličke kapelice kod sjevernih vrata tog grada, u kojoj je od 1333. do 1949. bila postavljena zavjetna Bogorodičina ikona, novi mozaik s Bogorodičnim likom. Događaj se zbio u trenutku kada je u posjetu budvanskom župniku don Filipu Janjiću bio srpsko-pravoslavni jeromonah Arsenije Radović, koji je sa župnikom razgovarao o postavljanju vjerskog obilježja na tome povijesnom mjestu.

U povodu toga oglosio se u ponedjeljak, 8. lipnja, i Kotorski biskupski ordinarijat prosvjedujući protiv tog čina nazivajući ga "aktom svojevrsnog nasilja i vrijeđanja vjernih osjećaja vjernika". "Tolerirati takve čine znači tolerirati prekrajanje duhovne i svake druge karte svijeta. Ne vidimo u tome ni vjerski čin ni pobudu, već gestu političkog značenja i to u trenutku kad su ljudi ovih prostora na slobodnim izborima glasali za demokratsku opciju razvoja koja uključuje građansko poštivanje i tuđih svetinja i kultura. Nadamo se da će odgovorni u Srpskoj Pravoslavnoj Crkvi shvatiti dimenziju te geste i ispraviti kako dolikuje počinjenu štetu", istaknuto je u priopćenju kotorskog Ordinarijata.

Bogorodičina ikona postavljena je na tom mjestu 1333. kao zavjetni dar grada Budve u znak zahvalnosti za poštedu od kuge i od tada je bila čašćena, uz sv. Ivana, kao zaštitnica grada. Ikonu je blagoslovio tadašnji katolički biskup, budući da je Budva do polovice 17. stoljeća bila nastanjena većinskim katoličkim pučanstvom. Kada se uslijed neprilika u morejskim ratovima doselio izvjestan broj pravoslavnih, mjesna Katolička Crkva im je ustupila kapelu sv. Sabe Opata, koja im je služila kao dom molitve sve do gradnje današnje parohijske crkve, izgrađene početkom proteklog stoljeća na nekadašnjemu benediktinskom imanju. Godine 1949. tadašnja je vlast ikonu bacila u more, no ona je u tijeku noći oplovila zidine grada i doplovila do vrata Pisani na istočnoj strani grada, te je tako spašena. Ikonu je nedavno obnovio Republički zavod na Cetinju. /IKA/

SVETKOVINA UZAŠAŠĆA GOSPODNJEGA U SRIJEMSKOJ MITROVICI

Svetkovina Uzašašća Gospodnjega prema julijskome kalendaru svečano je proslavljena 28. svibnja u grkokatoličkoj župi Uzašašća Gospodnjega u Srijemskoj Mitrovici. Svečanu liturgiju predvodio je protijerej stavrofor o. Roman Miz, grkokatolički župnik u Novom Sadu, koji je propovijedao na ukrajinskom, rusinskom i hrvatskom jeziku. U misnome slavlju sudjelovao je i župnik domaćin o. Stefan Pitka i još šestorica svećenika kao i rimokatolički svećenici srijemskomitrovačkoga dekanata, više sestara bazilijanki te mnoštvo vjernika. Nakon liturgije održan je ophod oko crkve. /I. Lenić/

KORONA SVEĆENIKA SRIJEMSKO-MITROVAČKOG DEKANATA

Korona svećenika srijemsko-mitrovačkog dekanata održana je 9. lipnja u konkatedrali-bazilici sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici. Susret je započeo prigodnom službom riječi i nagovorom dekana Boška Radielovića u kojemu se osvrnuo na sazvanu Drugu đakovačku i srijemsku biskupijsku sinodu. Radni dio korone nastavljen je u župnom domu. Nakon što je dekan Radielović pozdravio biskupskog vikara za Srijem mons. Stjepana Milera i nazočne svećenike pročitao je zapisnik s prošle korone, zatim osvrst Biskupskoga ordinarijata, te odobrenje dnevnoga reda korone. Mitrovački župni vikar Ivan Lenić održao je predavanje na temu biblijskoga studija "Ljudska prava: biblijsko-teološke refleksije", dok je temu iz kanonskoga prava "Ženidba onih koji su kršteni, a ne vjeruju" obradio hrtkovački župnik Nikola Kraljević. Ivan Lenić izabran je za svećenika tog dekanata koji će biti član sinode, a za zamjenika Marko Loš. /I. L./

SEDMI SUSRET SRIJEMSKE MLADEŽI

Sedmi susret srijemske mladeži pod naslovom "Crkva je rasla i sazidivala se utjehom Duha Svetoga", održan je 6. lipnja u Srijemskoj Mitrovici. Susret je započeo pozdravom domaćega župnika Josipa Matanovića i molitvenim susretom u konkatedrali-bazilici sv. Dimitrija. Uslijedilo je prigodno predavanje uz temu susreta koje je održao župnik župe Marije Majke Crkve iz Subotice Andrija Kopilović. Nakon izlaganja bio je održan rad po skupinama te plenum. Program je nastavljen pokorničkim bogoslužjem koje je predvodio petrovaradinski župni vikar Ivica Čatić. Misno slavlje predvodio je najmlađi svećenik Srijema, mitrovački župni vikar Ivan Lenić. Sličan susret predviđen je i na jesen u Petrovaradinu. /I. Lenić/

ALBANSKI BISKUP MARKO SOPI POZVAO NA POJAČANU POMOĆ KOŠOVU

Hitni poziv na pojačanu humanitarnu pomoć Kosovu uputio je u četvrtak, 28. svibnja, biskup za katolike albanskoga govornog područja u Zapadnoj Europi i Sjevernoj Americi Marko Sopi. Poziv je uputio nakon sastanka s predsjednikom austrijskog Caritasa Franzom Kueberlom u Grazu, na kojem je razgovarao o izgradnji biskupijskog Caritasa na Kosovu. Biskup Sopi istaknuo je kako vjeruje u mirno rješenje kosovske krize, no za to je potrebno da obje strane pristanu na kompromis, a potisnu vlastite interese. Ističući kako je Katoličkoj Crkvi uvijek u prvom planu pravednost i sloboda za sve ljude, bez obzira na kojoj su strani, albanski je biskup napomenuo da Crkva razumije nastojanja kosovskih Albanaca za odcjepljenjem i priključenjem Albaniji, ali da ih crkveno vodstvo u tome ne može poduprijeti. Crkvi je puno važnije spriječiti sukobe i potaknuti dijalog između srpske i albanske strane, rekao je biskup Sopi. /IKA/

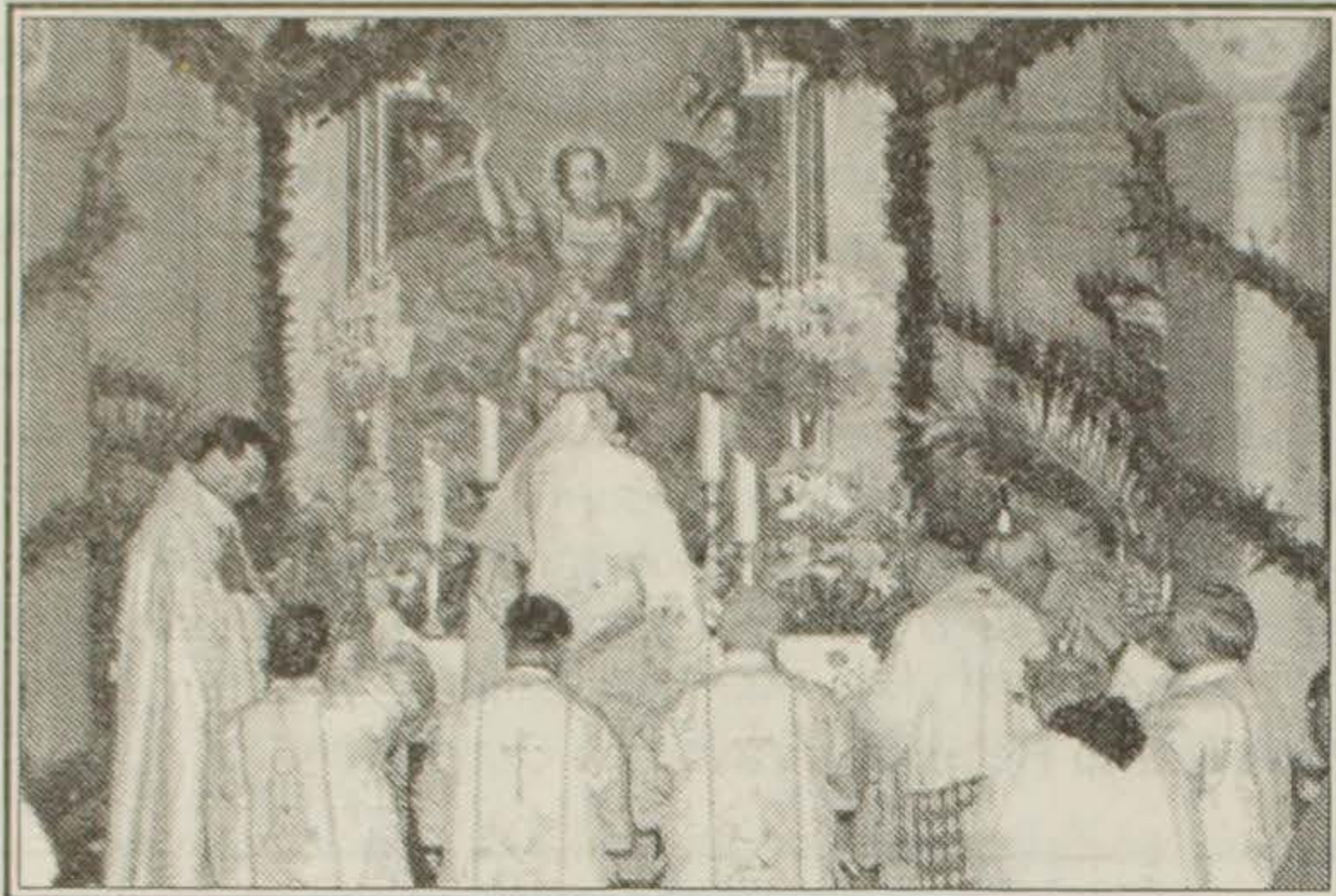
TIJELOVO '98.

ISUS U KRUHU - JAČI OD KIŠE

U četvrtak, 11. lipnja o.g. u Subotici je svečano proslavljena svetkovina Tijelova.

Olujna kiša koja je padala neposredno pred početak sv. mise i za vrijeme sv. mise nije bila jača od Isusa prisutnog u kruhu. Istina, zbog kiše se okupilo puno manje ljudi na proslavu ove svetkovine, ali ona ipak nije onemogućila izlazak Isusa na ulice. Svi prisutni u katedrali s olakšanjem i radošću su pozdravili riječi biskupskog ceremonijara preč. Andrije Kopilovića kad je na kraju mise rekao: "Evo, sve do sada je kiša padala. Sada je prestala i čini se da neće padati. Stoga ćemo ipak s procesijom ići do franjevačke crkve i natrag."

Pontifikalnu svetu misu, u nazočnosti svećenika grada i okolice u subotičkoj katedrali služio je biskup Ivan Pénzes.

Svečana tijelovska procesija ulicama našega grada i ove godine išla je ustaljenim redom: do franjevačke crkve i natrag. Kod franjevačke crkve na prekrasno uređenom platou crkve bila je prva postaja. Čuli smo Božju riječ, uputili Bogu svoje molitve i primili svečani euharistijski blagoslov. A onda istim redom natrag u katedralu gdje smo radosno otpjevali "Tebe Boga

hvalimo" i tako zahvalili Gospodinu za "kruh života" i za njegovu stalnu nazočnost među nama pod prilikama kruha.

Kako su divno zvučale riječi euharistijske pjesme "Ja sam s Vama" dok smo ih pjevali slaveći Isusa u euharistiji na našim ulicama, uz pratnju limene glazbe.

Na sv. misi kao i u svečanoj procesiji sudjelovala je i lokalna samouprava na čelu s gradonačelnikom g. Józsefom Kaszom.

Tako je i ovogodišnja tijelovska procesija bila lijepa prigoda da katolici javno posvjedoče svoju vjeru u Kristovu prisutnost pod prilikama kruha u presv. Euharistiji. I oni su to učinili dostojanstveno i ponosno. /Zv/

SUBOTIČKI BISKUP POSTIGAO DOKTORAT IZ TEOLOGIJE

Na Teološkom fakultetu Katoličkog sveučilišta "Pázmány Péter" u Budimpešti 15. lipnja 1998. godine subotički biskup mons. János Pénzes odbranio je s ocjenom "magna cum laude" doktorsku disertaciju pod naslovom "Evangelizacija u djelu 'De catechizandis rudibus' sv. Augustina". Doktorska disertacija subotičkog biskupa ima 240 stranica.

Uredništvo Zvonika čestita biskupu na ovom uspjehu!

Mala Bosna

TRIBINA O DEPRESIJI

Tribina u mjesecu lipnju, četrnaesta po redu, bila je ujedno i posljednja pred ljetnu pauzu. Predavač dr. Lujza Sudarević Dokić imala je zadatak da nam približi pojam depresije.

Nakon navođenja vrsti depresije i postojećih metoda liječenja rekla je da žrtve depresije mogu biti djeca, mladi, ali i stari, odnosno da ne postoji neka zakonitost. Razni su uzroci nastanka ove bolesti, ali ona se najčešće javlja kod odraslih nakon neke tragedije u obitelji, a kod djece od straha. Kasnije su nam prezentirani i neki statistički podaci o broju samoubojstava u svijetu. Subotica i južna Mađarska još uvijek drže neslavni rekord u tome. Na kraju predavanja dr. Lujza Sudarević Dokić nam je pojasnila usku povezanost bolesti depresije sa samoubojstvom.

Nakon kratkog, sažetog i razumljivog predavanja nastala je živa rasprava u kojoj je sudjelovao veliki broj nazočnih.

I na ovoj tribini okupio se lijep broj mještana, čak i muškaraca, unatoč aktualnom svjetskom nogometnom prvenstvu.

Josip Skenderović

U SUBOTICI SVEČANO PROSLAVLJENI DUHOVI

U svim subotičkim župama svečano je proslavljen blagdan Duhova u Godini Duha Svetoga. U župi Marije Majke Crkve uoči Duhova bilo je veliko duhovsko bdjenje koje je trajalo 48 sati, a u župi sv. Roka 24 sata. Svakog sata izmjenjivale su se obitelji i pojedinci koji su pred izloženim Presvetim Oltarskim Sakramentom molili Gospodina da "pošalje Duha svojega koji će obnoviti lice zemlje". U župi sv. Roka zajedničke sate klanjanja imala su djeca i obitelji a mladi su bili zajedno na bdjenju od 21 do 24 sata, dok su neki ostali u crkvi i cijelu noć.

U nedjelju, na svetkovinu Duhova, subotički biskup János Pénzes podijelio je u katedrali sakrament sv. Potvrde. U 8 sati je bila svečana sv. misa na mađarskom jeziku na kojoj je sakrament Potvrde primilo 187 mladih, a u 10 sati na hrvatskom jeziku "pečat dara Duha Svetoga" primilo je 153 mladih.

PROŠTENJE u župi Marije Majke Crkve u Subotici

U subotičkoj župi Marije Majke Crkve, u ponedjeljak, 1. lipnja svečano je proslavljeno proštenje. Sv. misu je predvodio katedralni župnik i biskupski vikar za pastoral Stjepan Beretić koji je i propovijedao na mađarskom jeziku. S njim je suslavilo 15 svećenika među kojima su bili i župnik iz Srijemske Mitrovice Josip Matanović i njegov župski vikar Ivan Lenić koji je održao homiliju na hrvatskom jeziku. Na sv. misi je pjevao konkatedralni zbor "Sv. Dimitrije" iz Srijemske Mitrovice.

Vjernici ove župe su se za svetkovinu svoje nebeske zaštitnice pripremili devetnicom. Svaku večer u 17,30 sati bila je služba riječi i propovijed na mađarskom jeziku a u 18,30 sati sv. misa i propovijed na hrvatskom jeziku. U ovoj Godini Duha Svetoga propovjednici su vjernicima protumačili duhovsku sekvencu.

Na ovoj sv. misi bio je nazočan i Aleksandar Skenderović iz Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu.

Na početku mise njega i sve goste, a osobito goste iz Srijema, srdačno je pozdravio domaći župnik Andrija Kopilović.

Subotica - sv. Juraj

"DOMINIK" ORGANIZIRAO TRODNEVNICU UOČI DUHOVA

Ovogodišnja priprema za blagdan Duhova u našoj župi razlikovala se od prethodnih. U Godini Duha Svetoga smatrali smo da je potrebno više moliti i temeljnije se pripremiti za ovaj blagdan. Stoga smo organizirali duhovnu obnovu za krizmanike i njihove roditelje. Cilj duhovne obnove je bio da se bolje upoznamo s Duhom Svetim. Željeli smo da krizmanici shvate da se krizmanjem ne treba završiti njihovo aktivno učešće u vjerskom životu, da su tek sada Crkvi najviše potrebni.

Mi, aktivni članovi molitvene zajednice "Dominik", koji se okupljamo na molitvu svakog četvrtka u 20 sati kod časnih sestara, organizirali smo trodnevnicu Duhu Svetom. Zadnji dan trodnevnice, u subotu, bilo je ujedno i bdjenje na kojem su se okupili krizmanici, njihovi roditelji, mladi i svi koji su to željeli. Nakon Duhova priredili smo prijem krizmanika na vjeronauku za mlade.

Molili smo da nam Duh Sveti pošalje svoje darove, a u srca krizmanika smo pokušali posijati sjeme ljubavi za Crkvu. Sigurni smo da je Godina Duha Svetoga puna blagoslova za sve pokušaje vraćanja Crkve u srca mladih i svih ljudi na ovome svijetu.

N. S.

Jakob Pfeifer, odžački i apatinski župnik
na međunarodnim skupovima

INTERKULTURALNOST I TOLERANCIJA

U Beogradu je od 22. do 24. 05. održan peti skup pod nazivom "Interkulturalnost i tolerancija". Na skup su pozvani sociolozi, psiholozi, novinari i više teologa od kojih se odazvao samo Jakob Pfeifer, župnik iz Odžaka. Svi sudionici su bili uglavnom iz država nastalih iz bivše Jugoslavije kao i pojedinci iz Europe.

Na ovom skupu Jakob Pfeifer imao je izlaganje pod naslovom: "Uz takvo bogatstvo kultura - zar da se samo toleriramo - podnosimo - trpimo?"

CRKVA, DRŽAVA I CIVILNO DRUŠTVO

U organizaciji Fonda "Centar za demokratiju" u Beogradu je 5. i 6. lipnja održan Međunarodni okrugli stol: "Crkva, država i civilno društvo". Sudionici ovog skupa bili su akademici, profesori različitih smjerova, političari, filozofi, znanstveni radnici i dr., također iz novih država nastalih od bivše Jugoslavije. Među sudionicima bila su i tri teologa, dva katolika o. Lorand Klibertus, isusovac iz Beograda i Jakob Pfeifer, župnik Odžaka i Apatina te pravoslavni teolog Bigović. /Zv/

PRVO PROŠTENJE NA BAJSKOM GROBLJU

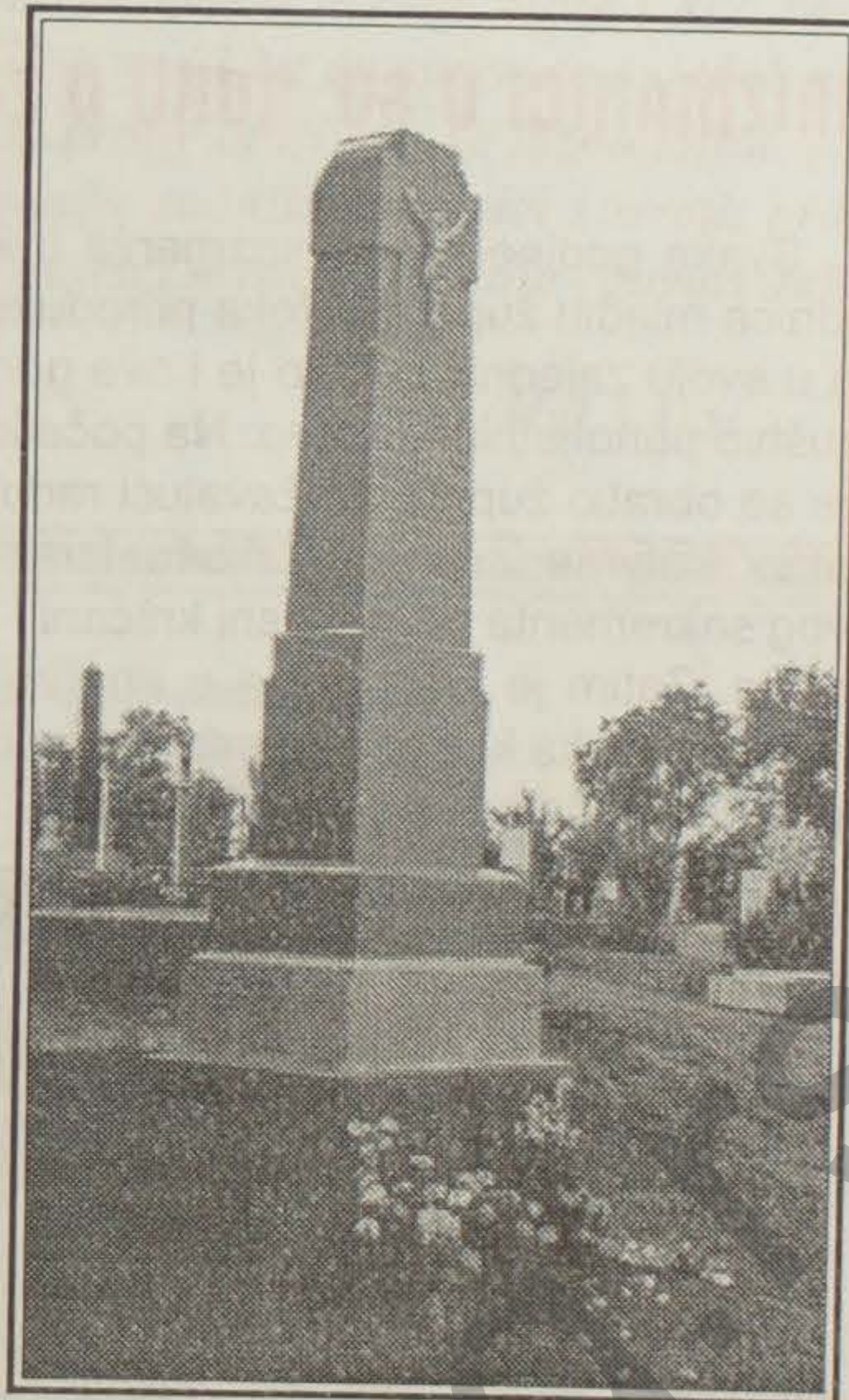
U subotu, 27. lipnja na subotičkom Bajskom groblju (crkveni dio) prvi put je održano proštenje. Naime, dekretom subotičkog biskupa sv. Petar i Pavao proglašeni su zaštitnicima ovoga groblja. Stoga je Odbor za Bajsko groblje u dogovoru sa župnikom katedralne župe koji vodi brigu o ovom groblju, odlučio da se proštenje slavi uvijek u subotu uoči 29. lipnja.

Kao prostor - zbog preglednosti i čujnosti - za proslavu proštenja izabrana je tzv. kapela "Kopilović" (bivša Antunović kapela).

Proslava ovog prvog proštenja na Bajskom groblju započela je sv. misom u 8 sati koju je služio tajnik biskupije vlč. Slavko Večerin. Poslije sv. mise bio je blagoslov novog križa koji je postavljen kod sjeverozapadnog ulaza u Bajsko groblje. Svetu misu na hrvatskom jeziku u 9 sati služio je katedralni župnik preč. Stjepan Beretić. Sv. mise su prikazane za sve pokojnike koji počivaju u ovom groblju. Oko petsto prisutnih vjernika na ovom slavlju svakako je

opravdalo uvođenje proštenja na ovo naše najpoznatije i najljepše groblje.

/Zv/

Na križu su ispisane sljedeće riječi:

**"SUI VI ŠTO PUTE M PROLAZITE
STANITE I POMOLITE SE ZA ME.
'SMILUJTE MI SE, BAR VI,
PRIJATELJI MOJI!
SPASE BLAGI, TI NAS VODI
U DVOR SRETNIH BLAŽENIKA!"**

ŽELJKO ŠIPEK - NOVI ĐAKON SUBOTIČKE BISKUPIJE

U subotu, 27. lipnja prijepodne u 10 sati subotički biskup Ivan Pénzes zaređio je za đakona Željka Šipeka.

Željko je rođen u Bođanima (kod Bača) 13.05.1972. godine. Srednju školu završio je u Subotici u Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji "Paulinum". Studij teologije završava u Zagrebu na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove.

Na ovo slavlje došli su vjernici iz Željkovne rodne župe predvođeni župnikom Josipom Kujundžićem. A mjesni pjesnik "Meštar" pozdravio je novog đakona u ime svih vjernika prigodnom pjesmom iz koje prenosimo nekoliko stihova.

KRIZMANICI U SV. ROKU U ZAJEDNICI MLADIH

Svake godine nakon krizmanja u katedrali vjeronaučna zajednica mladih župe sv. Roka priređuje svečani prijem krizmanika u svoju zajednicu. Tako je i ove godine 19 krizmanika ušlo u društvo punoljetnih kršćana. Na početku ovog slavlja krizmanicima se obratio župnik izražavajući radost što su primili sakrament sv. Potvrde. Župnik je također izrazio nadu da će oni snagom ovog sakramenta biti zanosni kršćani i istinski Kristovi svjedoci u svijetu. Zatim je krizmanike u ime zajednice mladih pozdravio Ladislav Huska koji im je predstavio aktivnosti mladih u ovoj župi i potakao ih da se i oni u njih uključe.

Zatim su svi primili na dar knjigu meditacija "Oče naš" pape Ivana Pavla II i pismo s njegovim mislima koje je uputio krizmanicima u povodu Dana duhovnih zvanja. Na ovo pismo uz prigodnu čestitku potpisali su im se župnik i svi mladi ove vjeronaučne zajednice. Poslije toga druženje je nastavljeno uz glazbu i slastice, a najzanimljivija je bila odbojkaška utakmica pod reflektorima. /Zv/

Pozvao si me Gospodine

Da ponese svetlo kroz tamu,
zovnuo si me jednog dana,
nudeć' mi ljubav prolivenu,
iz golgotских svetih rana.

Danas mi duša čista klikće,
toliko godina nakon,
i snove pretvara u javu,
jer danas sam postao đakon.

Sačuvaj me svevišnji Bože,
za dobrobit pučanstva svoga,
a ja ću ustrajno slijediti
Tebe, Učitelju, do groba.

Dao Gospodin da iduće godine u ovo vrijeme budemo sudionici Željkovog svećeničkog ređenja, a molimo da se ostvare posljednji stihovi ove pjesme - da on doista ostane vjeran svom Učitelju do groba.

Željeli bismo da Gospodin u našoj sredini nađe još mladih radnika za svoju njivu. Molimo stoga za duhovna zvanja jer žetva je velika a radnika malo.

/A.A./

30. OBLJETNICA BISKUPIJE I SVEĆENIČKO REĐENJE

Na blagdan apostolskih prvaka Petra i Pavla, 29. lipnja, subotički biskup Ivan Pénzes u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije podijelio je sakrament sv. Reda četvorici đakona.

U nazočnosti velikog broja vjernika i šezdesetak svećenika, sakrament sv. Reda primili su: **GÁBOR BARÁTH** (iz župe Anđela čuvara - Kanjiža), **ZÉLITY MIHÁLY** (Mol), **ATTILA ZSELLÉR** (Ada) i **ERVIN KOVÁCS** (iz župe Imena Marijina - Novi Sad). Prva trojica su završila studij teologije u Segedinu na Visokoj bogoslovnoj školi, a Ervin na Teološkom fakultetu u Budimpešti.

Iskreno se radujemo novim radnicima u vinogradu Gospodnjem naše biskupije i želimo im puno zanosa u svećeničkoj službi.

Na ovaj dan prije 30 godina svečano je proglašena Subotička biskupija, pa je ovo slavlje bila lijepa prigoda da se prisjetimo i obljetnice tog značajnog događaja za ovu mjesnu Crkvu.

Zanimljivo je spomenuti da je tom prigodom bio zaređen za svećenika sadašnji subotički biskup Ivan Pénzes. /A.A./

UPOZNAJMO BIBLIJU

Uređuje: Andrija Kopilović

"JERUZALEMSKOJ BIBLIJI"

U ovom broju završavamo prikaz dvanaestorice tzv. "malih proroka" iz kanona biblijskih knjiga. Budući da je nama tzv. "Jeruzalemska Biblija" teško dostupna, namjerno smo preuzeli tekst kojeg to vrsno izdanje Biblije donosi u svojim uvodnim napomenama. Naime, najnoviji prijevod Staroga i Novoga zavjeta, koji zadužuje svojom kvalitetom cjelokupnu ljudsku i kršćansku povijest, je svakako veliko djelo bibličara dvadesetog stoljeća. Takozvana "LA BIBLE DE JÉRUSALEM", tj. Jeruzalemska Biblija kod nas se pojavila u uredništvu vrsnih bibličara: Adalberta Rebića, Jerka Fućaka i Bonaventure Dude, a objavljena je 1994. godine u izdanju Kršćanske sadašnjosti u Zagrebu o devetstotoj obljetnici Zagrebačke biskupije i prvog povijesnog spomena grada Zagreba.

Ovo kritičko izdanje Biblije s paralelnim svojevrsnim komentarom i vrlo dobrim uvodima je nešto što se u biblijskom svijetu događa u stoljeću jednom ili čak rjeđe. Stoga će Jeruzalemska Biblija u rukama svakog pojedinog kršćanina koji želi dobiti cjelovitu sliku poklada Božje riječi - znački i stručno - biti najvažnije štivo. Studij teologije je nezamisliv bez ovoga najnovijega i kršćanskoj javnosti kod nas bogodarovanog djela. Zahvalni smo Bogu i tolikim suradnicima njegovim što se ova Biblija pojavila i u hrvatskom prijevodu, a nadamo se da će jednoga dana dospjeti u ruke i našim vjernicima koji će tada imati prilike ne samo čitati Božju riječ nego je i proučavati na korist i svoga biblijskog znanja a još više poniranja u otajstvo poruke koja nam je darovana.

Završavajući dakle prikaz proročkih knjiga tzv. "malih proroka", još jedanput uzimamo ovu Bibliju i prenosimo doslovno knjigu proroka Malahije.

MALAHIJA

Posljednja knjiga u židovskom kanonu proroka jednostavno nosi naslov "Dvanaestorica" i sjedinjuje doista dvanaest knjižica koje su pripisivali različitim prorocima. Kršćanska je Crkva smatra zbirkom dvanaest malih proroka, čime se označuje kratkoća knjižica a ne neka manja vrijednost u usporedbi s velikim prorocima. Zbirka je već postojala u vrijeme knjige Sirahove. Židovska Biblija a zatim i Vulgata raspoređuje te male knjige po povijesnom slijedu koji im je predaja pridijevala. U grčkom izdanju Biblije redosljed je malko drukčiji - tamo su smješteni prije Velikih proroka. U ovom prijevodu tih knjiga drži se tradicionalnog redosljeda Vulgate i židovske Biblije i u ovom predstavljanju uzima u obzir i povijesni slijed.

Proročka knjiga prozvana "Malahijina" vjerojatno je bila bez naznake autora, jer to ime znači "moj glasnik" i izvedeno je. Sastoji se od šest odlomaka, građenih po istom uzoru: Jahve ili njegov prorok izriče tvrdnju o kojoj raspravlja narod ili svećenici. Tvrdnja se razvija u govor gdje se uz prijetnje nalaze i obećanja spasenja. Dvije su glavne teme: kulturna

nedjela svećenika i vjernika, te sablazan mješovitih brakova i rastava. Prorok naviješta Dan Jahvin, dan u koji će Jahve očistiti svećenike, uništiti zle, a osigurati pobjedu pravednih.

Sadržaj knjige omogućuje određenje vremena njezina nastanka: nastala je nakon uspostave bogoštovlja u ponovno sagrađenom hramu 515. godine a prije zabrane mješovitih brakova 445, no vjerojatno je bliža ovom drugom nadnevku. Zanos koji su razbuknuli Hagaj i Zaharija usahnuo je i zajednica je popustila. Nadahnjujući se na Ponovljenom Zakonu a i na Ezekielu, prorok tvrdi da nije na mjestu rugati se Bogu koji zahtijeva od svog naroda unutarnju religiju i čistoću. Očekuje dolazak anđela Saveza koji je pripremio tajanstven poslanik te je u njemu Matej prepoznao Ivana Krstitelja Preteču. Ovo mesijansko razdoblje donijet će obnovu moralnog i bogoštovnog reda a svoj će vrhunac doseći kada svi narodi prinesu Bogu završnu žrtvu.

Dan Gospodnjeg dolaska

Evo šaljem glasnika da put preda mnom pripravi. I doći će iznenada u Hram svoj Gospod koga vi tražite i anđeo Saveza koga žudite. Evo ga, dolazi već - govori Jahve nad Vojskama. Ali, tko će podnijeti dan njegova dolaska i tko će opstati kad se on pojavi? Jer on je kao oganj ljevačev i kao lužina bje-liočeva. I zasjat će kao onaj što topi srebro i pročišćava. Očistit će sinove Levijeve i pročitit će ih kao zlato i srebro, da prinose Jahvi žrtvu u pravednosti. Tad će biti draga Jahvi žrtva Judina i jeruzalemska kao u drevne dane i kao prvih godina. Doći ću k vama na sud i bit ću spreman svjedok protiv vračeva i preljubnika, protiv onih koji se lažno kunu, protiv onih koji gaze pravo stranaca i mene se ne boje - govori Jahve nad Vojskama.

/Mal 3,1-5/

JERUZALEMSKA
BIBLIJA

DUH SVETI UJEDINJUJE CRKVI U ZAJEDNICI I SLUŽENJU

Glasoviti mistik i duhovni pisac našeg stoljeća, Thomas Merton, trapista, napisao je: "Nitko nije otok." Čovjek je društveno biće. On se rađa na ovaj svijet u zajednici, obitelji. Čovjek pripada obitelji iz koje je ponikao, a u širem smislu on pripada velikoj ljudskoj obitelji koju nazivamo čovječanstvo. Kao društveno biće čovjek ima svoja prava i dužnosti prema obitelji i prema društvu. Dok uživa sva prava koja mu pruža obitelj i društvo, čovjek je također pozvan na solidarno, bratsko služenje obitelji i društvu.

Svoje duhovno utemeljenje čovjeka kao društvenog bića, čovjek nalazi u zajedništvu Presvetog Trojstva: Bogu Ocu, Bogu Sinu i Bogu Duhu Svetom, koji je stvorio čovjeka na svoju sliku te ga krštenjem preporodio na božanski život i utkao u veliku zajednicu vjere u Isusa Krista, Crkvu. Tako čovjek postaje živi ud Kristova Tijela, Crkve. Duh Sveti ujedinjuje čovjeka u Crkvu, u zajednici i u služenju.

U koncilskom dokumentu čitamo: "Crkva je u Kristu kao sakrament ili znak i oruđe najtješnjeg sjedinjenja s Bogom i jedinstva cijelog ljudskog roda" (LG 1). Kada kaže ZNAK, onda upućuje na nešto. Kada kaže ORUĐE, onda se misli da ono nešto proizvodi u sili Božjoj. Na što nas upućuje i što proizvodi? Upućuje nas na intimno sjedinjenje Boga i čovjeka i na jedinstvo čitavog ljudskog roda. Izaija prorok će to slikovito opisati ovako: "Dogodit će se na kraju dana: Gora Doma Gospodnjega bit će postavljena vrh svih bregova. K njoj će se stjecati svi narodi, nagnut će mnoga plemena i reći: 'Hajde uzidiimo na Goru Gospodnju, pođimo u Dom Boga Jakovljeva'" (Iz 2,2-4). Izaija dakle u viđenju motri veliki Grad i Hram. To je mjesto gdje se susreću ljudi kao zajednica na slušanje Božje riječi i na opsluživanje Zakona. Prorok ističe Zajednicu kao ideal u koju su pozvani svi ljudi, čitav ljudski rod, da se u toj zajednici osjećaju kao braća koja žive to zajedništvo. Duh Sveti je nazočan u toj zajednici, Crkvi, koja moli, koja slavi Riječ Božju. Crkva je otajstvo koje se odnosi na Isusa, ona je zajedništvo, a čovječanstvo ima svoj poziv ući u to zajedništvo snagom Duha Svetoga.

Izaijino viđenje daje nam razumjeti smisao povijesti ljudskoga roda. Povijest kojoj mi pripadamo jest povijest hoda prema jedinstvu. Ne samo onom potpunom i savršenom eshatološkom jedinstvu, kada će Krist predati Kraljevstvo Ocu da Bog bude sve u svemu, nego se to jedinstvo već sada ostvaruje ovdje na zemlji, po Crkvi koja je ZNAK i SREDSTVO toga jedinstva vođena Duhom Svetim. Crkva, to jest mi koji smo živi udovi Tijela Kristova, odgovorni smo tom jedinstvu da se ono ostvari, da čitavo čovječanstvo bude jedno. Gledajući ljudskim očima i kušajući svakog dana neslogu, ratove, bune, čini nam se da je rad oko jedinstva čovječanstva u Kristu čista utopija. To je gledanje zanesenjaka koji ne živi realnost povijesti. Ljudski govoreći to je zaista neizvedivo. No Obećanje Isusovo, dar Duha Svetoga, koji je izliven na prve Duhove, Ono je pokretač i izvršilac jedinstva čovječanstva u Kristu, a mi koji smo poslušni Duhu i slijedimo poticaje Duha te se zalažemo za jedinstvo, možemo to jedinstvo ostvariti.

U knjizi Otkrivenja (21; 22) imamo još jednu divnu viziju novog neba i nove zemlje: "Sveti Grad - Novi Jeruzalem, silazi od Boga s neba." U njemu neće više biti ni plača, ni jauka, ni boli, jer prijašnje uminu. U tom Gradu boravi Bog s čovjekom, Bog s nama i mi u jedinstvu s njim. Povijesni hod čovječanstva kroz ovaj svijet ima svoj smisao u zajedništvu s Bogom već sada, kako bismo u onostranosti bili dionici savršenog jedinstva koje izvodi Duh Sveti.

Isus nam je obećao: "A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi" (Iv 12,32). Isus nas dakle privlači k sebi i

snagom Duha Svetoga stvara svoje Tijelo, Crkvu, kao sveopći znak-sakrament spasenja, po kojem Krist neprestano djeluje u svijetu povezujući ljude s Crkvom i preko nje sa sobom. To je jedinstveno Kristovo djelovanje u čovječanstvu preko Crkve i preko Duha Svetoga. Koncilaska poruka je jasna: jedinstvo svih ljudi u Kristu prema volji Božjoj. Bog želi da svaki čovjek bude njegov sin i brat svakog drugog čovjeka po sudjelovanju u Isusovu životu i po želji Isusovoj. Crkva je zajednica onih koji su po milosti Božjoj prihvatili Krista i tako postali potpuni ljudi. Na taj način su kršćani povijesni znak, proročka anticipacija, sveto sjeme čitavog čovječanstva sjedinjeno u Kristu prema volji i prema određenju ispunjenja Božjih vremena.

Crkva je dakle pozvana svakom čovjeku donijeti tu poruku. Ako pažljivo čitamo koncilski dokument "Radost i nada" u kontekstu teme jedinstva s Kristom u Duhu, primijetit ćemo da taj koncilski dokument neprestano ponavlja to jedinstvo ljudske zajednice, jedinstvo koje se već sada ostvaruje u solidarnosti društva, politici, kulturi ljudi koji postaju sve bliži jedni drugima: "Sama se povijest tako ubrzano razvija da je pojedinci jedva mogu slijediti. Sudbina jedne zajednice postaje jedna, pa se više i ne dijeli na različite povijesti" (GS 5).

Povijest čovječanstva je u neprestanom sukobu i borbi s grijehom i svim zabludama koje sije đavao, neprijatelj čovječanstva. On je taj koji širi zbrku među ljudima, prestiž jednih nad drugima i onemogućava rast jedinstva među ljudima. No đavao ne može spriječiti put toga jedinstva, jer je Krist raspet, umro i uskrsnuo i već sada zapečatio sudbinu svakog čovjeka i sudbinu svega čovječanstva k tome jedinstvu u Duhu Svetom. Vizija nadolazećeg jedinstva povijesti, premda krhka i lomljiva, nailazi na mnoge obnovljene energije koje posjeduju mnogi ljudi koji rade na tom jedinstvu i zajedništvu. Iščekivanje novog neba i nove zemlje ne smije ni malo oslabiti nego razbuditi u nama brigu za izgradnjom ove zemlje "gdje raste ono Tijelo nove ljudske obitelji, koje već može pružiti neku sliku novog svijeta. Stoga, iako treba dobro razlikovati ovozemni napredak od porasta Kristova kraljevstva, ipak je taj napredak, ukoliko može pridonijeti boljem uređenju ljudskog društva, od velike važnosti za Božje kraljevstvo" (GS 39).

Novozavjetna zajednica Isusovih učenika, po primjeru svojeg Učitelja, nikada ne zanemaruje "služenje" kao svoje osobito poslanje. To služenje se odnosi na izgradnju kršćanske zajednice i sve poslove koji k tomu teže. S pravom možemo reći da je Crkva "zajednica u služenju". Tokom razvitka kršćanskih zajednica diljem svijeta rastle su i pojedine službe i oblici služenja. U prva kršćanska vremena Djela apostolska nam opisuju veliku brigu apostola za siromahe i udovice. U tu svrhu apostoli postavljaju đakone koji služe kod stola i vode brigu za siromahe i udovice, a oni se posvećuju propovijedanju. Iz toga služenja nastale su razne "karizme", "službe" u Crkvi: apostolska, propovjednička, učiteljska, pastirska... Sve su te karizme u funkciji "služenja" braći ljudima. Crkva je zajednica ljubavi, zajednica koja poslužuje kao brižna majka koja vodi brigu oko svoje djece i svoje obitelji. To je dar Duha Svetoga. To su plodovi Duha Svetoga, kako će to sv. Pavao u poslanici Korinćanima opisati: "Čeznite za duhovnim darovima, nastojte ih imati u izobilju na izgradnju Crkve" (1 Kor 14,12), a u 13. poglavlju iste poslanice na prvo mjesto stavlja "ljubav" bez koje ni jedno ljudsko djelo pred Bogom ne vrijedi.

Sabor ne propušta isticati da Duh Sveti, potičući kršćanske zajednice na služenje iz ljubavi, radi na većem jedinstvu svoje zajednice.

Mato Miloš, OCD ✍

TEMELJNE ISTINE NAŠE VJERE (28)

KRISTOVI VJERNICI - HIJERARHIJA, LAICI, POSVEĆENI ŽIVOT

Po sakramentu svetog krštenja svaki je vjernik prijatelovljen Kristu i time postao član Božjeg naroda. Iz te stvarnosti proistječe i činjenica da je svaki vjernik ujedno postao "dionik Kristove svećeničke, proročke i kraljevske službe". Svatko je po krštenju dobio od Boga sebi vlastito poslanje koje treba na svoj način ostvariti u svijetu u kojem živi. Tako pred Bogom svi vjernici bez ikakve razlike imaju jednako dostojanstvo i svi imaju dužnost sudjelovanja u "izgradnji Kristova Tijela", tj. Crkve. U Crkvi postoje različite službe, ali je poslanje svih službi jedinstveno.

1. Hijerarhijsko uređenje Crkve

Sam Isus Krist je ustanovio različite službe u Crkvi. Čitamo u koncilskoj Konstituciji o Crkvi "Svjetlo naroda" sljedeće: "Za upravljanje i stalno posvećenje Božjeg naroda je Gospodin u svojoj Crkvi ustanovio različite službe koje idu za dobrom čitavoga Tijela. Službenici koji imaju svetu vlast služe svojoj braći, da svi koji pripadaju Božjem narodu (...) postignu spasenje". (LG,18)

Da bi netko upoznao Boga, mora za njega prethodno čuti, a za Boga može čuti samo preko propovjednika ili navjestitelja. Nitko, pak, ne može sam u svoje ime propovijedati Evanđelje, nego mora dobiti poslanje. Onaj tko propovijeda u ime Gospodnje dobio je od samog Boga poslanje koje je dužan ispuniti. Milost je uvijek darovana preko drugih i nitko je ne može sam sebi dati. Kristovi službenici primaju poslanje i svetu vlast da djeluju u Isusovo ime. "Tu službu, u kojoj Kristovi poslanici po Božjem daru čine i daju što ne mogu činiti i davati sami po sebi, crkvena predaja naziva 'sakramentom'. Crkvena se služba predaje posebnim sakramentom Svetog Reda. Onaj tko je službenik po sakramentu Svetog Reda, potpuno je ovisan o samom Kristu i On (Krist) daje mu poslanje i vlast te se zato i naziva "sluga Isusa Krista". Službenici Kristovi primaju riječ i milost od Isusa i oni moraju biti svjesni kome služe. Riječ i milost koju službenici dobivaju od Krista povjereni su im za druge.

Kristovi službenici koji su poslani po sakramentu Svetog Reda nisu pojedinci koji bi djelovali samostalno, nego njihovo služenje ima i "zborni značaj". Isus izabire svoje učenike zajedno i njih zajedno šalje da idu propovijedati Evanđelje. Zato svaki biskup unutar cijele Crkve čini bratsko zajedništvo s biskupima cijeloga svijeta na čijem je čelu rimski biskup - papa. Svećenici svoju službu vrše unutar "biskupijskog svećenstva, pod ravnanjem svoga biskupa". Svaki službenik koji je po Svetom Redu dobio poslanje djeluje i osobno jer Bog nikad ne poziva kolektivno, nego pojedinačno. Tako u zajedničkom poslanju svatko osobno svjedoči da je izabran i poslan. Osobno poslanje potvrđuje se i kod podjele sakramenata kada djelitelj kaže: "Ja te krstim..." ili "Ja te odrješujem..."

Isus je ustanovio apostolski zbor, a na njegovo čelo postavio Petra. Budući da su svi biskupi nasljednici apostola, oni u zajedništvu s nasljednikom apostola Petra, papom, čine jedan apostolski zbor. Isus je samo Petru predao ključeve svoje Crkve i tako njemu predao brigu oko cijele Crkve. Tako je rimski biskup - papa - "trajno i vidljivo počelo i temelj jedinstva kako biskupa tako i mnoštva vjernika" (LG, 23). Papa ima vrhovnu i opću vlast nad cijelom Crkvom. Tu svoju vlast papa uvijek može slobodno vršiti. Biskupski zbor ima vlast unutar Crkve samo utoliko ukoliko je povezan s papom. Tako biskupski zbor vrši na svečan način svoju sveopću vlast u zajedništvu s papom na općem saboru. Svaki biskup pojedino je "vidljivo počelo i temelj jedinstva u svojim posebnim Crkvama" (biskupijama). Tako svaki biskup vrši svoju pastirsku službu unutar svoje biskupije koja mu je povjerena, a pri tom mu pomažu svećenici i đakoni. Svaki biskup pored brige za svoju mjesnu Crkvu brine se istovremeno i za opću Crkvu.

Biskupije koje su susjedne ili imaju ista kulturna, jezična ili druga slična obilježja tvore crkvene pokrajine. Danas redovito imamo biskupske konferencije koje su u granicama pojedinih država.

Biskupi imaju zadaću i brigu da sa svećenicima i ostalim svojim

suradnicima naviještaju Božje Evanđelje svim ljudima. Da bi se vjera sačuvala od mogućih zabluda ili krivovjerna, postoji crkveno Učiteljstvo. Učiteljstvu je povjerena briga da čuva vjeru od zastranjenja ili sličnih opasnosti. Da bi se ta služba mogla vršiti u Crkvi, Krist obdaruje milošću nezabludivosti sve crkvene pastire glede morala i vjere. Kada biskupi u zajedništvu s papom naučavaju nešto što se odnosi na područje vjere i morala, oni su nepogrešivi. Nepogrešivost se odnosi na cijelu Božju objavu.

Biskupi zajedno sa svećenicima "posvećuju Crkvu svojim radom i molitvom, službom riječi i sakramentima".

Pojedini biskupi upravljaju svojim mjesnim Crkvama - biskupijama. Biskupu je povjereno da u upravljanju svojom biskupijom bude dobar Pastir koji će u ljubavi saziđivati i izgrađivati Crkvu. Biskup ima vrhovnu vlast u svojoj biskupiji. Vjernici trebaju pristajati uz svog biskupa.

2. Vjernici laici

Laici su u Crkvi svi vjernici koji unutar Crkve ne pripadaju Svetom Redu ili redovničkim zajednicama. Svi laici, zajedno s ostalim članovima Crkve "vrše poslanje svega naroda Božjega". Laicima je povjerena u Crkvi zadaća da se, baveći se vremenitim stvarima, sve više posvećuju Kristu. Laici mogu posebno doprinijeti u nastojanju da kršćanski nauk prožme društvena, politička i gospodarska događanja. Dužnost i obaveza laika je također da se zauzimaju oko širenja vjere. Laici su najbliži i prvi suradnici svećenika i đakona u naviještanju Evanđelja i upravljanju materijalnim dobrima Crkve. Svaki laik vrši svoju svećeničku službu za koju je osposobljen sakramentima kršćanske inicijacije ako vjerno ispunjava svoje obiteljske, radne i druge obveze koje su njemu vlastite. Laici su osposobljeni i pozvani da budu vidljivi proroci u svom zauzimanju kako bi Božje Kraljevstvo dobivalo sve vidljivije oznake već i na zemlji. Tako se svaki vjernik laik treba doživljavati kao živi član Crkve koji svojom suradnjom i svjedočenjem potvrđuje pripadnost Bogu.

3. Posvećeni život

Posvećeni život u Crkvi na poseban način čine one osobe koje su prihvatile tri evanđeoska savjeta: čistoću, siromaštvo i poslušnost za pravilo svog života. "Zavjetovanjem tih savjeta, u stalnom od Crkve priznatom staležu, obilježuje Bogu "posvećeni život". Posvećeni život znak je potpunijeg predanja Bogu na koji se pojedinac predaje Bogu nakon osobnog poziva i odaziva. U Crkvi danas postoje mnogi oblici samotničkog i zajedničkog življenja. Biskupi su dužni brinuti se za "razlikovanje novih darova posvećenog života koje Duh sveti daje Crkvi; odobrenje novih oblika posvećenog života pridržano je Apostolskoj Stolici".

Među onima koji su prihvatili "posvećen život" razlikujemo: pustinjake, posvećene djevice, redovnike i redovnice, svjetovne ustanove i družbe apostolskog života. Svima njima je zajedničko pravilo: intimnije povezivanje s Bogom na poseban način prihvaćajući tri evanđeoska savjeta i druga pravila njihovih zajednica kojima pripadaju. Tako je glavna zadaća "posvećenih osoba" da iskreno žive svoje opredjeljenje i ujedno sudjeluju na svoj vlastiti način u misijskom poslanju Crkve.

(Vidi KKC, 871-945)

Prema Katekizmu Katoličke Crkve
priredio: **Franjo Ivanković**

PRIPRAVITE PUT GOSPODINU

/Prikaz enciklike "Nadolaskom trećeg tisućljeća" - 28/

Sv. otac u svojoj pobudnici nakon iznešenog "povijesnog hoda" postavlja posve otvoreno pastoralno pitanje: Kako uokviriti neposrednu pripravu i proslavu samoga jubileja. Postoje tolike inicijative i tolike mogućnosti. Međutim, ukoliko je ovo kršćanska era, onda vječnim kršćanskim vrednotama, življenjima u novom duhu i u novim uvjetima Crkva ima svoj hod priprave i svoj način proslave. Ono što je bitno u ovom odlomku jest želja Sv. oca da u tu pripravu i u samu proslavu bude uključen doslovno svatko. Svaki je kršćanin stanica Crkve, a cijela je Crkva u povijesnom hodu i stoga cijelo mistično tijelo želi obnovu i želi proslavu na vlastiti način kako je to svakom dijelu tijela vlastito, a da posluži cjelini i to cjelini Kristova tijela - Crkvi. Uz dosadašnji prijeđeni put za koji dugujemo zahvalnost tolikim znanim i neznanim pastirima i članovima Božjega naroda, može se poći u oznake tzv. daljnje priprave.

Daljnja priprava za Veliki jubilej

Poštivajući zakonitost vremena Sv. otac je već od dana potpisivanja ovog pisma 1994. godine naznačio početak daljnje priprave da bi bližu pripravu u kojoj se sada već nalazimo označio kao svojevrsno slavljenje Jubileja. Prijeđena faza koja je kod nas, radi znanih okolnosti, bila otežana, imala je glavni zadatak sve vjernike učiniti osjetljivima na tzv. opće teme, a onda ih pripremiti u onom što sada živimo: produbiti vjeru u Presveto Trojstvo i temeljne sakramente: Krst, Potvrdu i Euharistiju po čemu i jesmo ugrađeni u mistično tijelo Kristovo, tj. Crkvu. Te opće teme su i bile prisutne i u proteklim godinama - kao što je bila npr. Godina obitelji - proživljavane, tumačene i slavljene. Prošli smo Godinu pomirenja i pokore, što ne znači da godina koja je minula pod takvim naslovom nije i dalje aktualna. Upućivanje, naime, na opće probleme suvremene Crkve i društva kao što je na pr. tematika vezana za obitelj, ostaje trajna zadaća da naše vrijeme stalno živi kvalitetnije dimenziju kršćanstva kao obitelj u obitelji i u društvu. Razumljivo je stoga da je Godina obitelji ostala i postala svaka godina, a da je tema o pomirenju, zadovoljštini, obraćenju i pokori ostala zacrtana kao put svakog pojedinog kršćanina da bi se ostvario onaj drugi krug: povezivanje u opću obitelj Božjega naroda. Bez obraćenja srca, bez trajne pokore i molitve, bez hoda u poniznosti vjere ne može se povezivati velika Božja obitelj i ne može postati znakom spasenja u današnje vrijeme. Stoga je put vjere, nade i ljubavi označen i obilježen kako osobnom, tako obiteljskom i crkvenom svetošću. Tako je zapravo poziv na posvećenje, čišćenje i rast program koji je započeo najavom Jubileja i koji traje i stalno je prisutan u molitvi kršćanske zajednice: da Gospodin čisti i posvećuje svoju Zaručnicu-Crkvu. /br. 29-30/

M. V. ✍

KATOLIČKA CRKVA
U PRIPRAVI
ZA VELIKI JUBILEJ

IZRAEL OTKRIVA SLUŽBENI SIMBOL ZA 2000. GODINU

Izraelski ministar turizma Moshe Katzav otkrio je 8. lipnja, u Jeruzalemu, na zidinama Staroga Grada, službeni simbol države Izrael za 2000. godinu. Na njemu se nalazi broj 2000 u obliku golubice i riječ "mir", ispisana na hebrejskome, arapskom i engleskom jeziku. Tom je prigodom ministar izjavio kako je uvjeren da će Izrael spremno dočekati predviđenih oko 4,5 milijuna hodočasnika u sljedećih nekoliko godina. U izraelskom ministarstvu turizma kažu kako bi to mogla biti i dobra promidžba izraelskog turizma, a što se same proslave prelaska u treće tisućljeće tiče, glavni im je suradnik Katolička Crkva, premda, kako kažu, odgovor od Vatikana u svezi s konkretnim planovima proslave čekaju već godinu dana. To im je važno stoga što su potrebne velike priprave i promjene u infrastrukturi grada, poglavito što se tiče prometa. Već je pripremljena prostrana cesta koja će hodočasnike voditi izravno u grad Betlehem, bez njihova prolaska kroz grad Jeruzalem. Javnosti se otvaraju i mnoga druga biblijska mjesta, poput Doline Kraljeva i Getsemanskog vrta. Povijesne građevine u Jeruzalemu užurbano se obnavljaju, i to temeljito, jer država dugoročno misli o Izraelu, kao o trajnom odredištu za hodočasnike iz cijelog svijeta. Izraelska je vlada, inače, u pripreme za proslavu jubileja već uložila 82 milijuna američkih dolara, a još 5 milijuna dolara predviđeno je za nova ulaganja u sklopu "projekta 2000.". /IKA/

HOD PREMA VELIKOM JUBILEJU KAO TIJELOVSKA PROCESIJA

Papine riječi uz Anđelovo pozdravljenje u nedjelju, 14. lipnja 1998.

Kako se danas ne radovati zbog čudesne solidarnosti Boga s čovječanstvom?

U Euharistiji se Isus pridružuje, kao i učenicima u Emausu, nama, hodočasnici u povijesti, u gradovima i selima, na Sjeveru i na Jugu svijeta, u zemljama kršćanske baštine kao i onima prije evangelizacije.

Posvuda Krist širi istu poruku: "Ljubite jedni druge kao što sam ja ljubio vas", a u Euharistiji daje samoga sebe kao duhovnu hranu da se provede u djelo ta njegova zapovijed i izgradi civilizacija ljubavi.

S radošću danas mislim na hod prema Jubileju 2000. kao velikoj tijelovskoj procesiji, koja će dostići vrhunac na Svjetskom euharistijskom kongresu, predviđenom u lipnju Svete godine u Rimu. Upozoravam stoga sve vjernike, a ponajprije svećenike, da se sve snažnije i u sve dublje duhovno povezuju s Euharistijom, u kojoj je nazočna i djeluje sva spasenjska sila Oca, Sina i Duha Svetoga.

Prvu tijelovsku procesiju, u određenom smislu, izvršila je Marija, kad se iz Nazareta uputila k rođakinji Elizabeti noseći u krilu tek začelog Isusa. Razmišljajući o tom evanđeoskom liku, neka Crkva požuri svoj korak ususret suvremenom čovjeku, navještajući mu obnovljenom ljubavlju Radosnu vijest spasenja. /IKA/

Uređuju: Ivica Radak Ivanković i Markan Lopar

Svršetak školske godine

Mjesec lipanj je protekao u znaku završetka školske godine u školama. I u sjemenište je stigao kraj školske godine koji smo tako željno iščekivali. Za neke je ovo i kraj školovanja u sjemeništu. Mi smo proslavili svršetak školske godine 10. lipnja. Misu zahvalnicu, "Te Deum", predvodili su sjemenišni poglavari. Na misi smo zahvalili Bogu za proteklu školsku godinu i molili ga da se u rujnu s radošću vratimo u sjemenište, isto tako kao što sad s radošću odlazimo kućama. Svima želimo prijatne ljetne ferije.

MATURANTES PAULINUM 1994 - 1998

Maturanti gimnazije "Paulinum"

Ove školske godine je sedamnaest sjemeništaraca položilo ispit zrelosti od kojih su petnaestorica sjemeništarci, a dvojica su pohađali nastavu kao vanjski učenici. Među sjemeništarcima petorica su iz subotičke, četvorica iz zrenjaninske, a šestorica iz skopske biskupije. Maturanti su svoje školovanje u sjemeništu završili 18. svibnja i tada su se oprostili od profesora i svojih mlađih kolega. Maturu su završili 20. lipnja, kada su svečanim ručkom obilježili kraj školovanja u Paulinumu.

Svim našim maturantima želimo uspješan nastavak daljnjeg školovanja i preporučujemo ih u vaše molitve.

Život s maturantima

Došao je dugo očekivani kraj školske godine i mi smo otišli svojim kućama na ljetne ferije. Maturanti su ostali malo duže, da bi obavili ispit zrelosti. Nakon mature maturanti odlaze na odmor na otok Sv. Jurja u blizini Perasta u Boki Kotorskoj. Tamo će se odmarati i razmišljati o svom daljem školovanju. Pošto ja živim u Boki Kotorskoj, bit ću u kontaktu s maturantima. Potrudicu se da im boravak na moru bude što ugodniji, jer se ja

na neki poseban način osjećam domaćinom.

Mlađim generacijama bit će teško naviknuti se na život bez sadašnjih maturanata, na nove maturante, a također i na nove učenike. Ovo sam ja već jednom iskusio, a iskusit ću ponovo kada se budemo vratili u naše sjemenište. Sigurno će i maturantima biti neobično u novim sredinama; slično kao kad su došli u sjemenište prije četiri godine.

Meni samo ostaje da se maturantima zahvalim za ove dvije godine koje smo proveli zajedno i što su nas naučili mnogim lijepim stvarima. Mi ćemo za njih moliti dragoga Boga da sretno polože maturu i s uspjehom nastave svoje školovanje. Neka ih Bog blagoslovi i sačuva od svakoga zla.

Ivan Blažević

Izlet u Vršac

Zbog mnogobrojnih obaveza, te raznih svečanosti i proslava, ove godine nismo mogli praviti mnogo izleta. Ipak smo 8. lipnja napravili jedan izlet u Vršac. Najprije smo se zadržali u Zrenjaninu, gdje smo posjetili katedralu sv. Ivana Nepomuka. Tamo nas je primio biskup zrenjaninski, mons. Húzsvár László, te župnik i kapelan ove katedrale. U Vršcu nas je primio župnik Gyuris László i ugoštio nas ručkom. Poslijepodne smo proveli na vršačkim planinama uživajući u veličanstvenom pogledu na grad i okolinu. Kada smo se vratili, imali smo misu u mjesnoj crkvi sv. Gerarda, inače najvećoj crkvi u Banatu. Poslije svete mise je bila večera, a zatim smo otišli u kratki obilazak grada. Ispunjeni radošću zbog lijepo provedenog dana, vratili smo se u Suboticu.

Ovom prilikom se zahvaljujemo svima koji su omogućili da ovaj izlet bude lijepa i draga uspomena iz našeg života u sjemeništu.

Odazovite se Kristovom pozivu

Završila se još jedna školska godina. Mnogi učenici se nalaze pred izborom svojih budućih zanimanja i škola u kojima će nastaviti svoje školovanje. Želim poručiti svima njima da slijede put koji im je Bog odredio.

To se osobito odnosi na one koji u svojoj duši osjećaju da ih Krist zove u svećeničko zvanje. Oni se ne bi smjeli ustručavati dati pozitivan odgovor Bogu.

Ako se odlučite za ovaj put, dragi mladi prijatelji, javite se u našu instituciju za odgajanje budućih svećenika. Mi ćemo vas s veseljem primiti u našu zajednicu.

Možda neće svi sjemeništarci postati svećenici. Jer, Isus zove, ali također i odabire buduće svećenike. Onima, koji ne postanu svećenici, školovanje u sjemeništu će ostati u lijepoj uspomeni. U sjemeništu će naučiti mnogo lijepih stvari i duhovno se obogatiti, te tako učvrstiti svoje zajedništvo s Bogom.

Nama preostaje da se molimo za duhovna zvanja, a ako se molimo, Bog će nam kad-tad uslišiti molitve. A onima koji osjećaju zov Duha - ovdje su im vrata uvijek otvorena.

Markan Lopar

Uređuju: Jasna, Vesna, Svetlana, Željka, Dijana, Marina, Ivana

Bog mladi!

Ljeto je već davno počelo. Vrijeme nije baš neko - ili je užasno loše ili užasno dobro. Vrijeme je nevažna stvar ako se vi osjećate npr. užasno dobro, što se iskreno nadam.

U ovom broju vam donosimo malo ljetne razonode, ali i ozbiljnih tema tek toliko da se previše ne opustite. Nadam se da će vam takav sadržaj odgovarati.

Što planirate za ljetni raspust?... I ljeto se može provesti s Bogom! Ne zaboravite na duhovne obnove u Somboru u ovom mjesecu! Neki od vas su se sigurno već odlučili za put u Taizé. Tu su i Dužijance u subotičkoj okolici i u samoj Subotici, kao i u Somboru i sve ostale manifestacije koje tu svečanost prate. Sudjelujte u njima da bi te manifestacije bile što ljepše i što bogatije! A mogli biste ponekad i nas da se sjetite i napišete nam koji redak. Vjerujte, nećemo se ljutiti!

Želim vam ugodno ljeto i da dobri Bog bude uvijek s vama

Vaša Jasna

TRIBINA MLADIH

Posljednja Tribina mladih u ovoj školskoj godini završila se u mjesecu lipnju predavanjem na temu "Sekte - izazov i opasnost" grkokatoličkog svećenika Romana Miza iz Novog Sada koji se prvi put pojavio pred mladima na Tribini. Između ostalog on je govorio o nastanku sekti, o načinu rada i djelovanja kao i o pokušajima da se zaustavi njihova sve veća ekspanzija. Ovim putem Organizacioni odbor se srdačno zahvaljuje predavaču što je prihvatio poziv i tako nas obogatio jednim korisnim predavanjem.

Po ustaljenom rasporedu, poslije diskusije slijedilo je druženje u okviru kojeg je bila organizirana tombola. Glavni sponzor je bio katedralni župnik Stjepan Beretić, pored sponzora svih Tribina "Euro-Petrola" i čestog našeg "tajnog" sponzora vlč. Andrije Anišića (sokovi, "grickalice", putni troškovi predavačima...). I svima njima se također zahvaljujemo ovom prilikom.

Moramo napomenuti da su Tribini mladih po prvi put prisustvovali ovogodišnji krizmanici i ovim putem ih potičemo, pozivamo i molimo da i nadalje posjećuju Tribine i tako ih obogate i kvantitativno i kvalitativno.

Za vrijeme ljetnih mjeseci Organizacioni odbor Tribine mladih, pa samim tim i Tribina mladih, će pauzirati sa svojim radom do jeseni, kao i prethodnih godina. Ali će se zato mladi i nadalje moći družiti u dvorištu župe sv. Roka svake nedjelje od 18 sati uz muziku i sport.

U ime Odbora Tribine mladih

Svetlana Sudarević

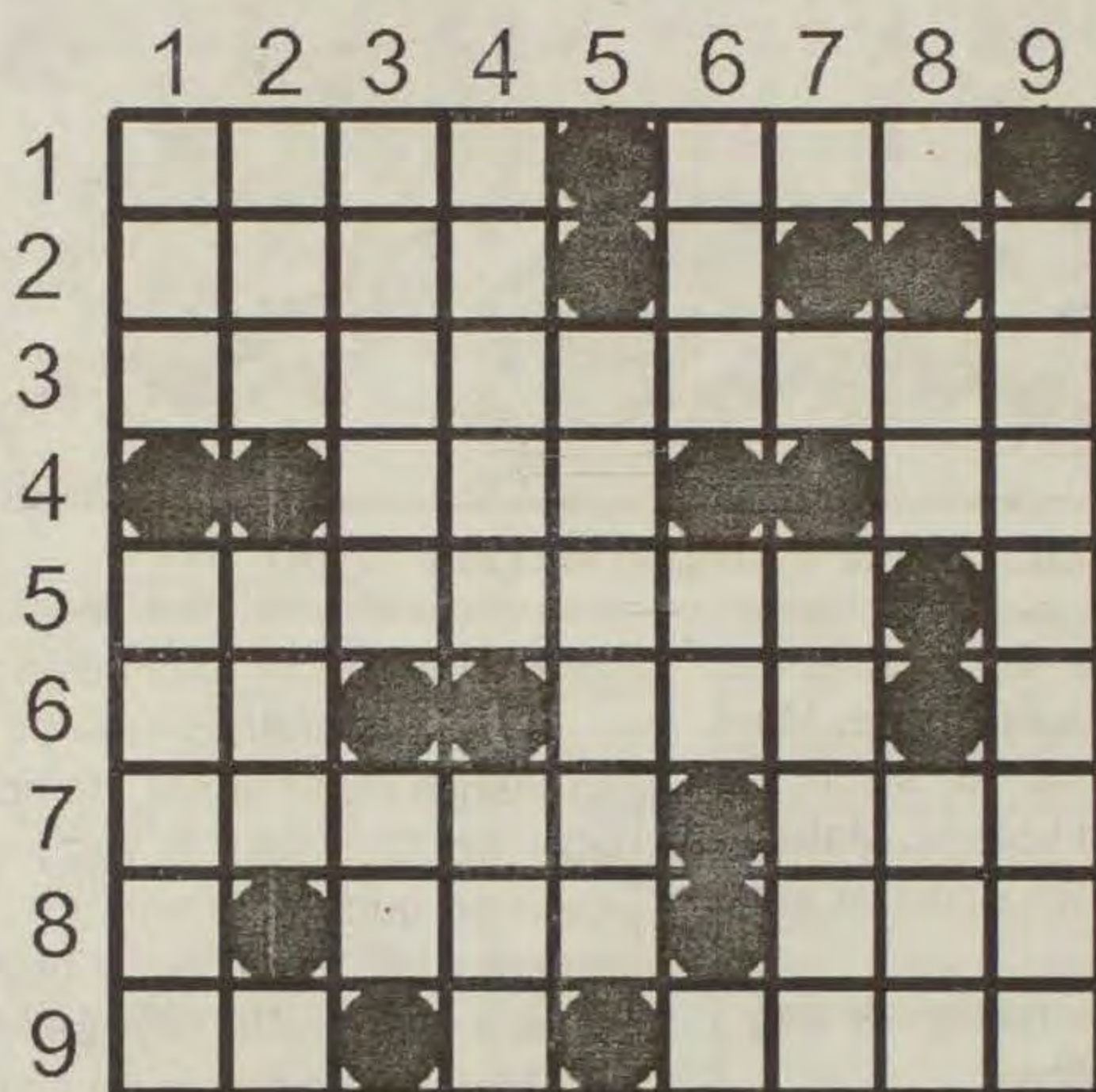
SIGURNE ULICE

U povodu događaja koji mi se zbio pišem ovaj kratki osvrt, ne da kukam već da upozorim. Vraćajući se iz grada oko 1 sat poslije ponoći (dovoljno kasno da na ulicama nema nikog) s prijateljicom, doživjela sam ne baš prijatan događaj. Dok smo prelazile ulicu, iz automobila koji je bio na semaforu, četiri mladića su dobacivala vrlo napadne opaske. Sve to ne bi pobudilo neku veliku pažnju da se isti auto nije pojavio još jednom i presreo nas uz bučno dobacivanje spomenutih mladića; pa još jednom i tako nekoliko puta. Sreća naša što smo pri sebi imale dovoljno novaca te smo spas potražile na taxi-stanici i ubrzo stigle u sigurnost doma.

Da li današnja djevojka može često očekivati ovakav "džentlmenški" gest od mladića koje susreće u gradu ili je to bila jednostavno "razdragana mladost" ili pak "uzburkani hormoni". O momcima koji sačekuju po tamnim ćoškovima ulica i kapija da i ne govorimo. Bez obzira koliko djevojka bila prisebna i hrabra, ne može a da je ovakav "gest" ne takne ravno u srce. Sve u svemu, ovakva iskustva izazivaju strah i potiču na opomenu da se bez razloga ne upuštate u kasne šetnje gradom bez sigurne pratnje. Možda budete baš (ne)prijatno preplašene.

Marina

KRIŽALJKA

Vodoravno: 1. ptica selica - mudrac, čarobnjak, astrolog; 2. prvi čovjek - sastavna sveza - šesti ton C-dur ljestvice, la; 3. pisac stihova u jambima; 4. svečani ples - prva dva samoglasnika; 5. onaj koji se bavi sportom - upiši K; 6. rijeka u Italiji - umjetnost (eng.) - ugljik; 7. makedonski specijalitet od paprike - dio tijela u predjelu glave (mn.); 8. jod - čovjek nije "na telefonu" nego ... telefonu - "što" na kajkavskom; 9. prijedlog - amper - zlo u genitivu množine

Uspravno: 1. Nebesko kraljevstvo - smočnica, ostava (njem. izgovor); 2. pjesma hvale - pjevanje - alt; 3. leteće slonče - vojna pošta; 4. spremište za žito - vrsta papagaja; 5. žrtvenik (mn.); 6. naziv vrlo brzog lovačkog i borbenog aviona - argon - predzadnje slovo abecede; 7. oznaka za ar - upiši R - vrsta ribe; 8. gravitacija - dva ista slova - zimski odjevni predmet; 9. afekt, uzbuđenost

MISA MLADIH ZA MIR

Misa mladih za mir u mjesecu lipnju bila je u Maloj Bosni. Bilo je to prvi put da smo ovu misu slavili izvan Subotice. Lijepo vrijeme i prisustvo Duha na misi su učinili da još žarče u zajedništvu s mladima Male Bosne molimo mir od Gospodina. Ovu misu smo na poseban način prikazali za mir na Kosovu.

Sljedeća misa mladih je u mjesecu rujnu (septembru). /J./

Nemojte biti baš ovako nestrpljivi!

KAKO SE RASHLADITI?

Možda ste se i vi ovih dana ljetne žege upitali: Kako se rashladiti? Jedan od načina je jesti sladoled. Predlažem vam da ga napravite sami, ali samo ako nemate druga posla.

Potrebno je dvije pune čaše (može od jogurta) nekog voća, dvije čaše (ne pune) šećera i dvije pavlake. To se sve izmiješa. Umute se dva šlaga koja se dodaju u prethodnu smjesu, dobro izmiješa i ostavi da se rashladi. Ako ne možete sačekati, jedite ga odmah, može proći i tako.

Prijatno!

Jasna

Iz mog ugla

GLAZBA U SLUŽBI ZLA

Činjenica je da velika većina mladih sluša rock-glazbu. Od njenog nastanka, sredinom ovog stoljeća, ona zaokuplja mlade ljude, oblikuje njihov glazbeni ukus i uopće njihov život.

Što je u stvari rock? Riječima teško da bi se mogao opisati. To je umjetnost kombiniranja komunikacije i zabave. Najjednostavnije ga je opisati kao odraz vremena u kojem je nastao. A nastao je u Americi kao opći bunt mladih prema starijima. To je bilo vrijeme kada su mladi počeli pokazivati nepodnošljivost prema svijetu odraslih, kada su na svaku njihovu riječ odgovarali s odlučnim "ne" pokušavajući stvoriti svijet slobodan od svih prisila i bilo kakvih nametanja, naročito od strane starijih od sebe. Za razliku od svog prethodnika, bluesa, i svih drugih

ranijih pravaca u glazbi, rock'n'roll je donio želju za pokretom, ritam koji poziva na ples. Dakle, nešto sasvim novo. Samo njegovo ime (rock'n'roll) označava ljuljanje, valjanje, kotrljanje - mnoštvo malih metafora, ali je svaka od njih u sebi skrivala poziv na slobodan izljev seksualnosti. Za današnje vrijeme to su samo sitni prekršaji, ali tada je to za društvo predstavljalo pravi šok. Nije ni čudo što je izazvao tako burne reakcije svih društvenih slojeva da su

ga nazivali čak i sotonskim. Treba naglasiti da vjerski krugovi nisu bili ti koji su prvi osudili rock'n'roll. Osuda je potekla od nekih rasističkih skupina koje nije brinula budućnost i moral mladih. Jedan Amerikanac tada nije mogao podnijeti da njegova djeca za idole imaju bijelce koji pjevaju kao crnci (govorilo se da je rock'n'roll "dijete" bluesa koji su pjevali crnci). Za njega je to bilo degradirajuće i jedina briga mu je bila da ne padne na razinu na kojoj se nalazi crnac. Tek nakon toga počinju i prvi napadi iz religioznih krugova, posebno iz kršćansko-protestantskih. Govorili su da rock'n'roll gura mlade u zagrljaj obožavatelja đavola, da ih navodi da ne prihvaćaju zakone, u suštini da rock donosi utjecaj zla na mlade. Od tada se rock-glazba dovodi u vezu sa Sotonom.

Nije moguće sa sigurnošću tvrditi da je rock-glazba sotoniska. Trebalo bi preslušati sve nosače zvuka i pregledati sve tekstove

da bi se to moglo utvrditi. Istina je da postoje primjeri sotonizma u rock-glazbi. Na nosačima zvuka nekih grupa kao što je npr. Queen, Led Zeppelin, Judas Priest, mogu se otkriti snimljene "skrivenne poruke", dok se neki članovi rock-grupa (npr. Glen Benton, pjevač i bas gitarist death metal skupine Deicide) otvoreno izjašnjavaju da časte Sotonu. No, grupe ne moraju otvoreno častiti Sotonu da bi bile na njegovoj strani. Dovoljno je da veličaju zlo i slave grijeh, pozivaju na mržnju, nasilje, samoubojstva, uzimanje droga i alkohola, neurednu seksualnost, drskost, pornografiju, krađu, egoizam, rasizam, anarhizam, fanatizam i mnoštvo drugih negativnih stvari. Sotonu se ne mora častiti, on nije Bog. Dovoljno je "igrati njegovu igru". Tako, recimo, ni članovi Metallice nisu željeli na svom koncertu u Los Angelesu izazvati kaos. Posjetitelji tog koncerta su lomili sjedišta, igrali se vatrom, mnogi su se i povrijedili skačući s pozornice u gomilu ispred sebe. Da bi spriječio kaos kod sljedećeg koncerta, Lars Ulrich, bubnjar i vođa Metallice, išao je u radio stanice i molio slušatelje da se to ne ponovi. No, nije puno pomoglo.

Mi na našim prostorima možda i nemamo toliko ekstremne grupe, ali je malo njih koji pjevaju isključivo o vrijednostima života. Većina pjesama, ako pjevaju o ljubavi, pjevaju uglavnom o tjelesnoj "ljubavi", ljudi su predstavljeni kao stvari a ne kao bića, u pjesmama se osjeća duh egoizma. Ne bih navodila ovdje ni jednu grupu. To prepuštam vašoj savjesti da odlučite koliko koja pjesma vrijedi.

Iako je ovdje nabrojano mnogo toga lošeg u rock-glazbi i iako je rock-glazba koju susrećemo najčešće takva, ne treba je potpuno odbaciti i reći da je glazba đavolska tvorevina kao što to govore ogorčeni protivnici rock-glazbe. Glazba može biti i "dobra", kršćanska. O toj temi ću svoja razmišljanja iznijeti u nekom od narednih brojeva Zvonika.

Na razmišljanje me je potaklo djelo Ante Bobaša "Rock-glazba i sotonizam" iz kog sam koristila podatke koje sam iznijela.

Jasna

LJETNA "ZUJALICA"

Ljeto nam je već uveliko stiglo. Školske obaveze su se završile, starijima je ostao još po koji ispit... Većina će na zasluženi odmor. U svakom slučaju bilo da otputujemo ili ostanemo doma, imat ćemo više vremena posvetiti se sebi, a i drugima. To vrijeme ipak pametno iskoristimo, stoga evo nekoliko prijedloga...

Što se tiče odijevanja ovog ljeta IN su:

- duge lepršave i kratke uzane haljine u smeđoj, bordo, ciklama, bijeloj, bež, plavoj i pastelno zelenoj boji;
- duge jednoboje suknje pastelnih boja (cvjetni dezeni polako iščezavaju);
- šire komotne hlače (pantalone) uz odgovarajuću bluzu. Šare na tkaninama nisu toliko zastupljene niti raznovrstan kolorit, osim kombinacija dvije do tri boje. Uglavnom su to: smeđa-plava, smeđa-krem;
- ako se odlučite za varijantu šivenja, pronađite materijale dobrog pada. Nećete pogriješiti ako unesete i malo ekstravagancije u vaše ljetne kreacije;
- momcima preporučamo da ovog puta uživaju gledajući djevojke (ali ne s požudom).

Od kulturnih manifestacija izdvajamo:

- "Letnje pozorišne večeri" na Paliću koje su otpočele 20. lipnja, a trajaće do 22. kolovoza. Zanimljivima smatramo predstave kazališta iz Sombora.

- Za ljubitelje kinematografije osim redovitog kino programa u periodu od 24. do 31. srpnja održat će se Peti međunarodni filmski festival na Paličkoj ljetnoj pozornici. U okviru šest programa koji će pratiti festival bit će prikazano 40 filmova. Projekcije su i u kinu "Zvezda" i "Abazija".

- Svakako potičemo da se uključite u neke od manifestacija koje prate proslavu ovogodišnje Dužijance.

Za kraj smo ostavile i najvažnije - higijenu duše. Osim temeljnije ispovijedi, pronađite vremena da se susretnete s Isusom barem još jednom osim u nedjeljnoj sv. misi. Koristite svaku priliku da mu u molitvi zahvaljujete za ljepotu stvaranja i življenja. Budite susretljivi i spremniji saslušati i pomoći braći i sestrama u Kristu.

Ivana i Marina

Uređuje: Katarina Čeliković

NA ODMOR PONESITE I ZVONIK!

Znam da ste se umorili od škole i da jedva čekate sunce, vodu. Ipak, pazite na vrelo sunce koje može biti opasno ako pretjerate u sunčanju. Dobro je ako blizu ima vode, sve je riješeno.

Pred nama su dani vrućine, opuštanja, ali neki će od vas pomagati i u poslovima oko žetve. Ne zaboravite svoje dane osmisliti i ne propustite priliku da uz igru i zabavu ponekad nešto i naučite.

Zvonik Vam, dražesni Zvončići, nudi mnogo korisnog štiva. Ako idete kod bake i djeda ili kod prijatelja, možda na more, ponesite Zvonik i u trenucima odmora pročitate nešto. Pišite kako se provodite!

Želim Vam ugodne ferije, da se dobro odmorite, ali ne zaboravite odakle Vam dolazi sva ljepota u životu - od Boga. A on Vas svake nedjelje čeka!

Vaša Zvončica

ZVONČIĆI NA MISI

Ovog mjeseca
slavimo:

3. 07. - Toma apostol

14. NEDJ. KROZ GODINU - 5. 07.

Lk 10,1-12.17-20

"Žetva je velika, ali radnika malo." Da li vas, dragi Zvončići Isus zove da budete njegovi radnici?

15. NEDJ. KROZ GODINU - 12. 06.

Lk 10, 25-37

Isus daje zapovijed ljubavi. U priči o milosrdnom Samarijancu saznajemo tko je naš bližnji.

Majka Božja Bistrička - 13. 07.

16. NEDJ. KROZ GOD. - 19. 07.

Lk 10,38-42

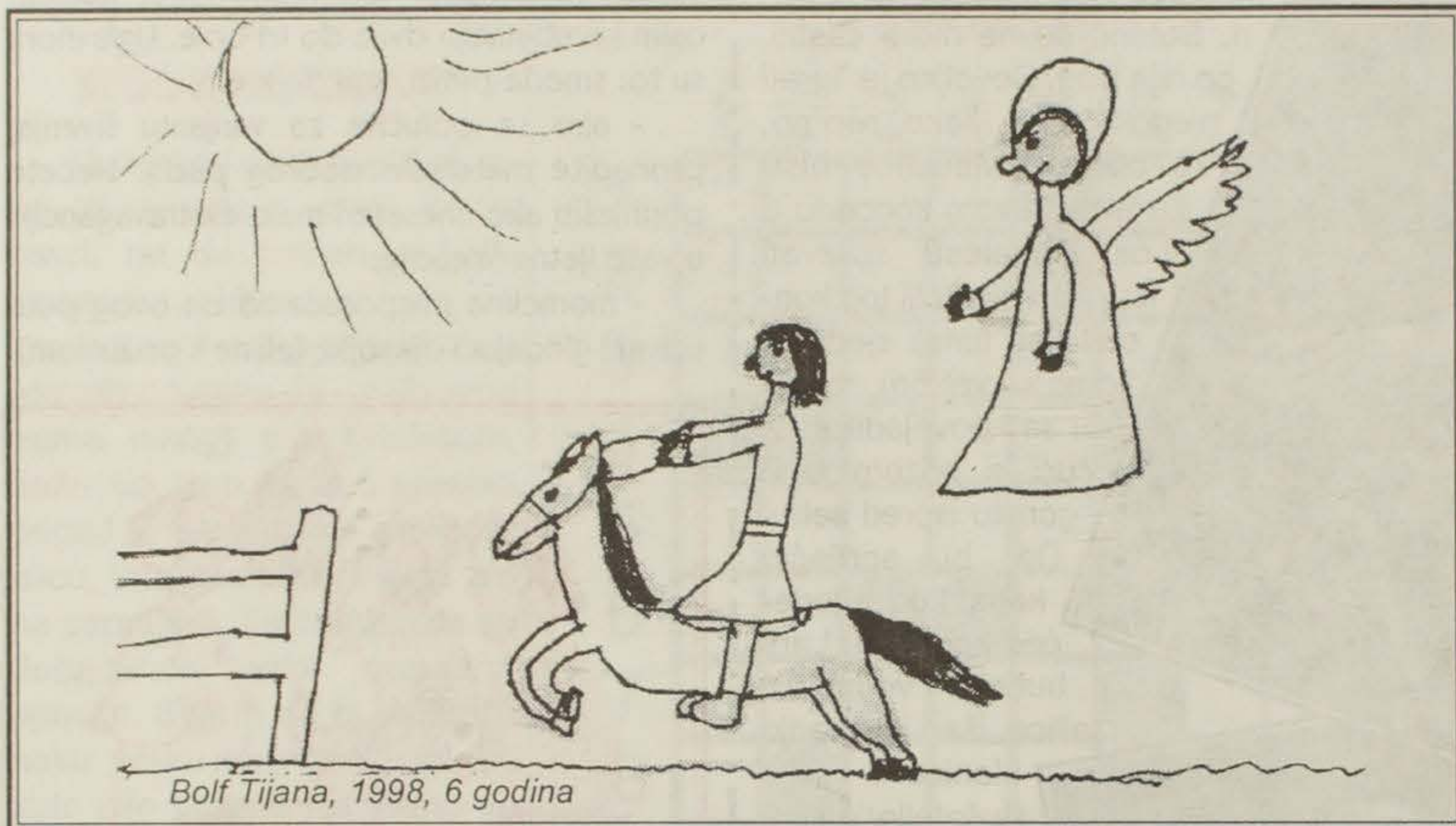
Dvije sestre: Marta i Marija. Marta brine o zemaljskim stvarima, a Marija o duhovnim. Što mislite, što je važnije?

Jakov apostol - 25. 07.

17. NEDJ. KROZ GODINU - 26. 07.

Lk 11,1-13

Danas učimo moliti ovako: "Oče! Sveti se ime tvoje! Dođi kraljevstvo tvoje!" Ostalo znate. To je najbolja molitva!

Bolf Tijana, 1998, 6 godina

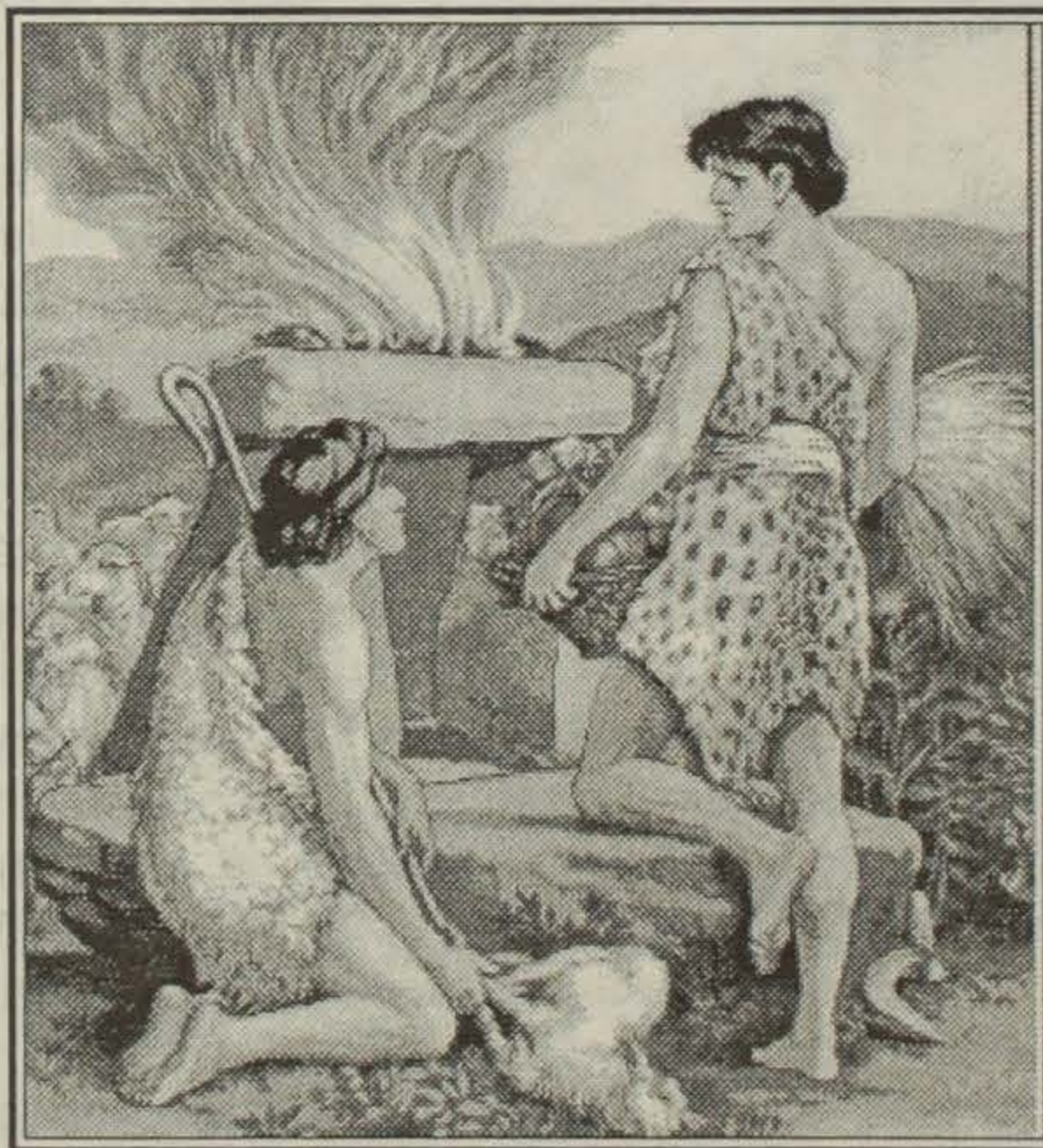
Upoznajmo Bibliju

KAJIN I ABEL

Ova su dva mladića sinovi Adama i Eve. Abel bijaše stočar, a njegov brat Kajin zemljoradnik. Jednom prigodom Kajin prinese Bogu žrtvu od zemaljskih plodova. A prinese i Abel od prvenaca svoga stada, sve poizbor najboljih životinja. "Jahve milostivo pogleda na Abela i njegovu žrtvu, a na Kajina i žrtvu njegovu ni pogleda ne svrati. Stoga se Kajin veoma razljuti, i lice mu se namrgodi. I Jahve reče Kajinu: 'Zašto si ljut? Zašto ti je lice namrgodeno? Jer ako pravo radiš, vedrinom odsijevaš. A ne radiš li pravo, grijeh ti je kao zvijer na pragu što na te vreba; još mu se možeš oduprijeti.'

Kajin pak reče svome bratu Abelu: 'Hajdemo van!' I našavši se na polju, Kajin skoči na brata Abela te ga ubi.

Potom Jahve zapita Kajina: 'Gdje ti je brat Abel?' 'Ne znam - odgovori - zar sam ja čuvar brata svoga?' Jahve nastavi: 'Što si učinio? Slušaj! Krv brata tvoga iz zemlje k meni viče. Stoga budi proklet na zemlji koja je rastvorila usta da proguta s ruke tvoje krv brata tvoga! Obradivat ćeš zemlju, ali ti više neće davati svoga roda. Vječni ćeš skitalica na zemlji biti!'

A Kajin reče Jahvi: 'Kazna je moja odviše teška da se snosi. Evo me tjeraš danas sa plodnog tla; moram se skrivati od tvoga lica i biti vječni lutalac na zemlji - tko me god nađe, može me ubiti.' A Jahve mu reče: 'Ne! Nego tko ubije Kajina, sedmerostruka osveta na njemu će se izvršiti!'

I Jahve stavi znak na Kajina, da ga tko, našavši ga, ne ubije. Kajin ode ispred lica Jahvina u zemlju Nod, istočno od Edena, i ondje se nastani."

Postanak 4,2-16

Moj najljepši dan PRVA PRIČEST

Prva sveta pričest bio je najljepši dan u mom životu. Rano ujutro, onako lijepo obučena u bijelu haljinu, žurila sam u crkvu. Žurila sam jer sam znala da idem k Isusu, da ću ga primiti u svoje srce. Isus, on je moja ljubav i sav moj život. I od danas obećajem da ću se više moliti i ljubiti ga svim srcem jer želim uvijek biti Božje dijete.

Štefania Tomšiková,
III. b, Selenča

**Uključite se
u proslavu
Dužijance
u vašim mjestima.
Prva Dužijanica je
u Bajmoku,
5. srpnja!**

Prvopričesnice iz Selenče

Susret s Isusom

S radošću sam iščekivala dan svoje Prve pričesti i susreta s Isusom. U našoj kući svi su bili radosni. U nedjelju ujutro svi smo išli u crkvu. Ubučena u bijelu haljinu smireno sam stajala i pratila sv. misu, na kojoj smo mi prvopričesnici vodili pjevanje. Svidjela mi se ulazna pjesma i riječi koje smo ponavljali: "Ostavite nas i nemojte nam braniti, želimo živjeti s Isusom...". I doista, želim živjeti s Isusom. On je moj život. Približio se čas kada nam je župnik počeo dijeliti sv. hostiju. Idemo redom, djeca se redaju jedno za drugim i ja polako stižem na red. Moje srce se uzradovalo i gle ja sam već Isusova, i ja sam primila Isusa u svoje srce. Jako sam sretna. Sv. misa polako ide ka svome kraju a ja i dalje u srcu osjećam preveliku radost i zahvaljujem Isusu za ovaj dan, dan koji sam tako dugo čekala.

Valentina Nosalová, III. b, Selenča

Mali liturگیjski leksikon

Dok smo još u ozračju Tijelova, naučimo što je to baldahin. **BALDAHIN** ili **NEBO** je pokrov od skupocjene tkanine što se u znak poštovanja nosi u procesiji da bi se natkrio Presveti Sakrament (Pokaznica s Hostijom) ili svete moći.

Riječ "baldahin" potječe od naziva grada Baldak ili Bagdad gdje se kupovala dragocjena tkanina za spomenuti pokrov. Baldahinom se natkrivalo i osobe višeg dostojanstva, prvotno da ih zaštiti od kiše ili sunca, a zatim i u znak poštovanja. Prijenosni baldahin je na dvije ili četiri motke učvršćen zaštitni ukrasni krov s privjesima.

Malo se šalimo

GDJE BOLI

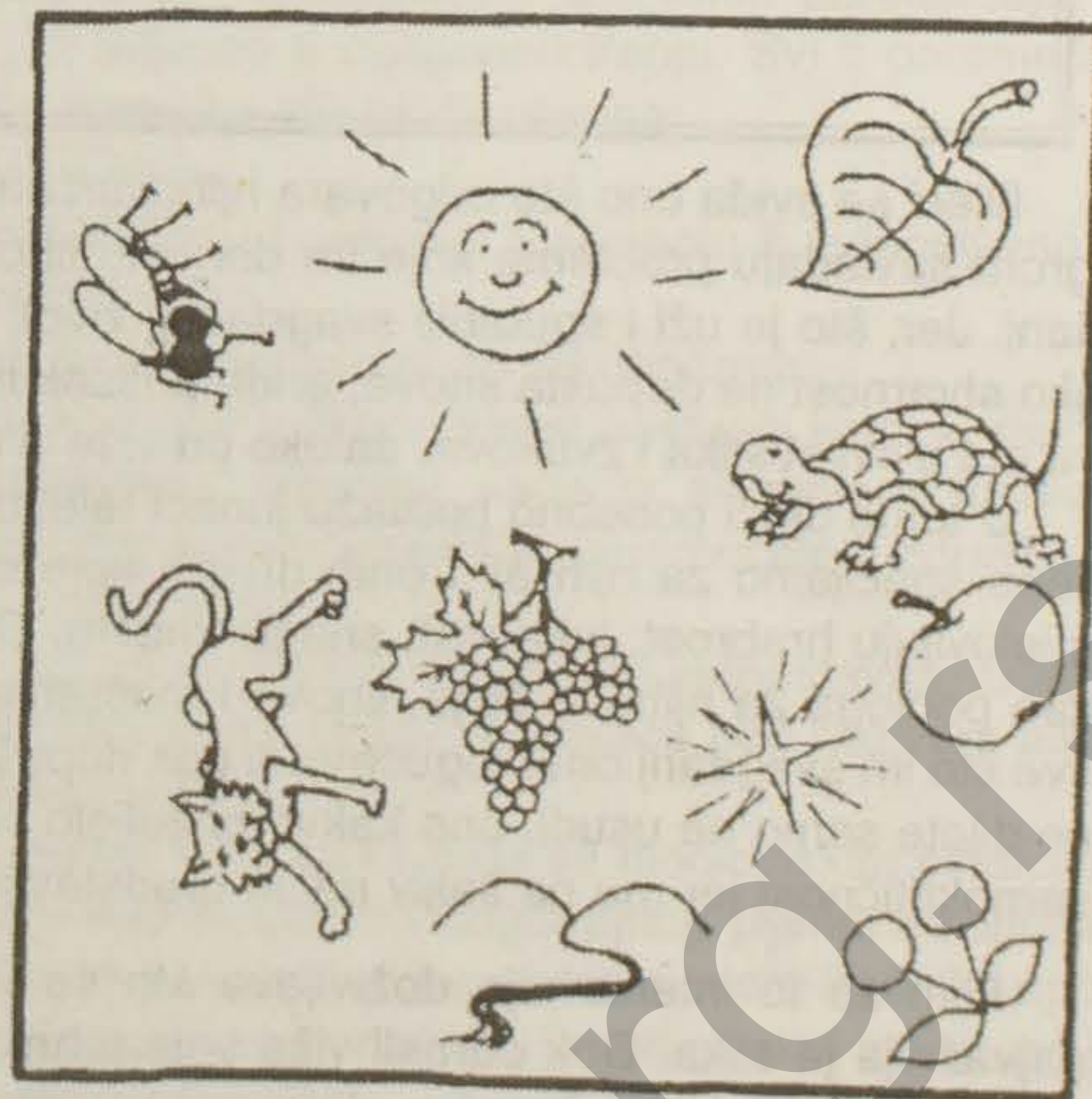
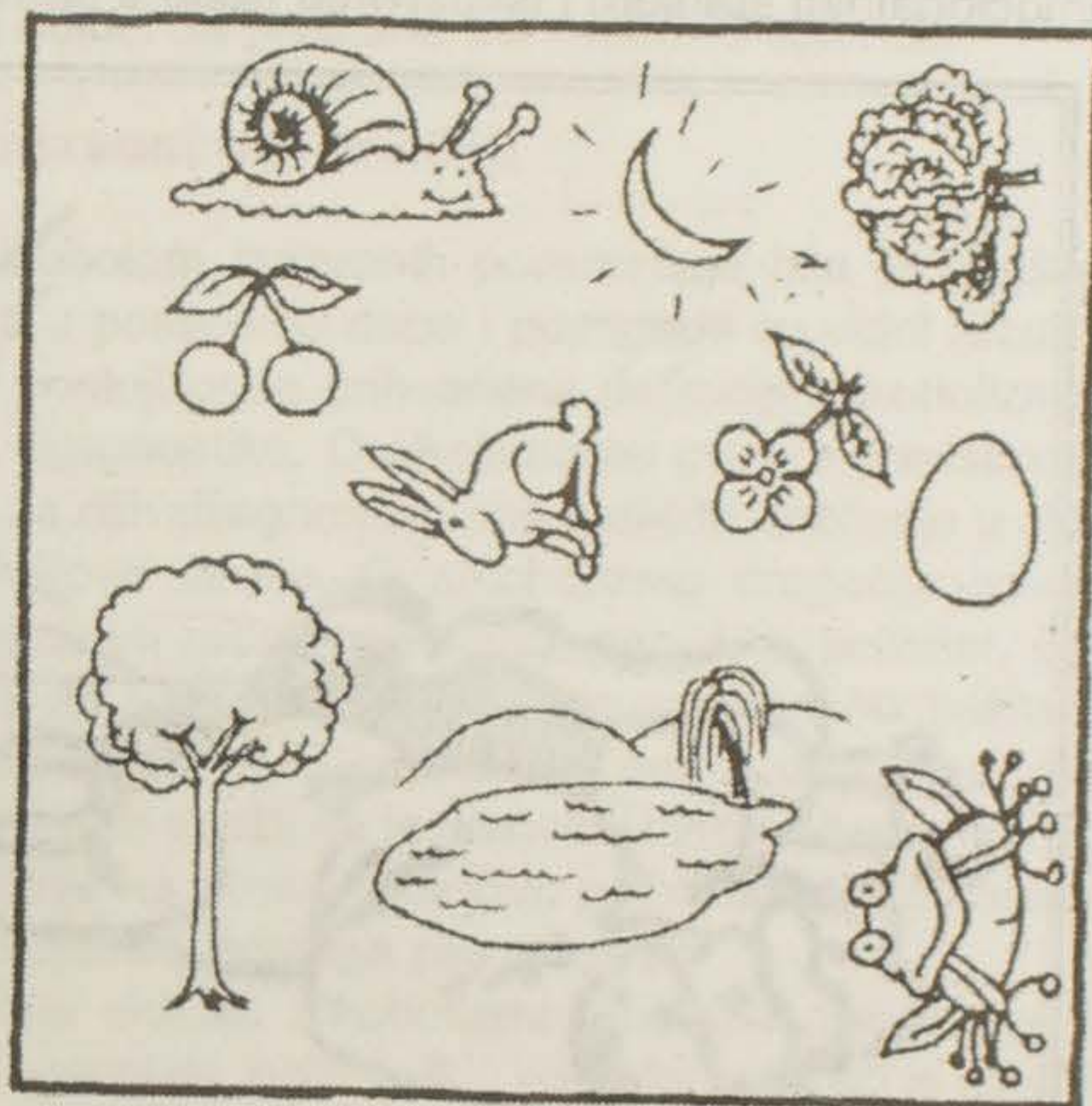
Mali Vlado kaže jednog jutra svojoj mami:
- Mama, ja se ne osjećam dobro. Mođu li ostati u krevetu?
- Gdje se ne osjećaš dobro, dijete moje? - upita mama.
- U školi, mama. - odgovori mali Vlado.

DAREŽLJIVOST

Perica zamoli novaca od svoje mame. Ona ga upita:
- Što si uradio s onim novcem što sam ti jučer dala?
- Dao sam ga jednoj siromašnoj ženi.
- To je dobro, sine moj, evo ti još deset dinara. A zašto voliš tu staru ženu?
- Zato što prodaje bombone!

Sve ovo Božji su darovi čovjeku. Samo jedna nacrtana stvar pojavljuje se u oba okvira - možeš li otkriti za 20 sekundi?

OŠTRO OKO

NAGRADNA IGRA

U Godini Duha Svetoga drugi krug nagradne igre - u prošlom smo broju objavili kupon na koji ćete zalijepiti drugu sličicu. U idućem broju objavljujemo treću, zadnju sličicu i onda samo pošaljete kupon na adresu Uredništva.
Prijatna zabava!

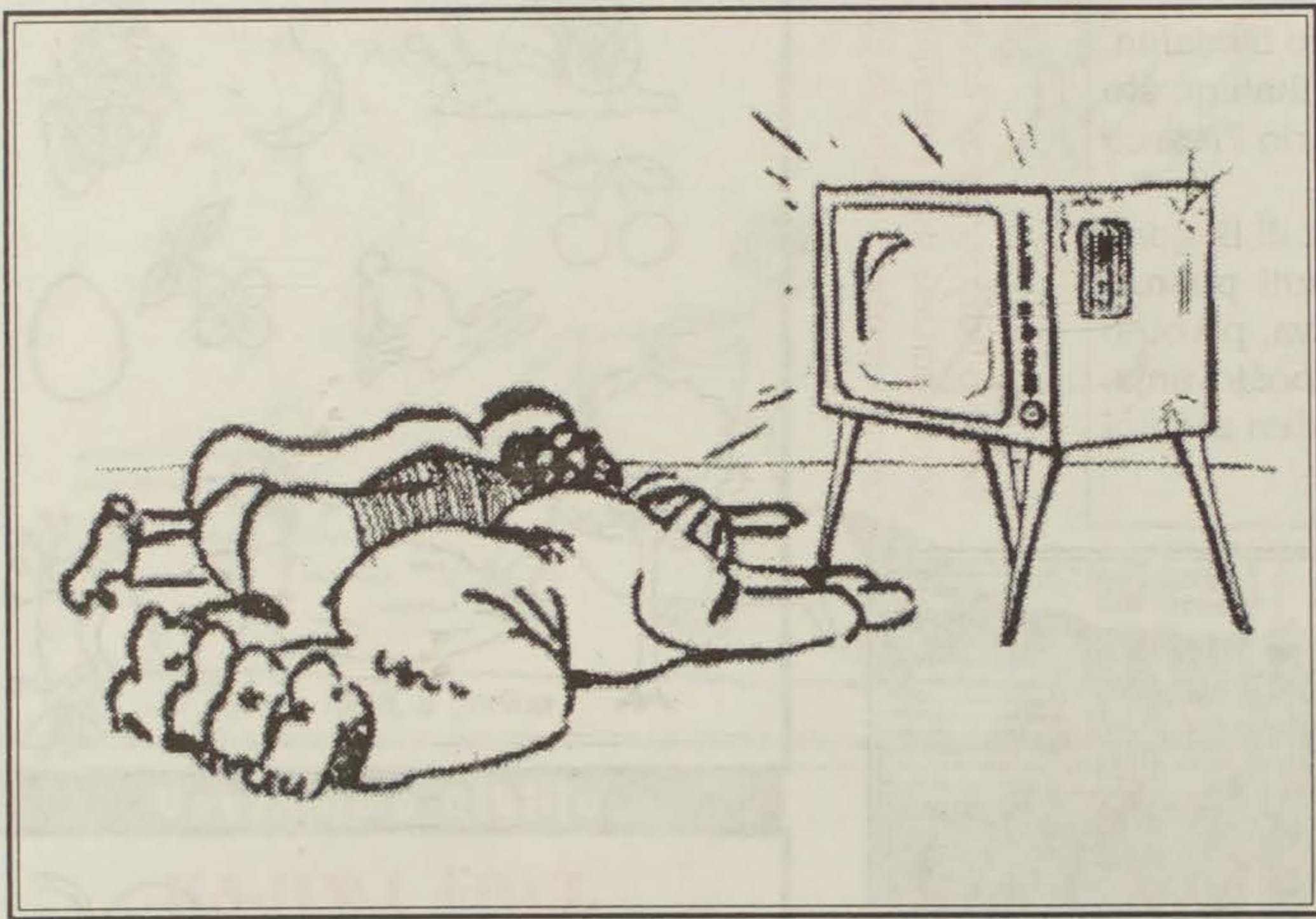

MASMEDIJI I OBITELJ (5)

KAKO DJECA DOŽIVLJAVAJU TELEVIZIJU?

Roditelji i odgajatelji moraju znati da djeca filmove i televizijske emisije doživljavaju drugačije nego odrasli: npr. ona teško shvaćaju što je to kad kamera pokazuje samo jedan dio tijela, ili kad se neko lice pojavljuje i opet nestaje. Djeca ne razumiju perspektivu, ne shvaćaju preskakanje većih vremenskih razdoblja i promjene mjesta događanja. Te i druge elemente filmskoga govora djeca moraju tek naučiti. Djeca sjedaju pred mali ekran s pozitivnim i negativnim osjećajima, s radosnim i mrskim svagdašnjim iskustvima, s većim ili manjim znanjem o temama o kojima će biti riječi u emisijama. Tako djeca junake raznih emisija dovode u vezu sa svojim svijetom doživljaja, sa svojim brigama i čežnjama, svojim radostima i patnjama... Što će djeca projicirati u nekog junaka televizijske emisije ponekad ima više veze s aktualnim emocionalnim stanjem i iskustvima nego s namjerama autora.

Djeci se sviđa ono što odgovara njihovim snovima na javi, njihovoj želji da igrom savladaju probleme koje im donosi njihov više ili manje radosni svagdanj. Jer, što je uži i sputaniji svagdašnji život, to su važniji ti snovi na javi. I ako stvarnost ne dopušta snove, onda pritisak na dugme televizora omogućava put u svijet slika i zvukova, daleko od više ili manje tužne i sputane okoline.

U tome djeci posebno pomažu junaci televizijskih emisija koje su pripremljene specijalno za njih ali i onih drugih koje su predviđene za odrasle. Oni utjelovljuju hrabrost, lukavost, snagu, maštu. Oni služe djeci za identifikaciju, kao podloga za njihove želje, snove i maštarije. U te junake oni mogu staviti sve što im svagdanj onemogućava ili pak dopušta u ograničenoj mjeri, ono što se dijete samo ne usudi, ono kakvo bi željelo biti. Ti junaci omogućuju djetetu samokritičnost jer mu na šaljiv način predstavljaju njegove vlastite slabosti.

Film se to intenzivnije doživljava što se više osjetila dodiruju. Naravno najvažnija je slika. Dok odrasli više vole tehnički savršeno izvedene filmove, djeci je tehničko savršenstvo slike manje važno, a važno im je da je u redu pokret i priča, pa kod djece dobro prolaze i filmovi koji imaju slabiju sliku ili su samo djelomično animirani. Glazbu, glasove doživljavaju intenzivnije nego stariji. Ponekad se događa da djeca pri opasnim scenama zatvore oči, ali za njih još češće postoji "opasna glazba" pred kojom zatvaraju uši.

Moguće je da filmovi budu emocionalno prenaporni za djecu. Zato se često događa da nakon filma, koji djeci do kraja napregne živce, dolazi do abreakcija u prevelikoj glasnosti ili pretjeranoj pokretljivosti. Zato je potrebno djecu postepeno uvoditi u gledanje filmova i njihovo razumijevanje.

Mirko Mataušić

DA LI JE PUŠENJE GRIJEH?

Na ovo pitanje pokušala su odgovoriti tri predavača na obiteljskim susretima u petak, 19. 06. ove godine. Predavači su bili dr. Ruža Sente, liječnik socijalne medicine, dr. Marko Sente, liječnik otorinolaringolog i svećenik Lazar Novaković. Dr. Ruža Sente je vrlo opširno opisala socijalno medicinski aspekt pušenja i skrenula pažnju na teške posljedice po zdravlje (rak pluća, oboljenja srca i krvnih žila). Praćenjem ovog svojevrsnog fenomena ustanovilo se da najviše pušača ima u nisko razvijenim zemljama, a faktori koji pogoduju nastanku pušenja su mnogi (imitiranje i identifikacija s odraslima, niske cijene cigareta i njihova dostupnost, pritisak grupe, izloženost marketingu i dr.). Borba protiv pušenja započinje 60-tih godina i to odvikavanjem od pušenja pušača (koji to žele) i prevencijom - radom na promociji zdravlja. Svakako da je danas najaktualniji oblik borbe protiv pušenja kampanja "Ostavimo pušenje - osjetimo ukus pobjede" koja je okupila samo u subotičkoj regiji 616 takmičara. Prevencija je usmjerena prema djeci sa željom da im se na vrijeme pomogne da se odupru pušenju.

Na žalost, Jugoslavija zauzima vrlo visoko, treće mjesto u Evropi po broju pušača, a samo ih Vojvodina ima 600 000.

O opasnostima koje vrebaju iz primamljive cigarete opširno je govorio dr. Marko Sente i ujedno upozorio da se ljudski organizam vrlo brzo navikava na duhan iako je duhan jedan od najintenzivnijih otrova. Osim nikotina, duhan sadrži oko 600 drugih otrovnih materija. Pušenje štetno utiče na mnoge organe, ali pušači, čak i kad su svjesni toga, ne odustaju lako od tog zadovoljstva koje liči na pravi ritual za umirivanje neraze.

U praksi ORL odjela u subotičkoj bolnici pokazalo se da broj novootkrivenih tumora raste a sigurno je da pušenje ima veliku ulogu u tome.

Kako Crkva gleda na pušenje? Lazar Novaković, župnik iz Male Bosne, je podsjetio da su sve zle sklonosti nastale od istočnog grijeha. O pušenju se govori pod grijehom neumjerenosti i moglo bi se reći da neumjerenost u pušenju slabi čovjekovu nutarnju volju, razvija egoizam, a često vodi i u krađu.

Iako se nikom ne može zabraniti pušenje, treba govoriti o toj štetnoj navici koja, kada šteti zdravlju, prelazi u grijeh.

Nakon ovih predavanja razgovor je vođen u kršćanskom duhu, kako i doliči ovakvom skupu.

I na kraju, u mjesecu srpnju i kolovozu neće biti obiteljskih susreta, a već za jesen pripremamo mnogo zanimljivih tema s vrsnim predavačima.

K. Č.

Piše: Roman Miz

SAMOODREĐENJE

Tomislav Branković je obradio i ovaj segment fanomena sekta. On piše:

"Pitanje određenja osobitog vjerskog izražaja i realiteta prisutno je kod jednog broja sekta. Pojam 'sekta' se odbacuje bez obzira na njegovo pojašnjenje. Smatra se da oni nisu nikakvi pravci, sljedbenici i sl. već jedini i pravi predstavnici istinitog učenja koje je izloženo u Bibliji. Termin 'sekta' se odbacuje i zbog toga što on uvijek u sebi sadrži negativne asocijacije u smislu odvajanja, partikularizma, uskosti i sl. Ovakav stav je karakterističan za većinu sekta. Počev od baptista, koji smatraju da nisu sekta već 'Slobodna Crkva', preko Jehovinih svjedoka koji, također, kažu da nisu sekta, a skloni su da sve druge Crkve, denominacije ili sekte nazivaju tim imenom, pa do Reformnog pokreta adventista sedmog dana (u našoj zemlji ih ima oko 50), koji smatraju da su druge vjerske zajednice sekte, a da oni to nisu.

Kao primjer isključivosti i isticanja prednosti vlastite zajednice, odnosno teološkog shvaćanja, u odnosu prema drugim religijama i konfesijama može poslužiti stav Jehovinog svjedoka. Oni sve vjerske zajednice i pokrete, osim prvih kršćana, smatraju sektama ili 'drugim' religijama, odnosno crkvama. Odbacuje se katolicizam, ali i protestantizam kao kršćanska religija koja je dovela do pojave velikog broja Crkvi i sekta. Jehovini svjedoci sebe smatraju pravim kršćanima. 'Jehovini svjedoci danas čine takvu srećnu porodicu hrišćana. Oni nisu sekta, pošto nisu učenici nekog ljudskog učitelja ili vođe, a nisu ni ogranak neke crkve ili sekte. Svjedoci dolaze iz svih životnih pravaca. Ne slede nikakvog čoveka, već Boga i njegovog sina Isusa Hrista. Na tvoje pitanje: 'Zašto tolike religiozne grupe slušaju ljude, a ne Bibliju?' Jehovini svjedoci biće srećni ako mogu da ti pomognu da pronađeš pravo biblijsko hrišćanstvo. Porazgovaraj sa osobom koja ti je donela ovaj časopis ili piši na njihove izdavače.' 1) Očigledno je da je autor ovog teksta izgubio iz vida da je zajednicu Jehovinih svjedoka osnovao čovjek Karel Russel, krajem prošloga vijeka. Međutim, iz navedenog primjera se još vidi i metod kojim najčešće sekte nastupaju u određivanju svog mjesta i osobenosti vlastitog opredjeljenja. Diskvalifikacijom drugih religioznih pravaca i isticanjem vlastitog učenja kao jedino istinitog. Također se koristi svaka prilika da se propagira vlastito vjersko uvjerenje i uputi poziv znatiželjnima da upoznaju učenje Jehovinih svjedoka.

I adventisti zastupaju slično stanovište. 'Crkva adventista sedmog dana je naslednica večne istine koju je Bog povorio svom narodu. U stvari, ta Crkva je nastavak prave crkve koju je Hristos osnovao i čiji vernici su držali Božje zapovesti i čuvali Isusovo svedočanstvo.' 2) Navodi se da ime adventista sedmog dana znači stalni prijekor protestantskom svijetu, da je on linija odvajanja između Božjih poslanika i onih koji poštuju Zvijer (sotonu, primjedba T. B.) i primaju njen pečat. 3)

Od ovakvog stava odudaraju baptisti, metodisti i pojedine duhovne Crkve koje nisu u toj mjeri isključive da ne bi priznale i drugim kršćanskim zajednicama vlastiti identitet i iskrena nastojanja u realizaciji svojih vjerskih uvjerenja."

1) "Kula stražara", glasilo V. Z. Jehovinih svjedoka, 1/1984, str. 18.

2) "Glasnik Hrišćanske adventističke crkve", 5/1980, str. 17.

3) Isto, str. 17.

KAKO PROTIV ALKOHOLIZMA? (5)

Potpuno zanemarena prevencija

Liječnici smatraju da bi umjesto liječenja posljedica puno više pozornosti trebalo posvetiti samoj prevenciji. A na nju se u nas ne izdvaja gotovo ništa. S edukacijom bi se trebalo početi još u vrtićima, no ni starija djeca nisu često u prilici čuti nešto o alkoholizmu. Prema nekim istraživanjima čak 60 posto mladih ne zna za posljedice alkoholizma. Edukacija je posao koji traje godinama, no godine, čak i desetljeća bili su potrebni da bi se u nas uopće i počelo govoriti o alkoholizmu kao problemu.

Društvena zajednica mora pomoći ovisniku da se oslobodi ovisnosti koja se zove alkoholizam. Ali svaki ovisnik mora doći do odgovora na pitanje "Zašto ja ne mogu piti" i "Zašto ja želim prestati piti". Tek kad ovisnik odgovori na ta pitanja, može mu se pomoći da ustraje u svojoj odluci da prestane biti ovisnik o alkoholu.

Alkoholom izazvani poremećaji

Dijagnostika alkoholom izazvanih poremećaja bila je predmet mnogih istraživanja u posljednje doba i postignuti su vidni rezultati iako još uvijek ne postoji opće prihvaćena definicija alkoholizma i jasni opis njegove dijagnostike. O alkoholizmu govore predstavnici različitih struka pa za njih dijagnostika ima različito značenje u skladu s gledanjem njihove struke. O alkoholizmu drugačije govore liječnik, pravnik, socijalni radnik, psiholog, sociolog, političar, član obitelji alkoholičara itd. Danas je sve češće prihvaćeno mišljenje kako je alkoholizam višeznačno uvjetovani psiho-mediko-socijalni fenomen koji se ne može svesti na jedinstveni uzrok. Njegovo dijagnosticiranje i suzbijanje na osnovi isključivo psihološkog, somatskog (medicinskog) ili socijalnog pristupa nije moguće.

U gotovo svakom slučaju alkoholizma etiološki djeluju sve tri skupine činitelja, tj. somatski, psihološki i socijalni, no treći je najvažniji. Postoji nekoliko skupina alkoholom izazvanih poremećaja, a svaki od njih izaziva teškoće u dijagnosticiranju. Svi ti poremećaji mogli bi se skupiti u nekoliko sljedećih skupina:

- a) akutno pijanstvo,
- b) problemsko pijenje i ovisnost o alkoholu ili jednostavno alkoholizam i
- c) komplikacije u tijeku razvijanja alkoholizma.

Osim ovih, dijagnostičke teškoće mogu nastupiti kada je riječ o kompliciranim slučajevima, odnosno kada je alkoholom izazvani poremećaj kombiniran s drugim kroničnim poremećajem zdravlja, a osobito smetnjama ponašanja.

Dijagnostika je akutnog pijanstva relativno jednostavna, znatno je teža dijagnostika svega onoga što se shvaća pod nazivom alkoholizam i problemsko pijenje.

Većina dijagnostičkih postupaka bavi se medicinskim sindromima koji se pojavljuju kao posljedica dugotrajnog pijenja alkoholnih pića i koji su bliži i pristupačniji klasično obrazovanom liječniku opće medicine, specijalisti, socijalnom radniku i medicinskoj sestri, pa je te sindrome lako dijagnosticirati.

Zdravstvena služba, ali i sve druge službe i organizacije koje se bave alkoholom izazvanim poremećajima, u svojem se radu na prevenciji, liječenju i rehabilitaciji susreću s nekoliko oblika ponašanja u odnosu na alkoholno piće. Sve službe i organizacije treba da djeluju prije svega preventivno a tek ako prevencija zakaže i dođe do bolesti, mora se prići specifičnim postupcima, uključujući liječenje i rehabilitaciju. Primarna bi zdravstvena zaštita prema suvremenom konceptu zdravstvene zaštite morala istodobno provoditi prevenciju alkoholom izazvanih poremećaja, postupak u što ranijoj fazi ako se poremećaj pojavi te rehabilitaciju ako nastupi individualnost.

Ivica Prčić

Piše: Stjepan Beretić

200 GODINA ŽUPNE CRKVE UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE U APATINU

Apatinski vjernici

Na početku ovoga stoljeća grad Apatin je brojao 13.940 stanovnika. Većinu su predstavljali Nijemci. Bilo ih je tada 12.115, dok je Mađara bilo 1.569. (1) Nakon što je 1933. godine u Apatinu osnovana vikarija Presvetog Srca Isusova s 3.150 vjernika njemačkoga jezika, u glavnoj župi je 1942. godine bilo 10.477 vjernika. Ta nova župa je 1934. godine dobila lijepu crkvu s dva zvonika. (2) Poznato je da su vjernici Nijemci poslije Drugog svjetskog rata morali napustiti svoju župu. Tako je broj apatinskih katolika opao za gotovo dvije trećine. Prema šematizmu Subotičke biskupije iz 1995. godine, u Apatinskoj župi Uznesenja Blažene Djevice Marije je 3.000 vjernika, dok župa Presvetog Srca Isusova ima 1.500 vjernika. Dok se u središnjoj župi čuje njemački, mađarski i hrvatski jezik, u drugoj župi se vjernicima služi na njemačkom i hrvatskom jeziku. (3) Zavidljujuća je ljubav apatinskih vjernika prema njihovim crkvama. Oni su skromnih materijalnih mogućnosti. Malobrojni su pa nisu u mogućnosti održavati dvije tako velike crkve, a imaju i kalvariju i kapele. Pokraj svega toga Apatinci su 1958. godine potpuno obnovili krov svoje župne crkve, a 1966. su je dotjerali izvana. Osim toga, oni su još 1961. obnovili zvonike crkve Srca Isusova! (4) Zahvaljujući nekadašnjim apatinskim vjernicima iz Njemačke, 1986. godine uspelo je pokojnom župniku Wendelinu Schmidtu bakrom pokriti barokni zvonik crkve slavljence. Posljednje godine svoga života župnik Schmidt je zahvaljujući zaostavštini jedne svoje župljanke uspio lijepo, u duhu obnovljene liturgije, obnoviti, inače lijepo i prostrano svetište crkve. Ponovo raste broj apatinskih vjernika koji se okupljaju oko novoga upravitelja župe Jakoba Pfeifera, odžačkog župnika i podunavskog arhiepiskopita. (5)

Apatinski svećenici

Teško bi bilo nabrojiti glasovite apatinske majstore, ne bi bilo lako nabrojiti ni sve intelektualce koji su slavu Apatina pronijeli svijetom. Apatin je bio jedno od duhovnih i kulturnih središta bačkih Nijemaca. Kultura, znanost, umjetnost, teologija pa i svijet politike imali su brojne velikane u ljudima rođenim u Apatinu. Svećenik Leonhard Gerstner je početkom 19. stoljeća darovao apatinskoj

župi svoju bogatu knjižnicu. A rođeni Apatinac Franz Speiser, svećenik Družbe Isusove, bio je svjetski poznat poznavalac kukaca. Među stručnjacima za insekte upravo je on postao nezaobilazno ime. Napisao je brojne znanstvene radove iz toga područja. Toliko se bavio insektima da je uspio otkriti i neke nove vrste koje su po njemu dobile i ime. Njegova zbirka insekata se čuva u kalačkoj gimnaziji, a do danas je ostala najpoznatija takva zbirka u Mađarskoj.

Svećenik Adam Berencz je bio veliki humanist i rado slušani propovjednik. U Apatinu je pokrenuo i uređivao časopis "Die Donau" u kojem se najenergičnije suprotstavljao morbidnoj ideologiji nacionalsocijalizma. Bio je velika osobnost. Oko sebe je okupio najveći broj svećenika i vjernika. Mlade je katolike poticao da se uključe u rad Marijinog saveza (MARIENBUND) i Kristove mladeži (CHRISTUSJUGEND). Te su dvije katoličke omladinske udruge uspješno sačuvala brojne mlade katolike od "Kulturbunda". (6) Svećenik Adam Berencz je po naređenju Gestapoa uhićen i mučen u somborskom zatvoru. Od sigurne smrti spasao ga je kalački nadbiskup, zalaganjem tadašnjeg upravitelja somborske župe Martina Stoffnera pušten je u nadbiskupsko sjedište Kalaču, gdje je 1968. godine umro. Već spomenuti župnik Franz Pachmayer je bio bilježnik gornjeg okruga Bačko-Bodroške županije i sudski prisjednik Srijemske županije. Gotovo nevjerojatno zvuči podatak o Apatincu Augustinu Haudeku. Postao je benediktinac. Govorio je devet jezika, a po svojoj duhovnosti i visokoj naobrazbi zavrijedio je da bude jedan od kandidata za generalnog opata čitavog benediktinskog reda. Apatinski župnik Georg Steetz je bio nevjerojatno spretan matematičar, dok je župnik Jakob Egerth na Papinskom sveučilištu Gregoriana stekao dva doktorata. U nezaboravnoj uspomeni ostat će apatinskim katolicima divni svećenički lik župnika mons. Johanna Pintza, papinskog prelata, čovjeka dubokog duhovnog života i arhiepiskopita podunavskog arhiepiskopita Subotičke biskupije (*1882 - +1962). (7) Iz poratnih vremena dugo će apatinski katolici pamtiti svoje župnike Johanna Lorbacha i Fabiana Quintusa.

Župniku i župljanima apatinske župe Uznesenja Blažene Djevice Marije veliki jubilej čestita uredništvo i čitateljstvo Zvonika.

(1) Iványi István, Virter Ferenc, navedeno mjesto, str. 32.

(2) Schematismus cleri Archidioecesis Colocensis et Bacsiensis ad annum Christi 1942, Kalača, str. 108-109.

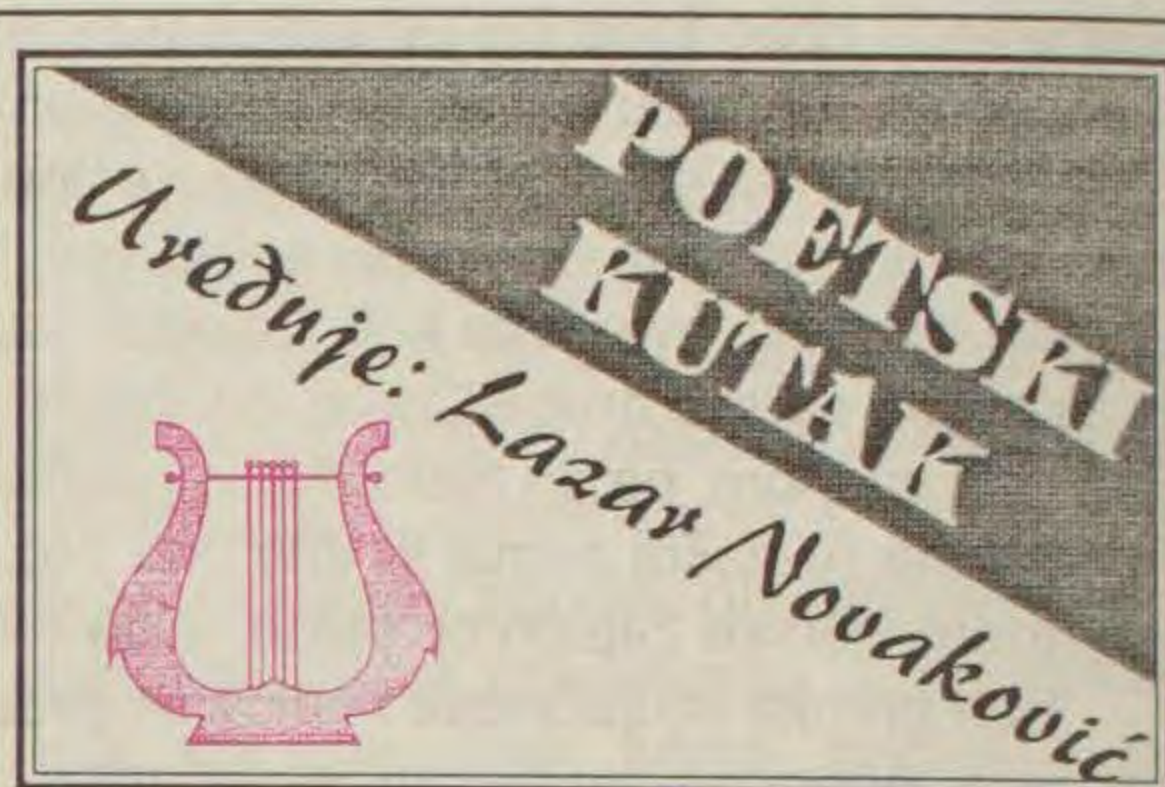
(3) Schematismus Dioecesis Suboticanae ad annum Domini 1995, str. 45.

(4) Schematismus primus

(5) Mašić Boris, navedeno djelo

(6) Isto

(7) Prema usmenom kazivanju preč. g. Imre Ehmanna, subotičkog župnika

Ivan Marijan Čagalj rođen je 15. I. 1938. u Medovdolcu (Dalmacija). Osnovnu školu završava u rodnom mjestu a gimnaziju pohađa u Imotskom, Splitu i Širokom Brijegu. Diplomirao je na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Objavio je zbirku pjesama "Pili smo materinsko mlijeko" (1967).

ISPRUŽI SVOJE RUKU RABI

*Poslušaj Učitelju najmlađeg
najslabijeg svojeg apostola
njegovo mu planinsko pleme
(hrvatsko)
u krvi podari plamen tvojih sunaca
u duši šutnje i munje
u zjenama beskrajne nemire svemira
i ne krije on
koliko je čovjek
koliko plače
kroz ova učestala proljeća
koja ga oštrim mirisima bude
i zbunjuju*

*Šalješ ga
da odnese tvoju utjehu
u dolinu tuge
i u podrume vremena svijetlu Riječ
... kao zgrčeni čavao na putu
umiruća ga starica čeka
a on ...*

*i znade on
da si prije njega raspet
i da si ukrsnuo
no on je u strahu
da će ostati (dječak)
na samom rubu opredjeljenja
ni koraka bliže*

*onima
do kojih je trebalo čitava života
... ići
Ispruži krvave svoje ruke Rabi
daruj mu hrabrosti
za sve daljine
(nepojmljive)*

I. M. Čagalj

VEZA DUŽIJANCE SA CRKVOM

Naš grad i njegovi građani se diče DUŽIJANCOM, proslavom svršetka risa (1); od davnina pa do danas drže je samo Bunjevci. U novije vrime ova je svečanost uveličana sa više priredbi koje u isto vrime obilujuju i obogaćuju kulturno lito Subotice.

Dobrim više od dvadeset razni virski i kulturni priredbi privlače positu velikog broja ljudi, med kojima je tušta i oni koji se ne bave zemljodilstvom, jel je svima zajedničko da svaki dan idu kruz do kojeg se dolazi odranjivanjem i risom žita. Med ovim priredbama ljudi najviše posićuju dvi najveće, u kojoj i sudiluje najviše ljudi: "Takmičenje risara", koje se održava u prvoj polovici srpnja, i svečana povorka, koja posli zajedničke svete mise ode prid varošku kuću (2), na Veliku Gospojinu (3) il u nedilju prid nju.

Prvi se dositio ondašnji kerski (4) plebanoš (5) Blaško Rajić i 1911. g. je objedinio sve salašarske obiteljske dužijance u jednu zajedničku Dužijancu, da ljudi skupljeni u crkvi na jednom mistu iskažu zafalu Bogu na pomoći jel su i ove godine srično skinili rod žita i tako ocigurali kruz sebi i napose drugima. Tako je bilo godinama, dok 1968. g. u našoj varoši nije održana prva gradska dužijanica, kojom su ondašnji priređivači pokazli u svečanoj povorki samo završni dio dužijance, izostavljajuć virski sadržaj zafale Bogu na rodu žita, sa blagoslovom kruva ispečenog iz žita ovršenog te godine. Tako su u našoj varoši dužijancu, a ona je od pamtivika samo jedna, rastavili na dva dila - na crkvenu i gradsku.

Posli raspada (kobajage) komunističkog društvenog uređenja, 1993. g. priređivači su uspili objedinit gradsku (društvenu) i crkvenu dužijancu u jednu Dužijancu, kako je ona kadgod izgledala. Bio je to velik događaj i značajan za Bunjevce jel je Dužijanci vraćen izvorni oblik i tako je pokazana ljudima, napose mladima koji su u međuvrimenu stasali i koji je taku nisu upoznali.

Današnja se Dužijanica razlikuje od kadgodašnje jel je sadržajno obogaćena sa više priredbi i što je velika povorka u nedilju prid Veliku Gospojinu, osim ako ne pada u taj dan. Svečanost počima okupljanjem povorke koja posli blagoslova kreće iz kerske crkve i kerskim flasterom (6) dođe na biskupsku misu u Veliku crkvu (7), di za tu priliku naprave oltar u bočnom parku, ispid kipa Svetom Trojstvu. Tu se u ladu i na velikoj vrućini skupe zvaničnici, zadnji godina i pridstavnici nikoliko Ambasada u SRJ i gradonačelnici gradova koji niguju dobre odnose sa našom gradskom samoupravom. Posli velike biskupske mise svi sudionici, napose risari, članovi KUD-ova koji su prithodno veče odigrali na priredbi "Skupština risara"... odu u svečanoj povorki do bine ispid varoške kuće, a usput se pokažu gledačima. Vrhunac ovog slavlja je pokazan na velikoj misi kad su na oltar izneli darove zafale, med kojima se ističe najvridniji: somun (8) kruva ispečen iz brašna od ovogodišnjeg žita.

Povorka se raziđe posli najsvečanijeg trenutka kad bandaš (9) i bandašica domaćinu (grada) purgermajstoru (10) pridaju na dar somun kruva koji je blagoslovljen na velikoj misi. On se narodu, a napose risarima, zafali prigodnim ričima na primljenom daru. Tako se svršava ova velika i u tušta čem jedinstvena DUŽIJANCA, koju imadu samo Bunjevci i njom se s pravom diče.

Al, da baš ne bude sve u redu i na zadovoljstvo oni koji je vole, koji su Dužijancu priredili, i ove godine se našla šaćica ljudi koji traže di mož štogod zabavit, pa se bune zašto se u Dužijancu miša Crkva - zašto u završnoj svečanosti mora i ona sudilovat. To njim je u Dužijanci najveća falinga (11), čak taka da je triba prominit - iz nje odstranit Crkvu. Ovom traženju se mož sučelit ovako:

1) Crkvi triba bit zafalan da je nigovala i nama pridala u nasliđe Dužijancu u ovakom obliku.

2) Crkva je kadgodašnje obiteljske dužijance objedinila u jednu, pokazla kako su je smislili Bunjevci, do danas je sačuvala i uzvisila do divljenja. Virski značaj dužijance se nemož zapostavit jel je:

a) od pamtivika zemljodilnik sudilovo na Markov (12) u blagoslovu žita (13).

b) u svakom salašu su svršetak risa obavili gotovo jednako:

gazda i gazdarica su svečano obučeni dočekali risare da dođu sa poslidnje urađene pripelice (14). Gazda je saslušo bandaša koliko je krstina nakošeno, a za urađen poso obavezno je iskazo zafalu ričima, otprilike: "Bogu fala... da je dobro rodilo... da su ris uspišno uradili... da će sad svi imat kruva...", a gazdarica je risare poškropila (15) svetom vodom, tako je blagoslovila one koji su bili kadri (16) da urade taj najteži ljudski poso.

c) Na njivi iz novog žita bandašu ispleten vinac gazdarica je posli blagoslova unela u sobu, obisila ga iznad propeća (17) di je osto visit dok ga nisu zaminili vincom iz mladog žita ispletenog na blagoslovu na Markov, slideće godine.

d) Svaka se velika svečanost obilučava i sa zajedničkom užnom, pa tako i užnom u čast risara, koji su dobili pročeljno misto za astalom - da side do gazde i gazdarice (18). Prid užnu su molitvom Bogu zafalili na uspišno svršenom poslu i rodu žita, od kojeg će imat kruz - ljudima najvažniju ranu (19).

Nema potrebe sa protivnicima Dužijance razglabat o kruvu ko najvažnijoj ljudskoj rani, da je kruz jedina stvar koja se spominje u svitu u najčešće moljenoj molitvi, u Očenašu, da se prema kruvu odnose sa osobitim poštivanjem - on se ne baca, kod načimanja naši preci su ga najpri prikrižili... I nevirnici, koji znadu reda, otprilike se ovako odnose prema kruvu.

Najveću smutnju oko Dužijance prave zavidnici na znanje i trud drugi, pa iz srca iznose ono šta u njemu imadu - mržnju, a mrze zato da se ne bi morali divit - jel to ne znadu. Znamo da je od pamtivika najviše rušio ko nije ništa stvorio - tako je to i danas, taki je "pun vondir" (20).

Dobro je što se priređivači ne osvrću na zlobnike i paštre se (21) da se jedinstvena priredba DUŽIJANCA ne obrezvridi izostavljanjem virskog sadržaja. Pakosnicima njevu težnju triba oprost - jel ne znadu šta čine.

Nama ostaje da poželimo priređivačima da ostvare i ovogodišnju zamiso održavanja priredbi u okviru DUŽIJANCE, jel će s njima itekako obogatit kulturno lito Subotice, pokazujući je u njezinom prastarom obliku - na diku Subotičana, napose Bunjevaca.

1 - ris - žetva (žetveni radovi) - rad se plaćo dilom ovršenog žita (mađarski: rész - dio)

2 - varoška kuća - gradska kuća - kadgodašnji naziv za sidište samouprave u svakom gradu

3 - Velika Gospojina - Velika Gospa, slavi se 15. kolovoza

4 - Ker - dio grada Subotice - područje župe Sv. Roke

5 - plebanoš - župnik

6 - kerski flaster - kadgodašnje narodno ime današnje Ulice Ivana Milutinovića

7 - Velika crkva - crkva sv. Terezije Avilske

8 - somun - okrugo, u kotarci krenit, sa strane zasičen kruz, težine i do oko 5 kila

9 - bandaš - pridvodnik ("poslovođa") risara (žeteoca) ili grupe radnika u nikim poslovima. Za ovu svečanost se izaberu mladi bandaš i bandašica, koji na svečanoj misi prinose na oltar somun kruva na blagoslov, a posli ga pridaju domaćinu - purgermajstoru

10 - purgermajstor - gradonačelnik

11 - falinga - mana

12 - Markov - sv. Marko evanđelista, slavi se 25. travnja, zaštitnik je žita i polja

13 - na Markov se u seoskim i nikim varoškim župama obavlja blagoslov žita i polja

14 - pripelica - risari žitno polje kose dužinom otkosa za dvoje krs-tine (36 snopova)

15 - poškropit - polit svetom vodom

16 - kadri - mogućni (onaj ko mož štogod uradit)

17 - propeće - križ sa raspetim Isusom

18 - kadgod se zdravo vodilo računa u obitelji di će ko sidit za astalom: u pročelju su sidili otac i mater, (gazda i gazdarica), jedno naspram drugog, a do nji ostali redom po važnosti (starosti)

19 - rana - hrana

20 - vondir - izdubljen govedi rog, obišen o pojas, nalije se vodom, u njem kosac drži gladalicu (brus) za oštrenje kose. (Izreka znači: pri-koviše - jel kad se u njem nalije više vode i utakne gladalica, voda se pri-lije)

21 - paštri se - trudi se

Alojzije Stantić

Piše: Slavko Večerin ✍

U KOGA VJERUJU MUSLIMANI?

U svom odgovoru na Vaše pitanje trebam Vam odmah na početku oponirati na neke Vaše konstatacije. Mislim da sam dobro razumio Vašu tvrdnju u kojoj navodite da je nama katolicima, tj. katoličkoj vjeri "najbliža što se tiče pravovjerja" muslimanska vjeroispovijest, odnosno Islam. S tim Vašim mišljenjem se ne mogu složiti i ono je netočno. Ako već želimo odgovoriti na pitanje koje su "religije" najbliže katoličkoj vjeri, onda tu trebamo imati na umu da su najbliže katoličkoj vjeri one koje u svojoj osnovi priznaju i prihvaćaju božanstvo Isusa Krista. A to su u prvom redu vjere kršćanske provenijencije, kao npr. Pravoslavlje i one vjere ili Crkve koje su nastale reformacijom Martina Lutera; kao što su npr. Anglikanska, Evangelička i Reformirana crkva. Sve ove navedene vjeroispovijesti (Crkve) u svojoj osnovi prihvaćaju i ispovijedaju božanstvo Isusa Krista, njegovo utjelovljenje i otkupljenje po smrti i uskrsnuću. To se pak ne može reći za Islam. Istina je da Islam ne niječe povjesnost Isusa Krista, navodi se čak i u Kuranu, kako ste sami naveli. Za muslimane Isus Krist je samo jedan od mnogih proroka koji su prenositelji Božje objave. Što se pak tiče samog odnosa Katoličke Crkve prema Islamu, dozvolite mi da Vam u daljnjem tekstu citiram deklaraciju II. vatikanskog sabora "Nostra aetate" u kojoj se između ostalog govori i o odnosu Crkve, misli se tu na Katoličku, prema nekršćanskim religijama. U spomenutoj deklaraciji ističe se sljedeće: "Crkva gleda s poštovanjem i muslimane, koji se klanjaju jedinomu Bogu, živome i subzistentnome, milosrdnom i svemogućem stvoritelju neba i zemlje, koji je govorio ljudima. Oni se svom dušom nastoje podložiti njegovim skrovitim odlukama, kao što se Abraham, na koga se islamska vjera rado poziva, podložio Bogu. Oni Isusa, istina, ne priznaju Bogom, ali ga ipak često kao proroka, a također i njegovu djevičansku majku Mariju, priznaju. Nju ponekad i pobožno zazičaju. Osim toga iščekuju dan suda, kad će Bog naplatiti svim uskrsnim ljudima. Zato cijene moralni život, a Boga štiju napose molitvom, milostinjom i postom. Budući da je tijekom stoljeća između kršćana i muslimana dolazilo do čestih sukoba i neprijateljstava, Sveti Sabor poziva sve da se, zaboravivši što je bilo, iskreno trude oko međusobnog razumijevanja i da zajednički štite i promiču socijalnu pravdu, čudoredna dobra, mir i slobodu za sve ljude." (N.A. 3)

Iz svega ovoga gore navedenog mislim da se vrlo lako mogu uočiti dodirne točke između Katoličke Crkve i Islama. Isto tako ne vjerujem da može doći neko vrijeme kada će netko nešto nekome trebati priznati, (mislim tu na ono što je bitno kod pojedinih vjera) jer takav stav nas ne bi daleko odveo. Nego je potrebno uvijek pronalaziti neke dodirne točke kod raznih vjera i na tome graditi budućnost. A budućnost se temelji oko nastojanja općeg dobra i dobrobiti svijeta i čovjeka.

Vaše pitanje daje mi i neko pravo da par riječi napišem i o ekumenizmu, jer Vaše pitanje zahvaća upravo to područje. Ponajprije se postavlja temeljno pitanje što je to ekumenizam? Ekumenizam je pokret za ujedinjavanje svih kršćanskih zajednica u jednoj Isusovoj Crkvi. Treba napomenuti da su želja i rad za sjedinjenje svagda postojali u Katoličkoj Crkvi, kao i u mnogim drugim kršćanskim zajednicama. Nisu međutim svagda svi članovi Crkve bili jednako živo zahvaćeni tom željom i nisu se jednako svjesno za to trudili. Osobito nakon II. vatikanskog sa-

Cijenjeno Uredništvo!

U posljednje vrijeme u našim katoličkim novinama dosta se piše o raznim kršćanskim i nekršćanskim sektama i religijama. Piše se o tome kakav odnos mi katolici trebamo imati prema njima i koja od njih je nama najbliža što se tiče pravovjerja. Mije li to Islam? Kada smo već kod Islama, odmah se nameće jedno pitanje. Zašto mi govorimo da muslimani ne vjeruju da je Isus Božji Sin, kada Kuran ne niječe Drugu božansku Osobu, nego samo hoće kazati da je Bog čist od potvora da bi imao dijete-sina iz veze s nekom družicom-božicom, što potvrđuje i ova rečenica u Kuranu: "Odakle Njemu dijete kad nema družicu". Sve tri božanske Osobe spominju se u Kuranu. Bog Otac i Bog Sin spominju se u rečenici: "BOG je samome SEBI odredio da bude milostiv." Treća božanska Osoba spominje se u rečenici: "Objavio je Kuran 'Ruhul Kudus'". "Ruhul" znači Duh a "Kudus" čist i svet.

Što vrijeme bude više odmicalo možemo očekivati da će biti sve manje nesuglasica između njih i nas. Mi ćemo s naše strane morati priznati da je Muhamed od Boga poslani prorok, da nije u devetom krugu pakla (op. Ali giera), a muslimani će morati priznati da Muhamed nije i ne može biti veći od Isusa koji je Božja Riječ. Kakvo je Vaše mišljenje o svemu tome? Odgovorite!

Ivan P., B. Monoštor

bora, a i mnogim kasnijim pobudnicama pape Ivana Pavla II. Crkva želi sve svoje članove probuditi, osvijestiti, da nitko ne bude pasivan i nezainteresiran kao da ga se to pitanje jedinstva ništa ne tiče.

Pod riječju ekumenizam misli se na novo, drugačije pristupanje k problemu jedinstva, koje je više nego samo neka nova metoda. Ekumenisti vole reći da se radi o tome da otkrijemo drugoga i da postignemo jedinstvo u Isusu koje neće ni u želji biti potpuna uniformnost, već jedinstvo u raznovrsnosti. Tu svakako valja istaknuti da pravog sjedinjenja u Isusu ne može biti ako jedan drugoga želimo zavesti ili "smotati". Jer jedinstvo treba biti u jednoj vjeri i iskrenoj ljubavi a vjere nema na prevaru. Nadalje, pravi ekumenizam nije ni u tome da bismo se ili mi odrekli ili zatajili ono što vjerujemo da je od Krista, a niti bismo to od odijeljene braće tražili. Trebamo i jedni i drugi željeti i truditi se da pokušamo naći ono dobro što kod svakoga od nas ima i potječe od Krista, pa makar je često izrečeno možda u drugačijoj formi. Svakako da je jedan od temeljnih uvjeta pravog ekumenizma dijalog. Dijalog je pak razgovor. To nije samo govor već i slušanje. "Mi katolici želimo čuti što oni kažu, ali s pravom očekujemo od braće da će i oni htjeti saslušati što mi kažemo. I da ćemo pokušati pronaći koliko se svi skupa slažemo s Isusom Kristom" (Šagi-Bunić). Da ćemo staviti na stranu sve povijesne gordosti, zaboraviti radi Isusa sve zlo što smo nekoć jedni drugima učinili ne slijedeći Isusa. I da ćemo i jedni i drugi biti zabrinuti kako bismo bili što više i zajedno Isusu vjerni. Dakle, radi se napokon o dijalogu jednih i drugih s Isusom. Važno je istaknuti da se jedinstvo kršćana neće moći postići samo u vodoravnoj liniji, već i na okomitoj liniji u jedinstvu s Isusom i u vjernosti Isusu.

Zato svi trebamo poći na izvore: svetopisamske, najstarije tradicije, liturgije, u najintimniju otajstvenu vezu s Duhom Svetim koji djeluje u Crkvi. To su dva bitna smjera: vjernost Isusu i miroljubiva želja da razumijemo jedni druge. Ako to budemo svi žarkim srcem željeli, srest ćemo se i bit ćemo sposobni da svaki od onoga nebitnoga nešto popusti, pa da na svršetku postanemo jedno također pred očima cijeloga svijeta.

MOĆ GLAZBE

"U duši svakog čovjeka nalazi se pjesma, i čuje vlastitu dušu u svakoj pjesmi... I onome kome je pjesma lijepa u duši, taj čuje i ljepotu pjesme drugih duša..." Tako pjeva kompozitor Szokolai Sándor.

Jedna propagandna poruka nam poručuje: glazba je zvonka radost! Radujmo se zvonkoj radosti! Ta okupila je i subotičke zborove u našoj katedrali. Okupila je ljude koji imaju pohranjene brojne pjesme u svome srcu. Ujedinila je slušatelje i pjevače. Vodila je nutarnjoj harmoniji, posredovala između duha i tijela. Željela je da jedinstvo preraste u vječnost proživljena trenutka zajedništva s Bogom i ljudima.

Odjekivala je katedrala zanosnim pjevanjem svih pjevača. Pjevali su nam i sjemeništarci. Duša koja je u tom času bila nadahnuta jednostavnim zvucima gregorijanskog korala na-prosto je zaželjela da svaka sveta misa bude prožeta tom jednostavnošću. Ta ljepše je slaviti Boga kada je pjesma u duši. Hvaliti ga, radovati ga...

Jubilate Deo omnis terra! - kliče kompozitor Antonio Banchieri. Svi treba da kličemo! Zajedničko klicanje zaživjelo je u mnogim župama diljem Mađarske. Pjevanje predvoditelja, čitanje teksta pjesme s velika platna - jednostavna su rješenja koja sjedinjuju duše u jednu dušu. Među nepoznatim ljudima osjećate zajedništvo. Pjevate pjesme koje nikada niste čuli. Lijepo je zvučalo. Orila se crkva. Ta svi smo pjevali! Kako je to bio lijep doživljaj!

Bio bi još ljepši kada bi se mogao primijeniti i na kršćane raspjevane Bačke nizine!

Zaljubljenik u glazbu

ISTINIT SUSRET

Župna crkva "Srce Isusovo" u Futogu. Vidik se pruža ka Dunavu. Prijeko Srijem, Fruška gora. Sa mjesta na kojem stojim gledam zelenilo. Oko 800 metara sjeveroistočno od župne crkve "Srce Isusovo" nalazi se moje radno mjesto. A tu odmah u blizini nalazi se Raspelo vođe i učitelja našega, Isusa Krista.

Pošao sam u dućan. Ugledah staricu i dvoje male djece. Požurio sam da kupim robu i izađoh iz dućana. Tada sam ugledao staricu kako stoji pred Raspelom i cvijećem kiti križ. Lagano i tiho sam joj prišao. Starica me ne poznaje. Pun ponosa na Isusa Krista rekoh: "Ovdje, pred križem, bila je crvena ruža." Nepoznata starica me pogleda, pa reče: "E sinko, ruka mu blagoslovljena bila što je crvenu ružu položila." Rekoh: "Često dolazim u crkvu u Futog, ali Vas ne viđam često na svetoj misi. Jeste da..." "Da, sinko, ja sam ovdje u Staračkom domu, a vrijeme je lijepo, volim poljsko cvijeće, pa sam išetala do Raspela. To je za mene hodočašće, ZAVJET."

Nepoznata starice, neka te dobri Bog još dugo poživi!

Bosiljko Kostić, Veternik

Ljubav je poput sunca:
kome ona nedostaje,
sve mu nedostaje.

(Bosmans)

SVJETSKO NOGOMETNO PRVENSTVO I "CRKVENA PONUDA"

Katolička Crkva u Francuskoj u tijeku Svjetskoga nogometnog prvenstva, koje je započelo u srijedu, 10. lipnja a traje do 12. srpnja, pripremila je "bogatu ponudu" duhovnih sadržaja. Tako su u svim gradovima, u kojima se igraju utakmice, priređene različite izložbe i "mjesta mira", rekao je ravnatelj francuskoga dušobrižništva za turiste Jean-Marie Levrier-Mussat. Vrhunac će biti "eurovizijski" prijenos bogoslužja iz bazilike Saint-Denis, posljednjeg dana održavanja prvenstva. U tijeku te mise, kako je predviđeno, pjevat će zbor iz južnoafričkog Soweta i sopranistica Barbara Hendriks.

Prema podacima koji pristižu iz Francuske biskupske konferencije, nogometnim navijačima obavijesti o duhovnim ponudama pružaju se neposredno po njihov dolasku, najčešće već u zračnim lukama. Od oko 500.000 navijača koji se očekuju iz inozemstva, mnogi će ih doći iz tradicionalno katoličkih zemalja poput Argentine, Brazila, Čilea ili Italije. Svakog dana odigravanja utakmica, pojasnio je Levrier-Mussat, crkve će biti otvorene duže nego obično, a na brojnim će se mjestima mise slaviti na jezicima onih zemalja čija nogometna momčad u tom gradu odigrava svoje utakmice.

Crkva istodobno nastoji istaknuti etičko značenje sporta, pojašnjavajući da nogomet ne smije biti prepušten samovolji sponzora i komercijalizaciji, izjavio je Bruno Sautereau, odgovorni za sport pri Francuskoj biskupskoj konferenciji. Zato se, istodobno s "pravim" Svjetskim nogometnim prvenstvom u francuskim župama održava dvotjedno "mini-Svjetsko prvenstvo", u kojem sudjeluje više od 300 mladih u jednoj župi na sjeveru Pariza, svega nekoliko kilometara od novoizgrađenog "Stade de France".

Prinos etičkom promišljanju u sportu bilo je i travanjsko zasjedanje UNESCO-a na temu "Sport i vjera" u Parizu, na kojem se posebno raspravljalo o pitanjima dopinga i komercijalizacije, a sada se u brojnim biskupijama priređuju večernji susreti i predavanja sa sličnim temama. /IKA/

Telefón:

021/774-000
774-505
774-105
774-005
774-018

**Svatko neka dađe
kako je srcem odlučio;
ne sa žalošću
ili na silu,
jer Bog ljubi
vesela darivatelja.
(2 Kor 9,7)**

Poljoprivredna apoteka

Nudimo vam

AgriS
Subotica

- sredstva za zaštitu bilja
- WAP - visokotlačni peraiči i usisivači
- stručni savjeti

Radno vrijeme od 8 do 19 sati, a subotom od 7 do 12 sati

Petefi Šandora 9, Tel./fax: (024) 556-228

G. BLAŠKO GABRIĆ I ŠTAMPARIJA "GLOBUS"
DAROVALI SU KUNSDRUK PAPIR ZA KORICE "ZVONIK"
DO KRAJA 1998. GODINE!
TOPLO ZAHVALJUJEMO!

Isplati se ženiti

*Jer Štamparija "Globus"
brzo kvalitetno i jeftino
štampa pozivnice
za svadbu.*

Otmara Majera 10

Telefon: (024) 551-202

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 752-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita 16
Telefon 0230 / 83 - 417

Internet je preko nas došao u Suboticu - budite sa nama!

tippTopp
System

Postanite prijatelj Interneta!

Predstavite svoju firmu svetu!

Izradujemo www prezentacije i držimo ih na Svetskoj mreži

Kompletna ponuda Internet servisa

Subotičko čvoriste je kod nas

Naučite koristiti Internet i VI!

Kurs traje 16 časova

Sve INFORMACIJE možete dobiti u našem Informativno-prodajnom centru

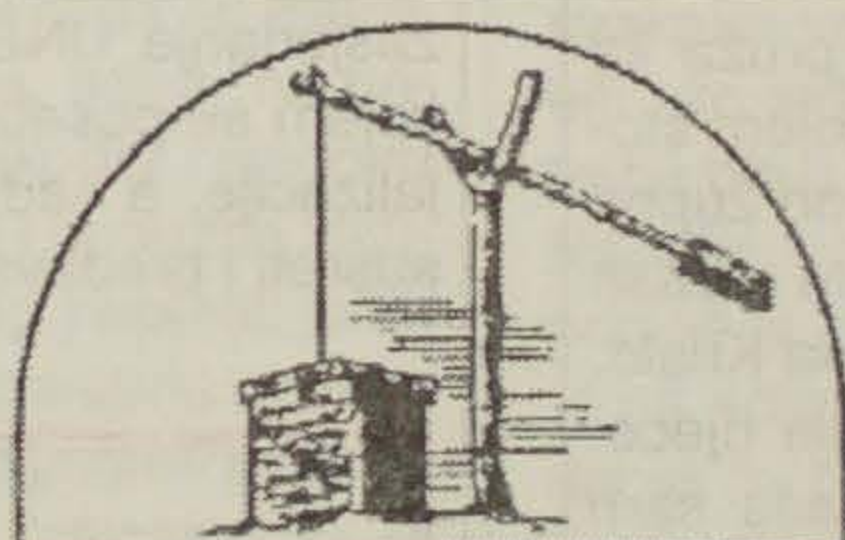
✉ BRAČE JUGOVIĆA 5

Radno vreme: 9 - 19 sati

☎ 555-765

E-mail: admin@tippnet.co.yu

Home Page: www.tippnet.co.yu

SALAS

ZEMLIORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nas čitati
i na INTERNETU

www.tippnet.co.yu/zvonik/

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

BANE.

...uvek, kada poželite lepe stvari.

PRODAJEMO UNIVER, MEDJAPAN, RADNE PLOČE, ŠARKE ("LAMA"-SLOVENIJA) I SAV OSTALI PRIBOR ZA STOLARE, PLOČICE, SANITARIJU I KOMPLETNI GRADEVINSKI MATERIJAL.

24000 SUBOTICA, Batinska 34, Tel./fax: 024/ 561-186, Tel.: 024/ 561-187

JOŠ SE PRAVE PAPUČE ZA SNAŠE

Jasnu Crnković u župi sv. Roka znaju svi. Mirna je i povučena ali svugdje prisutna i uvijek vedra djevojka. Upravo je završila gimnaziju. Osobito je poznata među mladima. Aktivna je u vjeronaučnoj zajednici mladih župe, jedna od urednica stranica mladih u "Zvoniku", aktivna u Odboru Tribine mladih. Također prisutna u crkvi: čitanje Božje riječi, pjevanje, spremanje crkve...

Uz to bavi se i nečim čime se u Subotici rijetko tko bavi. Ona izrađuje ukrasne dijelove za papuče.

"Ručni rad sam počela raditi prije otprilike pet godina. Toga je ljeta, naime, s. Eleonora organizirala tečaj ručnog rada. Učila nas je teta Mara Ivković I Vandekić. Pošto mi se to sviđalo, a i ranije me je mama nečemu naučila, pošla sam i ja na taj tečaj gdje smo učili raditi "ažur" i "šlingovanje". Šling mi nije loše išao..." priča Jasna o svojim počecima. "I nakon tog tečaja išla sam u 'školu' kod teta Mare. Tada sam počela učiti raditi papuče. Teta Mari i teta Ciliki (njenoj sestri) moram puno zahvaliti što su imale strpljenja sa mnom i što su svoje znanje prenijele na mene."

O samom svom poslu Jasna nam je rekla sljedeće: "Ono što ja radim na jednoj papuči je ustvari samo vez. Radim na komadu pliša (ili nekog sličnog materijala) ili svile - zlatnim ili srebrnim koncem, tako što se preko kartona isječenog u obliku mustre pre-

bacuje zlatni ili srebrni konac koji se običnim koncem priveže. Materijal se stavi na "ramu" jer mora biti zategnut... Zamršeno?! Ma ne, samo vam se čini. Ustvari je vrlo jednostavno!"

Ostatak papuče pravi majstor. U Subotici ovakve papuče pravi Lajčo Kujundžić. On, nažalost, nema učenika - naglašava Jasna i ističe da bi bilo šteta da s "tržišta" nestanu "ovako lipe papuče".

"Želim ohrabriti djevojke koje vole ručni rad da pokušaju i ovu vrstu ručnog rada, a i mlađe obučare da se pridruže bač Lajči i nauče praviti

papuče, jer zanimanja za njih još uvijek ima dosta. Ja sam na primjer dosada izradila oko 70 pari papuča. Tražili su od mene i više, ali nisam mogla prihvatiti ponude zbog škole i drugih obaveza", ističe Jasna, očitno ponosna na ono što radi, osobito zato što, kako kaže, time pridonosi očuvanju naše narodne i kulturne baštine.

I na kraju, kao praktična žena, Jasna potiče mlade djevojke da se bave našim tradicional-

nim ručnim radovima, "jer naše narodne nošnje su uglavnom stare i polako nestaju i neće se moći čuvati u nedogled, zato ih je potrebno obnavljati i praviti nove. To će biti moguće jedino ako to netko bude znao. Pravi ručni radovi sve više dolaze u modu. I zato će baviti se ručnim radom biti posao od kojeg će se moći privređivati i za život!"

Fotografirao i slušao Jasnu: Andrija Anišić

I MEDICINSKOM OSOBLJU POTREBAN DUH SVETI

Predavanje o "Duhu Svetom u našoj svakodnevnici" održao je u utorak, 16. lipnja, u prostorijama franjevačkog samostana u Našicama o. Tadej Vojnović. Objašnjavajući djelovanje Duha Svetoga on je nazočnim liječnicima, medicinskim sestrama i profesorima istaknuo kako je čovjek sam za sebe različit od ostalih ljudi, no, Duh nas sve poziva da jedni druge prihvaćamo i da jedni drugima služimo. U godini smo Duha Svetoga, stoga ga trebamo moliti za njegove darove, posebno za mudrost, ljubav, mir i uslužnost, rekao je o. Tadej, dodajući kako trebamo dozvoliti Duhu da djeluje u našim životima da bismo upravo mi kršćani bili nadahnuće za čitavo čovječanstvo u prijelazu u novo tisućljeće. Susret su priredili Hrvatsko katoličko liječničko društvo-podružnica Našice i Hrvatsko katoličko društvo medicinskih sestara i tehničara -ružnica Našice u osnivanju. /IKA/

NAŠI POKOJNICI

Ožalošćena srca, ali utješeni nadom u uskrsnuće, javljamo da je naš voljeni suprug i otac

JOSIP VIDA KOVIĆ

25. 06. 1998. godine u 68. godini života, nakon duge i teške bolesti, okrijepljen Svetim Otajstvima umirućih, u Gospodinu preminuo.

Naš dragi pokojnik sahranjen je 27. 06. iz kapele na Kerskom groblju.

Njegovi najmiliji: supruga Ana, kćer Jadranka sa suprugom Perom i djecom Kristijanom i Kristinom te sin Mario.

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Lazar Novaković, Josip Pekanović, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vaci. Tiraž 2500. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel.: 024/551-202. E-mail: zvonik@tippnet.co.yu

OBAVIST O DUŽIJANCI

Organizacioni odbor "Dužijanca '98" je na proširenom sastanku 25. lipnja usvojio kalendar priredbi koje će posebno obilježiti kulturno lito našeg grada.

Prva priredba je održana: obavljen je blagoslov žita na Markovo - 25. travnja u Starom Žedniku, na njivi di će se održati "Takmičenje risara". Druga je priredba održana 28. lipnja u dvorani HKC "Bunjevačko kolo", di je sa koncertom nastupio proslavljeni Subotički tamburaški orkestar.

Ostale će se priredbe odvijati ovim redom:

5. srpnja Dužijanca u Bajmaku;

11. srpnja "Takmičenje risara" u Starom Žedniku. Ova za priređivanje najsloženija priredba će se održati na njivi nuz put E-5 prema Malom Beogradu. Ko i lani, u Đurđinu i ode će gledačima bit pokazan razvoj risa: ručno košenje, zatim u radu zaprežna kosačica - odlagačica, pa zaprežna samovezačica, a posli će iz krtina uveženo i u kamaru sadiveno žito ovrć starovinska mašina. Moramo pofalit priređivače da ovaki razvoj risa zasad još nikom nije pošlo za rukom da pokaže odjedared i na jednom mistu. I ovi nekoliko podataka su dosta da privuku ljubitelje starina, da se podsiti kako su kadgod radili ris, a oni koji za to nisu imali priliku, nek vide kako su njevi preci kadgod dolazili do kruva;

12. srpnja je Dužijanca u Starom Žedniku ;

18. srpnja je otvaranje "Kolonije slamarki" u Tavankutu;

19. srpnja je Dužijanca u Tavankutu;

26. srpnja je Dužijanca u Maloj Bosni i

- konjičke trke "Dužijanca" na hipodromu u Subotici;

28. srpnja je Književna večer na kojoj će bit predstavljena knjiga pisama Tomislava Žigmanova;

1. kolovoza je "Izložba" u Likovnom susretu;

2. kolovoza je Dužijanca u Đurđinu;

4. kolovoza počima takmičenje aranžera na uređenju izloga u gradu;

7. kolovoza se otvara izložba "Etno park" - biće izložene stare mašine i pribor u kadgodašnjem načinu proizvodnje žita, a tog dana će još bit:

- "Književna večer" koju će spremić Institut "Ivan Antunović";

- "Veliko kolo" na Trgu slobode - večer tamburaša i izbor najljepši parova koji će bit pratioci bandaša i bandašice;

- otvara se "Izložba slamarki" u pridvorju Gradske kuće;

- Svečano Večernje u katedrali u povodu zafale Bogu za darove žita i kruva;

- "Skupština risara" na Trgu slobode na kojoj će nastupit gosti - velik broj folklorni društava, koji će izvest razne narodne igre;

9. kolovoza je blagoslov i ispraćaj bandaša i bandašice iz crkve Sv. Roke, koji će sa svečanom povorkom doć u katedralu na svečanu misu. Posli mise će svečana povorka sudionika "Dužijance '98" doć na Trg slobode di će bandaš i bandašica domaćinu, gradonaćelniku pridat somun kruva ispećen iz brašna ovogodišnjeg roda žita, blagoslovljen na oltaru na svečanoj misi;

- uveće će bit "Bandašicino kolo" u avliji župe Sv. Roke;

Od 21. do 23. kolovoza će se održati Likovna kolonija "Bunarić" koju priređuje Likovna sekcija HKC "Bunjevačko kolo";

30. kolovoza će bit završna priredba "Bunarićko prošćenje".

Organizacioni odbor poziva ljubitelje starine i kulture da posite ove priredbe jel će prisustvom uveličati "DUŽIJANCU '98", jedinstveno pokazivanje završetka žetveni radova kojim se dići naš grad, a napose Bunjevci čija je ona kulturno bogatstvo.

Alojzije Stantić

Sombor - karmelićanska crkva PROSLAVA KARMELSKJE GOSPE

16. 07.

8 sati - sv. misa na njemaćkom jeziku

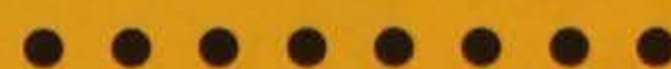
9 sati - koncelebrirana sv. misa na mađarskom jeziku
predvodi subotički biskup dr. Ivan Péntzes

10,30 sati - koncelebrirana sv. misa na
hrvatskom jeziku

predvodi biskup đakovaćki i srijemski
dr. Marin Srakić

11,30 sati - Škapularska procesija

18,30 sati - sv. misa

Subotica - Isusovo Uskrsnuće

SUSRET MINISTRANATA

7. 07.

Početak u 9 sati u župi Isusova Uskrsnuća
Gajeva 2, Subotica

DUHOVNE OBNOVE ZA MLADE U SOMBORU

U župi sv. Križa u Somboru bit će prilika za mlade da se i ove godine duhovno obnove i obogate. Raspored duhovnih obnova je sljedeći:

7 - 9. srpnja VIII. razred (mladići i djevojke)

14 - 16. srpnja mladići
srednjoškolci, studenti i mladi radnici

21 - 23. srpnja djevojke
srednjoškolke, studentice i mlade radnice

Voditelji duhovnih obnova su:

preć. Andrija Anišić i preć. Stjepan Beretić.

Broj sudionika je ogranićen, a za sve informacije možete se javiti svojim župnicima ili direktno domaćinu, Franji Ivankoviću, na tel/fax 025/22-496 ili tel. 025/460-248.

Sljedeći broj Zvonika izlazi za Veliku Gospu

SLUŠAJTE RADIO SUBOTICU

Emisija za katolike na hrvatskom jeziku
Svakog četvrtka u 19 sati.

